

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

311045

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 23-వ తేది గురువారము } No. 172
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్వజమాన బహుళ దశమి ౧౦. } సంచిక ౧౭౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వలసఖాన చీటి కూచి కొనిన ఖానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల కాపును,
చర్మపు నొప్పుల కారణాలును, బొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
జగ్గున తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును తద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపశమన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వక-నిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి ర్వ 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వ 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మంచితరుణము! గొప్ప రైన్ మిల్లు లాటరీ త్వరపడుడు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ. టిక్కెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్ర మె. 20,000 టిక్కెట్టు.

గవర్న మెంటువారికి తెలియబడినమీదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను.

1590

లాటరీ వేయబడు ఆ స్తివివరము:—గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము
తాలూకా కొమరిపాలెంలో వాతాలాకు య 2 సెం. 69 భూమిన్నీ, అందులో
నున్న 20 అ. + 6 అ. పైజాగల కార్మిక్ బోయలరు, 11" + 19" + 30" గల
మార్నల్ డ్రాప్ వాల్వు కాంపౌండు ఇంజను, 3 మెల్లర్లు, 2 కోనులు, 4 హెల్లర్లు,
ఎలీవేటర్లు, జలెక్టుచా స్ప్రింగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు, గోడౌన్లు,
కలిగియుండి మంచివర్కింగు ఆర్డరులో నున్న రైన్ మిల్లున్నా.

సౌకర్యములు వగైరా:—సదరు మిల్లు రోజు 1 కి 12 గంటల చొ॥
పనిచేసేయెడల 600 బస్తాల ధాన్యం బియ్యముగా తయారు కాగలవు.

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలవగట్టుకు చేరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధ
మైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండా, అనప రైల్వే స్టేషనుకు
3 మైళ్లదూరములోనున్న బిక్కినోలు రైలుస్టేషనుకు 4 మైళ్లదూరములోనున్న ఉండి
యున్నది. పడవలమీదనున్న రైల్వేమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా
పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకుల పంపుటకుగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకులు
తప్పించుకొనుటకు గాని అన్నివిధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది.

ఇతరవిషయములు:—లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యావత్తు వాతర
పున చూచుటకు శ్రీకృష్ణా కృష్ణారెడ్డిగారిని లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచేసియుం
డినది. వారివలన ఎందువిషయమై జరిగింపబడు యావత్తుచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యుండును. గాన టిక్కెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి
వలన నియమింపబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మునియాన్ద
రుద్వారా సామ్మ్యుపంపిగాని పొందగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు యావత్తు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరీ కలుపు తేది ఆంధ్ర
పత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తగు పెద్దనుమర్శలయెడట లాటరీ
కలిపియె త్తబడును. వసూలైన సామ్మ్యులో ఖర్చులు పోన మిగిలినసామ్మ్యు రామచంద్ర
పురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును.

గెలుపుపొందినవారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలియబడుపడును. పైని
ఉదహరింపబడిన పత్రికలలో కూడ ప్రచురింపబడును. ఆవెంటనే 15 రోజులలో వారి
స్వంతఖర్చులపైని క్రమమైన దస్తావేజు వావల్ల వ్రాయించుకొనవచ్చును. సదరు దస్తా
వేజు రిజిస్టరీ కాలమందు సదరు మిల్లుకు సంబంధించిన దస్తావేజులు క్రమప్రకారం
యివ్వబడును.

మైన సుదహరింపబడిన వివరములుగాక యితర తెలివీరుల కొరవారు కొవ్వూరి
కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లవల్లగాని తెలిసికొనగలరు.

లాటరీ టిక్కెట్టు అమ్ముటకుగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను. సరఫమైన
కమిషన్ యివ్వబడును. ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు మంచి లాభమును పొందుటకు
యిదే మంచితరుణము గాన లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివద్దకు వచ్చిగాని
వరకులు యేర్పరచుకొనవచ్చును.

కొవ్వూరి కృష్ణారెడ్డిగారు }
లాటరీ మేనేజరు,
కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

పడాల అమ్మిరెడ్డి,
కొమరిపాలెం.

వెలింగుల సినీమా

మాంతు రోడ్డు 1565

18.10.24 తేది శనివారమునుండి 24.10.24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6.15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9.30 గంటలకు ఆదివాసములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గంటలకు కూడగలను.

యూనివర్సల్ మైటియస్ట్రీ సినిమాల్

ది స్ట్రీట్ ట్రైయల్ 4 వ భాగము.

విల్లియం డెవోకన్, ఎడిత్ జాన్సన్తో సహా

రెడ్డి రాణి

సచిత్రమాసపత్రిక

సం|| ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయ విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాంత్ర (నాటకము) విటలయ, విటలైలయ అద్భుతకథలు, రీడింగ్లను చదివి తీరవలయును. వెల 12

మిథునానురాగము (పేరుగన్న నలు) వెల 12 గర్భభంగము (గర్భ, బలరామ, అంజనేయ, సత్యభామ వర్ణనలు) వెల 10

వాసంతిక (తెలుగునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) 10 ఆంధ్రనామసంగ్రహము (సటిక) వెల 4

రెడ్డి బ్రదర్స్ రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

80 మాత్రలు 0-10-0 (సరిగ్గా 2 కాలు)

వెలుగులముఠా (ప్రస్తుతము ప్రత్యేకము) గుణగర్భము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాల మాత్రలు విద్యావృత్తి, ఆశీర్వాదము, ఆరుచి, ఆశ్రయించి, అగ్నిమాద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలమును, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరన్ను, ప్రేమ, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి లను బోగొట్టి జేసామును మంచి యారోగ్యమునకు జెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్పును. యిందు ఆచేకపిషధులు చేరివి. అనుభవము గా బోషధమగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. పిక్కుసారి వాడినచేత నిమ్మ తేలియ్యాలను. చిరునామా:— (1978)

అయ్యార్యేన వైద్యులయందు, పాండు నిమగ్నము, ఎలమర్ర, కృష్ణజిల్లా.

ఆంధ్ర శ్రీ భాష్యము

శ్రీ రామానుజులవారు రచించిన బ్రహ్మసూత్ర భాష్యమునకు సరియైన తేటతెనుగున రచింపబడి శ్రీ శానమామలై జియ్యంగారులు మొదలగు ఆచార్యపురుషులచే మిక్కిలి శ్లాఘింపబడినది.

మొదటివాల్యము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8.0-0 2-వ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ చతుర్థాధ్యాయములు) రు 8

శ్రీవచనభూషణం

ఇది శ్రీ వైష్ణవసే దాంతమున నెక్కువప్రాముఖ్యమును వహించిన గ్రంథము. శ్రీ పిళ్ళై లోకాచార్యుల మూలమున శ్రీ మనవాళమునుల వ్యాఖ్యానమునను ద్రావిడమునుండి చక్కని తేటతెనుగున తెలిగింపబడి ద్రావిడములోనుండు మూల వ్యాఖ్యానములతో సహా సంవిక 1-కి 80 పేజీలుగల 8 మాస సంవికలుగాను ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవిక 1-కి వెల రు 1-0-0

ఆచార్య హృదయము

ఇదియును అన్ని విషయములలోను శ్రీ వచనభూషణమునలెనే ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవిక 1 కి వెల 1.0-0 1729 వేదాంత ముద్రాక్షరశాల,

88. ఏడుబావులపీఠి, జి. టి. మద్రాసు.

రైల్వే కాన్ఫరెన్సు అసోసియేషన్

నల్ చార్లస్ యిన్నిసుగారి ప్రసంగము

సిన్హా, అక్టోబరు 21:—ఈ నెల తొమ్మిదవ తేదీన సమావేశమైన రైల్వే కాన్ఫరెన్సు అసోసియేషను ప్రధమ జనమున హాజరు కాగలిగినందులకు వాణిజ్య రైల్వే శాఖల సభ్యుడగు నల్ చార్లస్ యిన్నిసుగారు సంతసించిరి. వైసురాయిగా రీసమావేశమునందు గావించిన ప్రారంభోపన్యాసములన యీసమావేశము మిగుల ప్రాముఖ్యమయ్యెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి శాఖలన్నిటిలోను రైల్వే శాఖ కడుదీనియగుట కొదవదుమన్న దని పెక్కు సభ్యులభిప్రాయమైయున్నట్లువారికి తెలియుటచే వైసురాయిగా రీసభకు దయచేయుట బాగుగనుండునని ఇన్నిసు దొరగారనుకొనిరి. రైల్వే బోర్డు సభ్యులుగానివారగునని రైల్వే శాఖయొడవట్టి తృటికారభావములుగలవారుగారనిరి. ఈ శాఖ యందు పెక్కు నిర్మాణ కార్యము లానరించుటకు చాల అవకాశముగలవు. ఈ శాఖ కాసన సభవారి సమస్త పాత్రము కాదు. కాని రైల్వే అడైరిజబోర్డు వారికొరతను దురభిప్రాయములను త్యజింపమో బోగొట్టెదరు.

పరిపాలన విషయ సమాచారము

రైల్వే బోర్డువారు పరిపాలన విషయమై దెలిసికొనగోరు సమాచారమునుగురించి యిన్నిసుగారు ప్రసంగించిరి. అధ్యక్షుడు గారు దెల్పినట్లు లెక్కలవలన దోమటలేదు. 1922-1923 సం|| కంటే 1923-24 సం|| లో రైల్వే బోర్డు రాబడి 18,000 తగ్గును. రైల్వే బోర్డువారిపనులు కొంతవరకును యీ విషయము నకు కారణమనియు, యింత కంటేను ప్రభుత్వకారణము కలదనియు వారిభిప్రాయము. ఏజెంట్లయొక్క విపరీత పరిస్థితుల యొడ వారికి సానుభూతిగలదు. మూల ధనముమీద 5% పెర పెంట్లు యిండియా దొరతనమువారు జీసికొనవలయునని యింతిశేపు కమిటీవారు దెల్పిరి. ఇందులకు యేజెంట్లంగీకరించెదరని వారి నమ్మకము. ఫలితములనుబట్టి యిది నిర్ధారణము కావలయుననియు అయోమార్గములను ఉచితరీతిని సామర్థ్యముతో యేజెంట్లు నడుపువంతవరకు వారివిధానమునందు దొర తనమువారు సాధ్యమైనంతవరకు జోక్యము కలుగజేసికొనవల దని యేజెంట్లు అభిప్రాయమైయున్నారు. సంస్కరణముల వలన మార్పు లడయుచుననియు పరిస్థితులు మారెననియు వీరు గుర్తించవలయును.

సంస్కరణములు

నూతన రాజ్యాంగవిధానము నెలకొల్పబడినది. ప్రజా సామ్య విధానముగలచే కాసనసభలో రైల్వే శాఖను గురించి పెక్కు ప్రశ్నలు ప్రతినిధు లడుగుచున్నారు. వారడుగులపెక్కు ప్రశ్నలు చొప్పునంట్లు ప్రశ్నలుగావచ్చునని రైల్వే వారసుకొనవచ్చును. కాని ప్రతినిధులు పెక్కు ప్రశ్నలు జనసామాన్యము యొక్క సౌకర్యములను దెలిసికొనుటకు వేయబడుచున్నవి. ప్రశ్నలకుచిత్తరీతిని సమాధాన మియ్యక నవ్వుదు. ప్రభుత్వమువారిపడుగు ప్రశ్నలు యేజెంట్లు దెలియ బర్చవలసియుండును. దానంజేసి మెక్లీసు గారు ఆలజడి నొందుచున్నారు. ఈక్రమ సంస్కరణములవలన ఫలితమని దెల్పిరి. అసలు తగాదా యింతకుభువైనది గాదు.

శాసనసభ సంఘర్షణము

శాసనసభవారికిని కార్యనిర్వహణమువారికిని సంఘర్షణము జరుగుచున్నది. ఇది ప్రాతకథయేకాని నవీనరూపముదాల్చుచున్నది. శాసనసభవారు కార్యనిర్వహణశాఖపై నిరీకారము చెలాయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కార్యనిర్వహణశాఖ ప్రజాప్రతినిధులకు తీరవాదులు గావలయునని సంఘర్షణ జరుగుచున్నది. సామాన్య ఆర్థికమునుండి రైల్వే ఆర్థికము విభజన ముగావలయునని శాసనసభలో వర్ష జరిగెను. చక్క జరుగుటలో గూడా ధర్మమదియే రైల్వే విధానము నందును నీతియందును శాసనసభ వారు న్యాయమైనరీతిని పాల్గొనవచ్చునుగాని పరిపాలన విషయములోను వివరములందు వారుజోక్యము కలుగ జేసికొన రాదని యిండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. ఇందు మూలమున రైల్వే శాఖ ప్రతినిధి శాసనసభలో చాల ఓట్లులు నొందవలసి వచ్చెను. శాసనసభ యీయార్థములో జయించెను. ప్రతినిధులములోను శాసనసభ కలుగజేసికొనినయొడ ఎల్లదేశములలోను దొరతనమువారి యధీనమునందుండి ప్రభుత్వము వారిచే నడపబడుచున్న రైల్వే విషయమై నేర్పుకొనిన గుణపాతమునే వీరును దర్బక నేర్పుకొనెదరని యిన్నిసుగారి అభిప్రాయము.

ము. ఆక్వర్టు కమిటీవారు దెలిపినట్లు దీనికి ఫలితమిది. "అయోమార్గములు రాజ్యాంగమును అవి నీతిపరుల గావించును. రాజ్యాంగ విషయములు రైల్వే పరిపాలకులను దున్నీతిపరులను జేయును." సామాన్య ఆర్థికమునుండి రైల్వే ఆర్థికమును వేరు జేయుటలో ప్రమాద మిదియే. యీవిషయమై దొరతనము వారి మానవులు యేనిధునును అసంబ్ధి వారికి రైల్వే ఆదాయముమీద గల అధికారమును దగ్గించలేదు. ఉభయములను జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారము రైల్వే ఆర్థికము మంచి పునాదులమీద నాధారపడి యుండునట్లు చేయబడెను. పెద్ద పెద్దపనులను నిర్వహించుటకు దొరతనమువారు పూజీ పడుటచే లాభములు గలవు. ఆదాయమువిషయమై ఆర్థికవిభజనమువలన దొరతనమువారు నడుపు అయోమార్గములవలన లాభమువచ్చుటకు కొంత బాగ్రత్త దీసికొనబడెను. తగిన తరుగుదల నిధియు సరియగు సంచితమును (Reserve) చేసావచ్చుటకు నీతి కలదు. సంవత్సరముపాడుగునను ప్రతిసంవత్సరమునందును విధానమురైల్వే శాఖవారిని బహుభాగ్యతాయుతులనుగ జేయుచున్నది. కాలమాన మెట్లున్నను వర్తకసరళి అనుమాలముగ నున్నను లేకపోయినను దొరతనమువారి కట్టములు చెల్లించబడవలయును. ఇదిగొప్ప భారము. ఈ బాధ్యత యందు రైల్వే శాఖవారులు రైల్వే బోర్డు వారును పాల్గొనవలయును. ఈవిధానమును జనుప్రముగా జేయుటకల్ల యేజెంట్లును ఉచితసహకారమును జూపెదరని నల్ చార్లస్ యిన్నిసుగారు నమ్ముచున్నారు. అపాయములును చిక్కులును సంభవించవచ్చును. కాని యీవిధానమునరేయైనదని వారి విశ్వాసము.

రైల్వే ఉద్యోగములు : హైందవులు

రైల్వే శాఖయందలి పెండ్లి ఉద్యోగములు హైందవుల హస్తగతము గావలయుననువిషయమై అధ్యక్షుడు దెల్పిన అభిప్రాయము ఉచితముమై యిన్నిసుగారు మాట్లాడిరి. పెద్ద ఉద్యోగములు హైందవులవరకు గావించబడవలయునను అంశము ఒడంబడికలో నొక భాగముగాదనిరి. ఇండియా పరిపాలనచట్టముయొక్క ఉపాధ్యక్షము ప్రకారము ఉద్యోగములు హైందవుల హస్తగతము చేయబడువిధానమునకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనియున్నారు. సామాన్య ఆర్థికమును రైల్వే ఆర్థికమును విభజనమువలనగాక లీకమీషనురీతియ్యో దెల్పబడినట్లు రైల్వే శాఖలోని ఉద్యోగములను హైందవుల హస్తగతము చేయుటకు దొరతనమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఉద్యోగములను హైందవుల హస్తగతముచేయుటలో విరుద్ధ మేమియులేదు. ఈవిధానము న్యాయమైనదియే. కాసనసభవారు న్యాయమైనకోరికనే గోరిరి. మెక్లీసుగారు దెల్పినవిషయమై యిన్నిసుగారు సంగ్రహముగా మాట్లాడిరి. మెక్లీసుగారు రైల్వేలకుంపెనీవారు నడుపవలయునా లేక ప్రభుత్వమువారు నడుపవలయునా అనువిషయమై మాట్లాడిరి. ఈవిషయమై యిన్నిసు గారేమియు దెల్పమనియు, మెక్లీసుగారియాజమన్యముననున్న పుడు వారికంపెనీ వారికి జి. వి. పి. అయోమార్గ మెంత లాభకరముగ నుండెనో, ఎంతపామర్థ్యముతో నడుపబడెనో అజేప్రకారము దొరతనమువారు నడుపునపుడును నుండునని మాత్రము యిన్నిసుగారు దెల్పిరి. రైల్వే ఆర్థికపత్రమును చక్కగపరిశీలించినందులకు అసంబ్ధివారిని యిన్నిసుగారు నుతించిరి. సంస్కరణములకు బూర్వముకంటె నిష్పడు యిట్టిపరిశీలనచే ఆర్థికపత్రము బాగ్రత్తగను దూబరాఖచ్చు లేకుండను దయారుచేయబడుచున్నదని యిన్నిసుగారినిరి. దేశాభివృద్ధికి అయోమార్గములెంత ఆవశ్యకమో దెల్పి, వానినిజక్కగబరిపాలన మొనర్చుటకు రైల్వే ఆర్థికారులును, యేజెంట్లును తగినసహకారమును రైల్వే బోర్డువారికిచ్చెదరని యిన్నిసుగారిపరిపూర్ణవిశ్వాసము. (ఆ. ప్రెస్)

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

టెలిఫోను నెంబరు 148
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెసలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగో- వా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాతులయును.
మేనేజరు,
సిటీ ట్యాక్సికంపెని,
2/3 అంపర్నాపేథి, జి. టి. మదరాసు

శాశనసభా ప్రశ్నోత్తరము

ప్రభుత్వ సేవకుల ప్రవర్తననుగూర్చిన నిబంధనలు
సత్యమూర్తి గారు

ప్ర:—భారత్ గారిని గూర్చిన వాయిదా తీర్మానము విషయములో ప్రభుత్వమువారి కేమిచర్య తీసికొన్నారు. ఏమి తీసికొంటారు.

జ:—ఏమియు తీసికొలేదు. తీసికొను.

అస్సాంలో లేబరు సేతుల నరయుట కొకయధికారి

ప్ర:—ప్రభుత్వమువారి బాధ్యతగల ఏ యధికారియైనను అస్సాం వెళ్లి అచటి కార్మికులసేతుల నరసి నివేదించుటకు పంపబడునా?

జ:—ప్రభుత్వమున కింతవరకును అట్టియూహలేదు. ఇకముందవరకున నచటి యధికారులతో నాలోచించి ప్రత్యేకముగా నివేదనము లవసరమగుచో నట్లు చేయబడును.

(1) సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—కారీగారితో యీవిషయము చూచుమెంబరు గారు జరిపిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల గూర్చి యేమిచర్య దీసికొనిరి.

న్యాయమూర్తిగారు:—నే నేమియు చర్య దీసికొన నెంచ లేదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—చర్య దీసికొన నెంచలేదా?

హోము మెంబరు:—ఈవిషయము ఆర్థికసభ్యునికి సంబంధించినది.

రెడ్డిగారు:—ఆర్థికసభ్యు నడుగవచ్చునా?

ఆర్థికసభ్యుడు:—కేసుజేయుట అవునరమని ప్రభుత్వ వారు దలంచలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:—వాయిదాగారు తీర్మానముపై చర్యయు దానిపై ఓట్లునుగూర్చి ఉచ్యోగరీత్యా తర్జీగారికి చెలిపిరా?

ఆర్థికసభ్యుడు:—లేదు.

సత్యమూర్తిగారు:—ఈవిషయము కాబినెటులో విచారింపిరా లేక ఆర్థికసభ్యుడొక్కడే ఆలోచించినా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—చర్యదీసికొన నుండుటకు కారణము మాకు చెబుపకలసియున్నది.

అస్సాంనుంచి కర్నూలుజిల్లా లేబరులను త్రొక్కిపంపుట
కె. శరభా రెడ్డిగారు

ప్ర 1. అస్సాం లేబరులను సంస్థానములనుంచి ఎంతమంది లేబరుల కర్నూలునారు త్రొక్కిపంపబడిరి?

(2) ఆ తిరిగివచ్చినవారి కేదైనపని చూపించుటకు కలెక్టరున కాజ్ఞ చేసెదా? అగుచో నింతవర కానివిషయమున నేమి చర్యలు తీసికొనెదా?

(3) అస్సాంకూలీలు వలసపోవుటకు సంబంధించిన కాగితముల బల్లపెనుంతురా?

(4) అట్టివివరము మరలజరగకుండుట కేమిచర్య లవలంపించినారు?

(5) పశ్చిమాంధ్రదేశమువారు వలసపోవువిషయములో లేబరులతోటలవారికేమి నమస్కరముచెప్పబడెను?

(1) జ. సుమా 1111 లేబరుల పంపబడిరి. వీరు పశ్చిమాంధ్రదేశమువారు కర్నూలుజిల్లావారింతమందో తెలియదు.

(2) లేదు.

(3) ఆలోచించుము.

(4) ఈసభ కాగానే పాడికొంగారు పశ్చిమాంధ్రములో సంఘాతము చేసి కూలీలు తిరిగి వచ్చుటకు కారణముల రసి నివేదికమును పంపుదురు.

(5) లేదు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—1000 మందికి పైగా కూలీ వారు తిరిగివచ్చుటచే, నిరుద్యోగమునుగూర్చి తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధ వహించెదరా?

వారు పనిలేకయున్నారా యని హోము మెంబరుగారు తెలిసికొన గోరిరి.

సత్య:—వారిబాధలను తొలగించుట ప్రభుత్వమువారికి విధి యని నూచించుచున్నాను.

హోము మెంబరు:—ఈసభవారికి గల శ్రద్ధనుబట్టి వారు నిరుద్యోగులుగా నున్నారనుమాట నాకాశ్చర్యము కలిగించుచున్నది. వారట్లే యుండినచో ఈసభకి ఈ సభలో ఆయా గ్రూపులసభ్యులు చెలిపియే యుండురు.

బళ్లారినుండి అస్సాంపోవుకూలీల నాపుట

శ్రీమాన్ శశిభూషణ రథమహాశయగారు

ప్ర. (1) ఈరాష్ట్రమునుండి అస్సాంకు పోవుకూలీలకు వారమునకు మనిషికి 8 నేర్ల బియ్యము 4 అణాలే యిచ్చురా?

(2) అన్ని లేబరులతోటలలోను కూడ గుంటున చాలా తక్కువకాదా?

(3) బళ్లారిలో కలవు నాధారముచేసికొని ప్లాంట్లు గానివారి యేజింట్లుగాని కూలీలను ఎక్కువగా తీసికొని పోవుట నిజమా?

(4) అస్సాంతోటలలో పనివాండ్ర ఆర్థికస్థితి నరసి బళ్లారినుండి కూలీల మారక తీసికొని పోవువర్ధి నావుదురా?

జ:—గవర్న మెంటుకు తెలిసినంతవరకు అస్సాంతోటలలో పనివాండ్రు లేవనన్న (బియ్యము) నిచ్చుట లేదు. కూలీలు వారే కొనుక్కొనలేదు. కాని వారి మేనేజరువద్దనుంచే తక్కువవరలకు కొనుక్కొనుట చాలాచోట్లనున్నది ఒకచోట 10 అణాలకు 6 నేర్లబియ్యము కొనుచున్నట్లు ప్రభుత్వమునకు తెలుసును. ఇంకొకచోట 12 అణాలకు 7 నేర్ల ట. అందుచే యీప్రశ్న ప్రకారము అక్కడివారు అధికారి తో నున్నారని స్ఫురించేదానికి అవకాశము లేదు.

2. లేదు.

3. బళ్లారిలో పని చాలకపోవుటచే పోవుచున్నారేగాని యొకరిబలవంతముచే కాదు. అట్టిబలవంత మవసరము లేదు.

ఎ. రంగనాథ ముదల్యారుగారు, కూలీలకు వారమునకు 4 అణాలును, మనిషికి 8 నేర్ల బియ్యముచొప్పున మాత్రమే ముట్టినవా యని ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయమున ఏమియు చెబులేదే యని యడిగిరి.

సర్. న్యాయమూర్తిగారు:—కూలీలు చేయుపనులనుబట్టి కూలీ ముట్టును.

రంగనాథం ముదల్యారుగారు:—అన్నిటికన్న తక్కువ కూలియెంత?

న్యాయమూర్తిగారు:—నెలకు 7 రూపాయలు దరిదాపుగా నుండును.

కర్నూలు బళ్లారిజిల్లాలనుండి అస్సాంకూలీల తీసికొనిపోవుట

వెంకటరంగరెడ్డిగారు

ప్ర:—1. అస్సాం లేబరులతోటలకు ఎంతమందికూలీలు బళ్లారి కర్నూలుజిల్లాలనుంచి పంపబడిరి.

2. అందులో ఎంతమంది అచటిస్థితులు సరిపడక అయిష్టముచే తిరిగిపోవుట కాశించిరి.

(3) అట్లు యిష్టములేనివారు తిరిగి పంపబడిరా?

(4) ఇందులో ఎంతమంది కూలీలు అస్సాంలో చనిపోయిరి? త్రోవలో నెంతమంది చచ్చిరి.

జ:—1) (2) (3) పైప్రశ్నల జవాబులుచూడుడు.

(4) జోర్హట్ నాగాంగ్ ల మధ్య ఆరుగురు మరణించిరి. బళ్లారికిపోవు రైలులో ఒక పసిపిల్ల మృతిచెందెను. ఇంతకు మించి గవర్న మెంటువారికి తెలియదు.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుకు నై జాంగారి ఒప్పునల

ప్ర:—(1) తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుకు నై జాంగారి ఒప్పునల దల అవసరమా?

(2) ఒప్పునల పొందబడినదా?

(3) ప్రభుత్వమువారితో ఆలోచనలు జరిగినవా?

(4) అయిలోచనల ఫలితమేమి?

జ:—(1) ప్రాజెక్టు ఆకారముపై నిది యాధారపడి యుండును.

(2) (3) (4) లేదు.

ప్రాజెక్టు వై శాల్వము

ప్ర:—(1) తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు పశ్చిమాంధ్రమున కేవల ద్విగా చేయబడెనా?

(2) ఈస్కీముయొక్క వివరములు తెయ్యరైనవా?

(3) ఈస్కీము ప్రకారము తాలూకావారీగా జిల్లావారీగా ఎంతభూమి సర్వే చేయబడును.

(4) ఈస్కీము కనుఖర్చు ఎంత?

జ:—(1) అవును. (2) (3) (4) వివరములన్నియు తయారులోనున్నవి.

మార్కాపురం కాల్పు కేసు

ప్ర:—(1) మార్కాపురం ఘాటంగ్ విషయమున వివరముల తెల్పు నివేదికము వచ్చినదా?

(2) అగుచో, దానినిబట్టి నుంతురా?

జ:—1. కర్నూలుజిల్లా పోలీసు నూపరిండెంటుగారి నివేదికము వచ్చినది.

2. బల్లపెనుండుటకు ప్రభుత్వమున కిష్టము లేదు.

బందరు ఆంధ్రదీపసేవాసంఘము దరఖాస్తు

పెద్దిరాజుగారు

ప్ర:—బందరు ఆంధ్ర దీపసేవాసంఘ కార్యదర్శినుంచి పతితజాతుల కొకపాఠశాల నేర్పరుచుటకు సాయముచేయుమని దరఖాస్తువచ్చినదా? అగుచో అందువిషయమై ఏమి చేసియున్నారు.

జ:—దరఖాస్తువచ్చినది. ఆలోచనలోనున్నది.

ప్రారంభవిద్యాచట్టము

శరభరెడ్డిగారు

ప్ర:—1. ప్రారంభవిద్యాచట్ట మెపు డాచరణలోనికి వచ్చును?

2. ఈ శ్రావ్యము నమలులోకి పెట్టుటకు పూర్వము పశ్చిమాంధ్రములోని పరిస్థితుల ప్రభుత్వమువారి రాయ నెంత?

3. ఈవిషయములో పశ్చిమాంధ్రదేశములో నన్ని స్థానికసంఘాధ్యక్షులను పిలిచి ప్రభుత్వమువారి రాలోచించురా?

జ:—1. ఇంకా చట్టము పూర్తికాలేదు.

2. ఇందువిషయమై ఇదివరకే ప్రభుత్వమువారు కొంత మంది ప్రతినిధులతో నాలోచించిరి.

3. ఇదివరకే అట్టి ఆలోచనలు జరిగినవి గాన యీసలహా అవసరము.

చింతలచెరువు కేసు

మరిస్వామి నాయుడుగారు

ప్ర:—1. జాన్ నెలయందు హైకోర్టుకు చింతలచెరువు కేసు మార్చుచు ఏమైనా దరఖాస్తు వచ్చినదా.

2. ఆసందర్భములలో మద్రాసు పంపవలసినదని ఎన్. నారాయణ రావుగారు కలెక్టరుగారిని కోరిరా.

3. అట్లు కలెక్టరుగారితని నియమింపవలసిన కారణము లేమి.

4. ఆ సందర్భములో నారాయణ రావుగారి ప్రయాణపు ఖర్చులక్రింద ఫీజుక్రింద ఎంతైనది

5. తిండిద్యారా జాబుద్యారా గూడా నన్ను నియమింపవలసినదని నారాయణ రావుగారు కలెక్టరును కోరియుండలేదా.

జ:—ఈవిషయమున ప్రభుత్వమున కేమియు తెలియదు:—

న్యాయశాఖలో నకలుదార్లు

సి. వి. గోపాలాచార్యులు

ప్ర. (1) 1888 కి పూర్వము రిజిస్ట్రేషన్ గుమస్తాలకు నెలజీతముచ్చేవారా లేక పనిచేసినదానికి యిచ్చేవారా?

(2) నకలుదారు ఎప్పుడూ పనిచేయువలసిన నేమండేనా అగుచో నకలుదార్లకు గుమస్తాలకు భేదమేమి?

(3) నకలుదార్ల ఆదాయము ఒకప్పుడు వచ్చి ఒకప్పుడు రానిదికాదా ఇట్టి అనిశ్చయము నేనాబలమును చెరుపదా?

(4) నకలుదార్లొక్కరే రాజ్యాంగములో వుండే నెలవులలో జీతములేక కష్టపడనేల? న్యాయశాఖలో నకలుదార్ల యీ కష్టములనుభవించుట నిజముకాదా

జ. (1) 1888 కు పూర్వము రిజిస్ట్రేషన్ గుమస్తాకు జీతము లేదు. పనిచేసినదానికి డబ్బు ముట్టెడిది 1888 జనవరి 1 తేదీని జీతం ఆములులోనికి కచ్చింది.

(2) అవునుకాని నకలుదారుని విధి గుమస్తాదానికన్న కు నవబాధ్యతతో కూడుకొన్నది. అదిగాక గుమస్తాలు విద్యార్థి ధికులు.

(3) లేదు.

(4) అలచెన్నులుపోను నకలుదార్లు నెలకు 14—8—0 నగరములో 23—0—0 పొందుదురు. నకలుదార్లు నెలవులు మూలంగా ఆర్థికంగా కష్టపడతారని గవర్న మెంటు తలచుట లేదు

1917లో ప్రొద్దుటూరు గుల్లలో సంగీతము

వై న్యాయ, మహమ్మదీయులు.

అబ్దుల్ హైసాహెబ్ గారు

ప్ర. (1) మొహరం దసరాలకు లిసెన్సింగువును ప్రొద్దుటూరులో నైపులుగుడిలో సంగీతముపయోగింపగూడదని 1917 లో ఉత్తర్వుల చేసెరా?

(2) ఆసందర్భములోను తరువాత సంవత్సరములలోను జనులమడుగు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు నైపులమిన 144 సెక్షన్ ప్రయోగింపబడెనా?

(8) 1917 లో వైద్యులు హైకోర్టు కీ విషయముపై విజ్ఞప్తి చేసారా?

(4) హైకోర్టువారు వారివిజ్ఞప్తి త్రోసివేసిరా

(5) కడప సబ్ డివిజన్ లో మహమ్మదీయులు ముహర్రం లో వాద్యాలతో పోహడని ఎగ్ న పాట్ల డిక్రీ తీర్పు తీర ప్రస చేయబడినవా?

(6) అప్పుడు జిల్లాకోర్టు తీర్పుపై మహమ్మదీయులు హైకోర్టుకు పీల్చు చేసిరి: అందులో అప్పీలు ఫలితమేమి?

జ (1) (2) (3) (4) అవును.

(5) (6) గవర్నరు మెంటు తేలియదు.

పల్లికూ ప్రాసిక్యూటరు సాక్షర్యములు

వి. మునిస్వామి నాయుడుగారిట్లు లామెంబరుగారిని ప్రశ్నించిరి:-

(1) హెచ్. నారాయణరావుగారు అంతపురం జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' కోర్టులో పనిలో నుండగా అనంతపురం సెషన్స్ జడ్జి కోర్టులో గూడకేసులు విచారణకు ఏర్పాటుజేసి యుండిరా? అందుచే సెషన్స్ జడ్జి గారు పట్టు ప్రాసిక్యూటరుగారి సహాయము లేకుండనే విచారణ జరుపవలసి వచ్చెనా?

జవాబు:- అవును.

ప్ర. (2):- ఆయన లేనపుడు జిల్లా సెషన్స్ కోర్టునకు ఆయన స్థానే ఎవరినైన ప్రభుత్వమువారుగాని, జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగాని నియమించుకొనిరా? ఆయన ఎన్నట్లు రాలేదు?

జ:- కొన్ని కేసులలో పట్టు ప్రాసిక్యూటరు తనంతదానే వకేళ్లు లేనంతపురం బంపుకొనెను. కొన్ని కేసులకు జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' గారు నియమించిరి. పట్టు ప్రాసిక్యూటరుగారు 17 కోజులవరకు విచారణసమయమున కోర్టునకు రాలేదు.

ప్ర. (3):- అట్లు బదిలీగా వచ్చినవకేళ్లు పట్టు ప్రాసిక్యూటరుగారు స్వయముగా ఫీజు చెల్లించుకొనిరా లేక జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' గారు చెల్లించిరా? ఏరేటు ప్రకారం విచ్చిరి?

జ:- ప. ప్రాసిక్యూటరు పంపిన వకేళ్లు ప్రభుత్వము వారు ఫీజు యిచ్చు లేదు. జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' నియమించిన వారికి మాత్రము మేజిస్ట్రేటుగా రిచ్చుకొనిరి. ఎంతయిచ్చికో ప్రభుత్వమువారికి చెలియదు.

ప్ర:- (4) బదిలీవచ్చినవారికి ప్రభుత్వమువారు డబ్బియ్యించినచో ప. ప్రాసిక్యూటరుగారు ప్రభుత్వమువారివద్ద తాను సెషన్స్ కోర్టునకు రానికోజులకుగూడ ఫీజు వుచ్చుకొనెనా? జిల్లా జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' వద్ద హాజరయిన కేసులకును సెషన్స్ కోర్టులో కేసులకు వేరవేరుగా ఫీజు వుచ్చుకొనెనా? ఈరీతిగా ఒక్క నాటిపనికే రెండుకోజులవేతనము చొప్పున 40 కోజులకేసునకు ఎన్నికోజులవరకు గైకొనెను?

జ:- అవును. ఆయన 17 కోజులరాలేదు. ఆదిన ములలో, సెషన్స్ కోర్టు కేసులకు వేరొకరిని బంపినందున అచ్చటివేతనముగూడ వుచ్చుకొనుట కాలనికి అవజ్ఞ గలదు. ఆయనెంత వసూలుజేసెనో ప్రభుత్వమువారికి చెలియదు.

ప్ర:- (5) అట్లు పట్టు ప్రాసిక్యూటరు తనపనిని వేరొకరికి తనయిచ్చుమునచ్చినవారికి చిత్రమునచ్చినవరకులపై జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' నకు రెండుపండ్ల బప్పగించుటకు రూల్సు గలవా?

జ:- జిల్లా 'మేజిస్ట్రేటు' గారి అనుమతిపైనే ప. ప్రాసిక్యూటరు బదిలీ వకేళ్లు బంపెను.

ప్ర:- బదిలీగా పంపబడిన వకేళ్లు వరకు.

జ:- హెచ్. కేసుగిరిరావు, వి. ఎన్. శర్మ, పి. హనుమంతరావు, ఎన్. శ్రీనివాసులు.

ప్ర:- (7) అప్పుడప్పుడు వచ్చి, తానుగూడ ఒకరిద్దరి సాక్షులను విచారించినట్లు జూరికి విన్నవించినట్లు చెబుతుంటే జడ్జిగారియెదుట కనబడుచుండెనా? నల్లకోజులలో అట్లు మొగముచూపిన దెన్నికోజులు? జ:- రెండుకేసులలో ముద్దాయలకు డి ఫెన్సు లేనపుడు ప. ప్రాసిక్యూటరు బదిలీలనునియమించి సెషన్స్ జడ్జిగారిమునుకొని సెలవుగైకొనెను.

వి. బి. పి. కేశవస్వామిగారు:- 4 వ ప్రశ్నకు తరము "అవును... ఆయన రాని 17 కోజులకు రెండు విధములుగా ఫీజు వుచ్చుకొనుట కనజ్ఞయండెను. ఆయనెంత వుచ్చుకొనెనో ప్రభుత్వమువారికి చెలియదు" అనిగలదు. ఈసమాచారమును దెబ్బతీయుటకు గలదో చెలియగోరెదను.

గా|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు:- గా|| సభ్యులకు సమాచారము తెలిసికొన కుతూహల మున్నచో నేను తప్పక చెలిపెదను. పట్టు ప్రాసిక్యూటరుగారివద్ద నుండు జూనియరు వకేళ్లు కేసునకు హాజరయిరి. కాన తప్పక ఫీజు వుచ్చుకొన అర్హుడగును.

అమాట ప్రకటించినచో బాగుండుననియు, అది ప్రజలకు సంబంధించినవిషయ మనియు, కేశవస్వామిగారు మరలచెలిసిరి.

లామెంబరు:- సమాచారము తెలిసికొనుటలనకు ప్రయోజనము లేదు.

కేశవస్వామిగారు:- మేము ప్రశ్న వేసినపుడు అది ఉపయోగము లేదని తెలుపుట అనందకరము. నే నీఉ తరమున నిరసించెదను.

అన్యత్తుడు:- ఈ ప్రశ్నకు లామెంబరుగారు సరిగ్ ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. సభ్యులవలెనే సమాచారమునుగూర్చి పట్టుదల కలిగి యున్నచో ఆయన సంపాదించును.

జెయిల్స్ పత్రిక

సి. వి. వెంకటరమాయంగారు

ప్ర:- ప్రభుత్వమువారు "జెయిల్స్ క్రానికల్" అను పత్రికను ప్రకటించుచున్నారా?

జ:- అవును

(2) ప్ర:- ఇది కోయంబర్లూ నెంట్రలు జెయిల్స్ లో ప్రకటించి అన్ని జెయిల్స్ కు బంపుచున్నారు. ఎప్పటినుండి ప్రకటించబడుచున్నది? జ:- అవును. 1944 ఫిబ్రవరి 29 వ తేదీ నుండి.

(3) ప్ర:- దీనికి సంపాదకు డేము? అందలి వ్యాసములకు బాధ్యులెవరు. అన్నీయు మదరాసు మెయిలులోని భాగములే వున్నట్లు తెలుసు అందే ప్రకటించబడి యుండెను. ఇది సత్యమగునా? జ:- జెయిల్స్ ఇనస్పెక్టరు జనరలుగారు సంపాదకులు. వ్యాసములు మదరాసు మెయిలునుండియే గైకొనబడును.

ప్ర:- (4) ఈ పత్రిక ఖైదీలకోరకే ఉద్దేశించబడినదా? అంగమున కేగలదా యితర దేశభాషలలోగూడ ముద్రించుచునా? జ:- ఖైదీలే ఉద్దేశించబడినది. అంగమున మాత్రమే ముద్రించుచున్నది.

ప్ర. (5):- ఈ పత్రిక యందన్నియు విదేశముల విషయములేగాని, ఇండియాను జెయిల్స్ విషయములులేని మాట నిజమేనా? జ:- ఇండియానుగూర్చియు ఇతర దేశముల గూర్చియు, వ్యవసాయ, విద్యాభివృద్ధివిషయములు (రాజకీయములు లేవు) మున్నగువాటి నన్నిటిగూర్చి వ్యాసములుండును. జెయిల్స్ విషయములను మాత్రమే పేర్కొను జాబితా గాదు.

ప్ర. (6):- జెయిల్స్ ఉపాధ్యాయులు ఈ పత్రికను చదివి భాషాంతరీకరించి ఖైదీలకు జెప్పమనెదమనికొనిరా? వారికి పనికై ప్రత్యేకవేతన మొసగుచున్నారా? జ:- అవును వారినట్లుగోరితిమి. కాని ప్రత్యేకవేతన మియలేదు.

సి. వి. వెం. అయ్యగారు, మదరాసు మెయిలులోని వ్యాసములను మాత్రమే యేల ప్రకటించవలెనని ప్రశ్నించిరి. జెయిల్స్ అధికారులకు, ప్రకటించుభాగ్యత గలవారికి మదరాసు మెయిలు ఒక్కటియే వచ్చుచుండెనేమోయని చూడమెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సి. వి. వెం. అయ్యగారు వ్యాసములకై యితరపత్రికల నేలతెప్పించరాదు?

హోం మెంబరు:- నాకు కారణము తెలియదు. బహుశః డబ్బులేదేమో.

సి. వి. వెం. అయ్యగారు:- అట్టిలమైనదిగా ప్రభుత్వమువారు గణించని పత్రికను చేసినైన సంపాదకా? (నవ్వు)

ఖైదీలలో నెంతమందికి అంగము తెలియునో ప్రభుత్వమువారు రెండు గురు రాయ ని ప్రశ్నించిరి. ప్రభుత్వమువారు దేశభాషలలోని పత్రికల జూచియేల వ్రాయమనెదమనెదమని రామరాజుగారు ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయమంతయు ప్రశ్నావర్ణయం దున్నట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినట్లు వివరించెను.

సి. వి. వెం. అయ్యగారు తానాపత్రికను జూచితినినియు, అదికైదీలకెందుకు పనికిరాదనియు, యితర జెయిల్స్ లో కైదీలు మంచిగా మెలగినచో శిక్షతీగించి విడిచిపెట్టుట మున్నగు విషయములు ఆపత్రిక ద్వారా తెలుపుచుండినచో లాభించుననియు, కావలసినయెడల చూడమెంబరుగారే ఒకపత్రికను జూచి తెలిసికొన వచ్చుననియు, మూచించిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:- ఇండియావార్తలమని యితర దేశములవార్తల నేల ప్రకటించుచున్నారు? ముఖ్యమైన వ్యాసములనుగూర్చి జెయిల్స్ లో చదివించిన చాలదా, ప్రత్యేకముగా నొకపత్రిక నేల ప్రకటించవలెనని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి. దీనికి జవాబులేదు.

ఇక ముందైన నితర పత్రికలలో వ్యాసములను గూడ గైకొనెదరాయని కేశభూషణ్ ధోగారిడిగిరి

జెయిల్స్ లో ఏసమయమునందీ వ్యాసములు చదువుచునని ఆదివారాయాచెట్టిగారిడిగిరి:- జవాబునకుగడుపుకాలవలెననిరి.

ఈసభాసభ్యులకు పత్రిక నొసంగెదరా యని సి.వి. వెం. అయ్యగారిడిగిరి. రాజకీయములన్నిటి నేల నిషేధింపవలెనా? ఈ సభలోని చర్చలైనవారికి జెయిల్స్ లో చదువునని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించెను.

మదరాసు శాసనసభ

నిన్నటి ఫలహారానంతరముచర్చ

ఇరిగేషన్ బిల్లు

వి. మునుస్వామినాయుడుగారు 19 క్లాజునందు 4 వ భాగమునకు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఆక్టాబ్ యారిటిగా, డబ్బు చున్నది:-

"ఒక ఎస్టేటులో భూమికి 1 బి. (3) క్లాజులందు తెలిపినట్టి ఇరిగేషన్ పనులద్వారాకా ప్రత్యేక కాల్యాలద్వారా నీరు వచ్చుచుండినచో, ఆయెస్టేటు సెటిల్ మెంటు జరిగినప్పుడుకాల్సి యుండు ఫిలిసిబిల్టీ భూస్వామి నీరు వినియోగించుటకు ఫిరకపడును."

ఇందు "సెట్లమెంటు జరిగినప్పుడు" అనుటకుబదులు "9 వ కేక్స్ న ప్రకారము ప్రకటన గావించినప్పుడు" అని యొందవలెనని సవరణ గోరుచున్నది.

"ఈచట్టము గావించబడునాటికి లేక 7 వ కేక్స్ ను ప్రకారము ప్రకటన గావించుటకు 5 యేండ్లుపూర్వము" అని రావు బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు మునుస్వామిగారి సవరణపై సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఈసవరణ ఓడిపోయెను.

పిదప అసలుసవరణ మునుస్వామిగారిది ఓటునకు బెట్టుగా 42 అనుకూలం 18 గురు ప్రతికూలంలతో ఓడిపోయెను.

ఇ. ఇబ్బు. లిగారు 19 వ క్లాజునందు 9 ల యాదిగువ 6 వ సబ్ క్లాజును తీసివేయవలెనని ప్రతిపాదించిరి:-

"ఎస్టేటునందు చేరక కల్ల ప్రభూమిగా రిజర్వుగాని భూములకు వరుసగా 20 యేండ్లవరకు ఇరిగేషన్ పనులనుండి పల్ల ప్రపంటలకై నీరు వడులుచుండినచో ఆ భూస్వామి మామూలుపంటకు వినియోగింపవలసిననీరే కొంతవరకు దీని కుపయోగించినట్లు గణించబడును."

"ప్రభుత్వయేర్పాటుల ననుసరించి కృష్ణగోదావరి డెల్టాలో ఇరిగేషన్ విస్తీర్ణమునందు కేరకుండుభూముల కీక్లాజు అనువర్తించును."

వి. బి. క్రిష్ణనాయుడుగారు సవరణను నిరాకరించిరి. ప్రజలు ఆ నేకయేండ్లనుండి అనుభవించుచున్న హక్కులను తొలగించుట యగుననిరి. జమీందారు రైతులకును యితరులకు చాలయేండ్లనుండి యనుభవించు హక్కులను తొలగించుటయేగాక, వారిని నిరాధారులుగాజేయుట యగునని సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు బలికిరి. కె. కోటిరెడ్డి, సి. పెద్దిరాజుగార్లుకూడా సవరణను ప్రతిఘటించిరి.

సబ్ క్లాజు తీసివేయవలెనను సవరణ ఓడిపోయెను.

అంకినేడు ప్రసాదుగారు "ఎస్టేటులో ఛేర్చబడినవి" యనుపదములు తొలగింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. సర్వారాయుడుగారు వి. మునుస్వామినాయుడు కె, సీతారామరెడ్డి, పి. పెద్దిరాజు జె. డి. శామ్మూలుగార్లు యీసవరణను బలపరచుటచే ఓవర కంగీకరింపబడెను.

వి. సి. విల్లింగరు గొండరుగారు 20 యేండ్లకు 10 యేండ్లుగా మార్చవలెనని ప్రతిపాదించిరి. కోటిరెడ్డిగారు బలవరచిరి. దీనిపై చర్చ ముగియకమునునే సభ నాటికి ముసెను. మరల నేడు 11X సమావేశమైనది.

స్టాపు సెలక్ నుబోరు

పోలీసు శాఖ ఉద్యోగములు

పోలీసు డిపార్టుమెంటులో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు స్టాపు సెలక్ పనులకొరకు దరఖాస్తులు బెట్టినవారిలో తగినవారిగా కొందరిని యించి స్టాపు సెలక్ నుబోరువారు ఫిబ్రవరి 6 వ తేది ప్రకటన ప్రకారము, జాబితా తయారుజేయుదురు. ప్రస్తుతమునకు యీ ఉద్యోగ నియామకములు యితర సగరములలో పూర్వ పద్ధతికే జరగును. (జి. ఓ. లేడి 21.8.24.)

మొదట నూచించిన ప్రకటన ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ఉన్నత ఎగ్జిక్యూటివు పనుల నియమించునపుడు స్టాపు సెలక్ నుబోరువారి సహాయమును గోరుదురు. పోలీసు శాఖలో స్థానిక ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడగలిగిన ఒక్క డిప్టీ సూపర్ టెంటు పదవి ఖాళీయై సగావరి. ఆ ఉద్యోగమునకే సూక్ష్మముగా ఎవ్వనైన నియమింపవలసినవచ్చినచో అందులకు తగినవారిని కొందరిని యించి వారిపేర్లు ప్రభుత్వమువారికి స్టాపు సెలక్ నుబోరువారు పంపవలెనని గవర్నరుగారు సెలవిచ్చిరి. ఈ ఎంచుట జరుగునపుడు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు బోర్డు సభకు హాజరయ్యవలెను. (జి) సెలక్ ప్రకటన

మదరాసు శాసనసభ

సెలక్టుమిటీ వార్తాపత్రికలు ప్రకటింపరాదు

కన్వెన్షన్ నేర్పాట్లు జేయుట

సెలక్టుమిటీవారి చర్చలను వార్తాపత్రికలు ప్రకటించుటను నిరసించుచు మదరాసు శాసనసభకుం దీదినమున నన్ని పక్షములవారును తమయభిప్రాయముల చెలిపి, అట్లు ప్రకటింపకుండ తగుచర్యను దీసికొన వలెననియు, ఇందులకు కన్వెన్షన్ సేర్పరచవలెననియు కొందరు సభ్యులు మాచనలు గావించిరి. మదరాసు శాసనసభ ఈదినముదయము 11 గంటలకు సమావేశమైనపుడు ప్రశ్నితరముల యనంతరము, ప్రభుత్వముదటికా ర్యనిర్వాహకసభ్యుడుగ గౌసర్ హబీబుల్లాసాహెబుగారు న్యాయాధికారుల పత్రికయందు ప్రకటింపబడిన ఒక సెలక్టు కమిటీసభా చర్చనుదహరించి ఈసమస్యను చర్చితుడచెప్పెను.

న్యాయాధికారుల పత్రిక వ్రాతలు

సర్ హబీబుల్లా సాహెబుగారు:—ఈసెల 17 వ తేదీన “న్యాయాధికారుల” పత్రికయందు మలబారు టెనెన్సీలకు ఆరు శీర్షికక్రింద నొక వ్యాసము ప్రకటింపబడినది. మలబారు టెనెన్సీలకు విచారించుటకీసభవారు నియమించిన సెలక్టు కమిటీ సమావేశమువారిచర్చలపై అందు చెప్పబడినది. సెలక్టు కమిటీవారిచర్చలను రహస్యములనియే నేనెప్పుడును పరిగణించుచుంటిని. ప్రశ్నకముగా వార్తాపత్రికా ప్రతినిధుల కనుమతి యొసగబడినగాని, వారు హాజరై సభా చర్చలను దీసికొని తమ పత్రికలందు ప్రచురించుటకు వీలులేదు. నాకు తెలిసినంతవరకే సెలక్టుకమిటీ సందర్భమున నట్టియనుమతి ఎవరికిని నొసగబడలేదు. అట్టితర వార్తాపత్రికలయందు ప్రచురింపబడిన విషయములు విశ్వాసార్హములని యెంచుటకు వీలులేదు. ఈసందర్భమున సెలక్టు కమిటీసభ్యులు చాలసందిగ్ధతయందున్నారు. అచ్చట జరిగినది సరిగ్గా వ్రాయబడక పారభాషలు వ్రాయబడినపుడు వానిని సవరించుటకు సభ్యులకు వీలులేదు. అట్లానర్పుచో, రహస్యముగ సెలక్టుకమిటీ నివేదికను బహిష్కరింపవలసి వచ్చును. ఈసభాచర్చల సందర్భమునగూడ నీనిబంధనను మనము గుర్తించుచుంటిమి. అందుచే నొక మొద నిట్టివి జరుగకుండ నొనర్చుటకు తగు చర్యదీసికొనవలెనని, ఈసభ కధ్యక్షులకు మిమ్ము గోరుచున్నాము. ఇట్టిపక్షటనలు, సెలక్టుకమిటీ సభ్యుల హక్కులకు భంగము గలిగించుచున్నవి.

క. రామలింగారెడ్డిగారు:—నేను వార వసీయ సభ్యునితో పూర్తిగా నేకీభవించుచున్నాను. సెలక్టుకమిటీ నివేదికలు రహస్యములగు విషయములు అన్నిపక్షముల వార్తాపత్రికలకును గారించునని నమ్మెదను. ఈసందర్భమున నీసభవారు కొన్ని సాంప్రదాయముల సేర్పరచుట మంచిది.

ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు:—గౌరవనీయ సభ్యుడు ఒక్కనిదర్భమును మాత్రము సభవారియెదుటకు చెప్పెను. ఈవ్యాసము మదరాసు వార్తాపత్రికలన్నిటియందును ప్రకటింపబడినది. ఈవిషయమును విచారించగా అస్సాసియేటెడు ప్రెస్సునుండి ఆవ్యాసము వార్తాపత్రికలకు పంపబడినది తెలిసెను. ఇట్రిగేవను విల్లువై సెలక్టుకమిటీ గూడినప్పుడు గూడ కొన్ని వార్తాపత్రికలందరిట్టి వార్తలే ప్రకటింపబడినవి.

ఇట్రిగేవను లామెంబరు:—కమిటీవారి యెదుటసాక్ష్యముల నొసగునపుడు మాత్రము వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులను హాజరగుటకు నేననుమతి నొసగితిని. కాని చర్చల సందర్భమున మాత్రము హాజరగుట కనుమతి నొసంగలేదు.

రామస్వామిమొదలియ్యగారు:—కమిటీలో జరిగిన చర్చలుగూడ ప్రకటింపబడెను.

లామెంబరు:—విషయము నా దృష్టిలోనికి చేరినది. అందుపైనద్యక్షుని కావించుచుచుండుటకు నుద్దేశించితిని. కాని అట్లుజేయులేదు.

ఎ. రా. మొదలియ్యగారు:—ఇట్టివి జరుగకుండ నొనర్చుటకు అధ్యక్షులకు కొన్ని అధికారము లొసంగవలెను. అందుల కనవరము ప్రయత్నములను సభవారు గావించగలరెదరు.

సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు:—సెలక్టు కమిటీచర్చలు రహస్యముగ నుంచబడుచున్న విషయము నిజమేకాని అది అట్లు రహస్యముగ నుండవలెనని నిబంధనలేదు. అనుయతాక, పత్రికా ప్రతినిధులు హాజరగుటకు వీలులేనప్పుడు, వారావిషయముల చెప్పవలెనని సంఘసభ్యులలోనే యొక రావిషయముల జేరినూండవలెను. ఇట్టిరహస్యముగనుండు సర్వేర్పరచుటకు నిబంధన నొసర్చుట కెత్తించవలెను.

సర్వేయ్యగారు:—రెండు విషయము లీసభవారికి నివేదింప గోరుచున్నాను చర్చనీయ వ్యాసము అస్సాసియేటె

డుప్రెస్సునుండి పంపబడినది. అచ్చటనుండి చర్చువార్తలు నిజములేననియు ప్రచురణార్థములేయనియు వార్తాపత్రికలు పరిగణించును. అందుచే న్యాయాధికారుల పత్రికపై నేవిధమున చర్యలుగాని దీసికొనబడుటగాను, ఈ విషయము అస్సాసియేటె డుప్రెస్సువారి శేవిధముగ తెలిసెనో గనుగొనవలెను (2) అన్ని సెలక్టు కమిటీల చర్చలును రహస్యములని నేను నిశ్చయముగ చెప్పజాలను. అవి నిజముగా రహస్యము లాయనువిషయమును ముందు నిశ్చయించుకొనవలెను. ఇట్రిగేవను బిల్లును గురించి మద్రాసు మెయిలుపత్రిక ప్రకటించును, దినకార్యక్రమమును, గావించబడిన సవరణలను వరుసగా ప్రకటించెను. “మెయిలు పత్రికయందలి వ్యాసముల జూచినయెడల, ఇట్రిగేవను బిల్లునందు పూర్తిగా నభ్యాసము గలవారు ఎవరో తెలిపినట్లు గాన్పించును.

ఈవిషయమున అధ్యక్షులకు అధికారము నొసగుటచానినిబంధన నొనర్చుటగాని ఆవసరముని నే నేమాత్రమును దలంపను. అట్లు ప్రకటింపవలెనని గోరియెడల వారూరకుండురని న్యధవిశ్వాసము నాకు గలదు.

పి. ఆంజనేయయ్యగారు:—క్షుప్తముగ నుపన్యసించుచు అధ్యక్షు డీవిషయమును విచారించునపుడు, సెలక్టుకమిటీ నివేదికను లెంతరహస్యములో విచారించవలెనని నుడివిరి.

సాల్వావారు:—మనము గమనింపవలసిన దిం కొక రెండువిషయములు గలవు. మన కమిటీలు నిజముగా సెలక్టు కమిటీలా? ఈకమిటీలలో 40 లేక 50 మంది సభ్యులువరకుండును. అట్టిసందర్భమున వారిలో నన్నిటిని కట్టి వేయజాలము.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షు డీవిషయమున మాటలాడుచు, సర్. వావిలూగారు తెలిపినవిషయమున విచారణ మొనర్చి తగుచర్య దీసికొని, ఫలితములను సభవారికి తెలిపెదను. సెలక్టుకమిటీ చర్చలను రహస్యముగనుండు టవసరకే, కాని, ఒక గౌరవనీయసభ్యుడు తెలిపినట్లు 40, 50 సభ్యులలోగ్రాకు తాళము వేయజాలము. అందులో వార్తాపత్రికా ప్రతినిధులు చాలమగుటగా నుండి, వివరముల గ్రహించి పోవుచుండురు. ఇట్టివిషయమున సెలక్టు కమిటీ చర్చలు రహస్యములని తెలిపి, ప్రజాభిప్రాయమును ప్రబోధింపవలెను. అప్పుడు వార్తాపత్రికలు ఇట్టి విషయముల నెంతమాత్రమును ప్రకటింపవు. ఈ సందర్భమున ఎట్టి నిబంధనలగాని, అధ్యక్షున కధికారములగాని ఏర్పరచ వసరము లేదని నా కలంపు. ఇట్రిగేవనుబిల్లు సెలక్టుకమిటీ సందర్భమున గాని లామెంబరు తగచర్య దీసికొనవలసి యెంచెదను.

నల్ల మెంటరీ గ్రాంటులు

తుపాను, వరదలచే గలిగిన నష్టములమరమ్మతులు

పానుగల్లురాజుగారు

28 గ్రాంటు 1922-23 సంవత్సరములందు గలిగిన తుపాను వరదలవలన గలిగిన నష్టముల మరమ్మతుజేయుటకు గాను స్థానికసంఘములకు సహాయమునర్పింపటకు గాను రు 108180 ల నొసగవలసినదని పానుగల్లురాజుగారు రుపపాదించుచు 1922-23 సం॥ తుపానువరదలచే గలిగిన నష్టములు చాల అధికమగుటచే ప్రభుత్వపు సహాయచర్యలను నుడివిరి. ఇదివరకే మరమ్మతులు సాగుచున్నట్టియు ఎస్టిమేటులు సిద్ధమైనట్టియు వర్కులకు మాత్రమే ఈ గ్రాంటుగోరబడినది.

(1) క్రేటునార్తరక్ష్ట్రాంతుకోడ్డును మరమ్మతుజేయుటకు గంజాం జిల్లా బోర్డు నకు రు 85 800 లు గావలెను. ఈకోడ్డును పాలించుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రతివత్సరమొసగునదిగాక అదనముగానీమొత్తమొసగవలెను. బోర్డువారు ఇతర కోడ్డులకు తమ ధనమునువైచింపవలసియున్నది. బాహుమహేంద్ర తనయానంతెనల మరమ్మతులకు గ్రాంటులవిషయ మాలోచనయందున్నది.

10. (1) ట్రాంకుకోడ్డు మరమ్మతులకును (2) రెండవతరగతి కోడ్డులకు మరమ్మతు జేయుటకును, (3) మురుగుకాల్యాపనకులకును (4) గృహములమరమ్మతుల జేయుటకును రు 3784 లు గ్రాంటు జేయవలెను.

(1) చిత్తలపన ఎంతెనమార్గముల మరమ్మతు జేయుటకు రు 2049 లును,

(2) అభిగృహజేయుటకు రు 8000 లును,

(3) ట్రాంకుకోడ్డు మరమ్మతులకు రు 8990 లును మొత్తము రు 9049 లు గ్రాంటును విభజింపబడు జిల్లా బోర్డున కొసగవలెను. (4) మధుజిల్లాబోర్డునకు కొండమాం ఓడయొకటివలెనకు రు 25000 లు నొసగవలెను. 4 ట్రాంకుకోడ్డు మరమ్మతులకు చాలంకోట మునిసిపల కొన్నియనకు రు 25000 లు నొసగవలెను. (6) కోడ్డుమరమ్మతులకు ఎతలు యూనియను బోర్డునకు రు 2000 లు నొసగవలెను. 7 పెనముగలూరు నంతెనకు మరమ్మతుజేయుటకు రు 30000 లును దక్షిణకవడా

జిల్లాబోర్డున కొసగవలసి యున్నది. వీరికి మొత్తము రు 108180 లు గావలెను.

వరదలవలనను, తుపానువలనను తిరునల్వేలిమధురగంజాముజిల్లాలందు చాలనష్టమును గలిగెను. ఎంతెనలకును, కోడ్డుకునుగలిగిన నష్టములను మరమ్మతుజేయుటకు గా నీమొత్తములగోరుచున్నాము. వైవవివరింపబడిన మరమ్మతులకు గాక ఇతరతర మ్యతులకుకను దాఖలులు వచ్చెను. కాని అవి ఇంకను విచారణయందున్నవి.

పెద్దిరాజుగారు:—నీయేసానిక సంఘముల కెంతెంత నష్టము గలిగెను, ఎంతెంతమాత్రము ప్రభుత్వమువా కొసగుచున్నాదో అందు గమనించుమాత్రములేవ్వి అనువిషయముల తెలిసికొనుటకు గాను, గాంట్టును తగ్గింపవలసినదని సవరణకు నోటీసునొసగితిని. సబ్ మెంటరీ గ్రాంటులను గోరునప్పుడిట్టి విషయముల చెబుటకు చాల అనవసరము.

పానుగల్లు రాజుగారు:—తుపానువలన నెంతెంత నష్టము సంభవించెనో చెబుటకుకష్టము. ఈవిషయమున నింకను విచారణజరుగుచున్నది. అవిచారణ ముగిసిన సభవారి కా విషయములు చెప్పబడును.

తుపానాత సభవారిచే గ్రాంటు అంగీకరింపబడినది.

రైతులకు ఋణములు.

సర్ హబీబుల్లా సాహెబుగారు:—రైతులకు ఋణములనొసగు శీర్షికక్రిందను 14 లక్షల గ్రాంటు జేయులెనని గోరుచున్నాను. భారతప్రభుత్వమువారిదుటకుగాను ప్రశ్నకముగ నొసగిన రు 20 లక్షలనుండి ఈమొత్తము వెచ్చింపబడును.

ఈ మొత్తమువ్యయపట్టికయందీ శీర్షికక్రింద వెచ్చించుటకు రు 1480 వేలుప్రత్యేకింపబడును. జూను జులై నెలలకే ఈమొత్తము పూర్తిగా వెచ్చింపబడినది. నేలము, కోయం, తూరు, ఉత్తర అర్కాడు నీలగిరి జిల్లాలయందు ఋతుపర్షి కులవల్ల రైతులకు గలిగిననష్టములే ఇందుకు కారణము. బ్యాంకి అసంతృప్తము జిల్లాల కలెక్టరులకు శీర్షిక క్రింద రు 9 లక్షల మొత్తముగావలెనని రెవిన్యూబోర్డువారిని గోరిరి. ఈమొత్తమును నివారణనిధినుండి వెచ్చింపవలెను. ఆచర్యముపట్టికనుబట్టి యాసయమున నెదురుమాడెరి, వరదలవలన గలిగిన నష్టముల మరమ్మతు జేయుటకు ఇంతకకకు 36 లక్షలు వెచ్చింపబడుటచే నిప్పుడి ప్రతిపాదనను చేపలించెచ్చెను.

గ్రాంటు సభవారిచే అంగీకరింపబడినది. తరువాత ఇట్రిగేవనుబిల్లుపై చర్చ జరిగెను.

ఇట్రిగేవనుబిల్లుపై చర్చ

ఈబిల్లు కాసమైనతరువాత 20 వత్సరములు కరువుగా నీటిసరఫరా పొందినవారికి అట్టినీటిసరఫరాకు హక్కు గలదని కలదు సె 19 క్లాజు రి నందు అచ్చట 20 వత్సరము లనుటకుబదులు 18 వత్సరములని నిర్ణయింపవలెనని కె. శీతారామరెడ్డిగారు రుపపాదించిరి. కొంతచర్చ జరిగినతరువాత అధ్యక్షుడు సవరణను వోటునకుబెట్ట సవరణ వీరిపోయెనని ప్రకటించెను. అంతట పోలుగోరగా, 26 మంది సవరణ కనుకూలముగను 30 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగుటచే సవరణ అంగీకరింపబడినది ప్రకటింపబడినది.

అంతటితో సభవారు ఫలూదారములకు లేచిరి.

శివరామకృష్ణయ్యగారి కేసు (న్యాయవిశేషి)

50 రూ॥ లు జరిమానా లేక ఒక నెలనిశ్చిక్షిదు

రాజమండ్రి, అక్టోబరు 22:—మద్రాస్ శివరామకృష్ణయ్యగారి కేసులో నేను జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుగాగు తీర్పుచెప్పిరి 50 రూ॥ లు జరిమానా విధింపబడినది. జరిమానాను చెల్లించనియెడల ఒక నెలశిక్షిదు విధింపబడినది. జరిమానానాన్నుకట్టుకొనుటకు నవంబరు 1 వ తేదీవరకు న్యవధినిచ్చిరి.

గోదావరి యేజిస్ట్రేట్-హాల్ వంగ బెలామ్ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధియొక్కలు

బెలామ్ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా వెళ్లగోరు కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లను తమ గ్రామాకా గ్రామసంఘములద్వారాం గోదా, పరియేజిక్ నీవిజక్ కాంగ్రెసు సంఘకార్యచర్యకే హాల్ వంగ యానెల 28 వ తేదీలోగా చేరెట్టు అమృతాముపై దరఖాస్తును రు 30.00 మాకు రూపాయల రుసుమున్నూ పంపగోరడమైనది. ది 29 తేదీని కాంగ్రెసు కార్యస్థానమును యెత్తుకొని జరిపి ది 31 వ తేదీని యెన్నుకొనినవారి దరఖాస్తులు గోదా పరిజిల్లా స ఘమునకు పంపబడును. అమృతాములు గ్రామసంఘములకు పంపబడినవి.

కుమ్మరకొంట్ల పెంకట్రాజు, కార్యదర్శి.

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి ఖిచ్చావం

లంచముల తినిరను అపవాదములు

నిష్కర్షముగా అపవాదము లబధము లని వక్కానించుట

ప్రస్తుతపరిస్థితులపై అభిప్రాయములు

స్వరాజ్యవాదులనాయకుడగు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు ప్రస్తుతరాజకీయపరిస్థితులవిషయమే వారాపత్రికలకు ముఖ్య అభిప్రాయములను వెల్లించెను.

స్వరాజ్యవాదుల లంచము లిచ్చిరని దొరతనమువారోపించినది అసూయజనకములగు ఆసక్తిములని దాసుగారు చెప్పిరి. విచారణసల్పుటకు తమకెట్టియ భృంతరములును లేవని దాసుగారు నడిచిరి కాని వారి రాజకీయప్రతిపక్షులతో నిండిన విచారణసంఘమువారి తీర్పున కొడంబడరని తెల్పిరి.

విశ్వసనీయతయొక్క తీర్మానముల విషయమై దాసుగారు సంతకమును జూపిరి. హిందూమతపూర్వాయలు నోక ఒడంబడిక జేసికొనుట ఆవశ్యకమనిరి. ఉభయసంఘములమధ్య వెలువడ జగవము బేందులకు కుట్రలు సల్పబడుచున్న వని దాసుగారు రభిప్రాయపడిరి.

కాంగ్రెసునం దిరుక్తుముల సమ్మేళనకు చెక్కుశుభసూచకముల గలవనిరి. ఇంగ్లండులోని రాజకీయ పరిస్థితులు ఇండియా దేశసందర్భమునందు భయ వహమునగాని, శే రాశిలను గాని వాటిబుట్టించుటలేదు. హైందవ భావి భాగ్యవంతులను మోక్షమును నీదేశీయులపై నాధారపడి యున్నదని విశ్వసించు వారిలో దాసుగారు రొకరని చెప్పిరి. హిందూదేశమునకును బ్రిటిషుదేశమునకు నోక ఒడంబడిక జరుగవలయునని దాసుగారి అభిప్రాయము.

సీమా, అక్టోబరు 22:— ప్రస్తుతము జనులందఱును ఉత్సాహముతో నాలోచనలు చేయుచున్న పెక్కువిషయములపై చిత్తరంజనదాసుగారు అభిప్రాయములను వెల్లించిరి. వారాపత్రికావిలేఖరితో వారు పెక్కుఅంశముల విషయమై మాట్లాడిరి. సంస్కరణముల విచారణ సందర్భమున స్వరాజ్యవాదులపై రుద్దిన నేరములపై స్వరాజ్యపక్షమువారి అభిప్రాయములను వెల్లడిజేసెను. ఈపక్షమువాడై చెక్కునేయు లాలోపించు పబడెను. లంచములిచ్చుట అరాజక నేరములు రాజకీయ అభియోగ విచారణలు, తాకేత్వరసమధ్య మొదలైనవిషయమై దాసుగారువంగ రాష్ట్రస్వరాజ్యవాదులఅభిప్రాయములనుచెల్పెను.

ద్యోమ్యప్రభుత్వవిధానపరివర్తనమున వారు దీసికొనిన పాలు, లయనలకర్తి నుగారితో జరిగిన వాదప్రతివాదములను చెల్పి కర్తీనూగారి ప్రకటనపై తా పేకారణమున సంతక మొనర్చుటకు దిరస్కరించిరి. దాసుగారు నువ్వ క్రమచేసిరి.

హిందూదేశమున దళాంతివిషయమై బాల్కవిన్నూ గాన ర్షివపసంగము సందర్భమున కాన్పెర్వెటివ్ పక్షమువా రెన్నికలలో జయమునొందుటకు నూచనలుగలవాయని దాసుగారు ఈ తరుణమున ప్రశ్నింపబడిరి. విశ్వసనీయతను గావించబడిన తీర్మానములను గురించియు, వాతీర్మానములను ఆచరణలో తెల్లు ఆసక్తికరము గురించియు, హిందూ మతమున పోరాటములకు గలకారణముల నన్వేషించుట కొక అభిభావరచితవిచారణసంఘా వశ్యకతను గురించియు, యువసంఘములవారు తొక హక్కుల విషయమై ఒక యొడంబడిక చేసికొను ఆవశ్యకతనుగురించియు దాసుగారు ప్రసంగించిరి.

పూర్వీకా కాంగ్రెసు బెల్గాములో సమావేశమగుటకు చెక్కుశుభసూచకములు గల వని దాసుగారు చెప్పిరి.

ఆరోగ్యముకొరకు బోవు స్థలమునట్టిదియు సుందరతమ మైనదియునగు వైల్డ్ ఫ్లోవర్ హిల్స్లో పత్రికా విలేఖన నకు దాసుగారు దృఢమిచ్చి మాట్లాడిరి. ఈస్థలమునకు రి మైల్ దూరమునగలదు. మా సాంతము వరకు దాసుగారి కర్మకడనే యుండునని వారు ఆరోగ్యముచేడి యిచ్చుటకీ విచ్చేసిరి. ఇప్పుడు కొంతవరకు వారి ఆరోగ్యము బాగుగ నున్నది. స్వరాజ్య కార్యనిర్వహణనయొక్క సమావేశమునకు వీరిచ్చుటనుండి ఢిల్లీకిబోయెదగు. ఈసమావేశమునకు మహాత్మా గాంధీగారు వచ్చెదరు. కాంగ్రెసుపక్ష సమ్మేళనము విషయమై నూసమావేశమున బూర్తిగ చర్చింప దును.

లంచ, నేరారోపణములు

వంగ రాష్ట్ర శాసనసభయందు లంచముల విషయమై గావించబడిన నేరములనుగురించి ప్రస్తావనను ప్రారంభ

మయ్యెను. ఈవిషయమై సర్. పి. సి. మిత్రుగారిని ఫజల్ హక్కుగారిని సంస్కరణ విచారణసంఘమువారు బూర్తిగ విచారణ మొనర్చిరని దాసుగారికి తెలిసె ననిరి. ఇరుపక్షముల వారును, మంత్రివర్గమువారును, స్వరాజ్యపక్షమువారును గూడి లంచములను యిచ్చిరని మిత్రుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరినియు, మంత్రులు లంచములనులేదనియు స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభ వారి ఓటులను గొనివీయు ఫజల్ హక్కుగారు సాక్ష్యమిచ్చి రనియు పత్రికావిలేఖరి దాసుగారికి చెల్పెను. ఈనెపమువాదివివరకే ఆసక్తిములయు అపవాదముచే వారు యీనెపములను వ్యాపింపజేయుచున్నారని దాసుగారు వివరకే బహిరంగముగ చెల్పిరనియు తిరిగి దాసుగారు పల్కిరి.

దాసుగారి నిష్కర్షత

“ఇండియా కా ర్యదర్శి గారికి వంగ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు యేదో వారసు కొను కొంతసాక్ష్యమును బంపిరట. వారు సాక్ష్యమునినమ్మి పంపినవిషయములను ప్రచురణము చేయవలసినదని నేను నిర్ణయముగ గోరుచున్నాను”

విచారణము

రెండుపక్షములవారు నొకరిపై నొకరు గావించునంతా రోపణములను విచారణ సల్పుటకు న్యాయసమర్థమైన విచారణ గావించుటవిషయమై దాసుగారు రిట్లనిరి:—

“మృత్యుపాతమును విచారణసంఘమువారు విచారణ సల్పుటకు నే నంగీకరించుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారి ఉన్నతోక్త్యానుగుణగాని మరియొకవర్తనగాని నా రాజకీయప్రతిపక్షు లీ విచారణసంఘమునకు దుండ్రులకు నే నొప్పును. న్యాయముగా విచారణ సల్పబడెనేని స్వరాజ్యపక్షమువారి రేపభ్యునకును లంచ మీయలేదనిచెలును”

ఫజల్ హక్కుగారిజాబు

“హక్కుగారు వ్రాసినజాబు విషయమై నేను వంగ రాష్ట్ర శాసనసభలో చెల్పినదియే తిరిగి చెల్పుచున్నాను. ఫాల్ వర్ష పత్రికలో ప్రచురింపబడిన జాబునందలి సంతకము ఫజల్ హక్కుగారి దస్మత్తని నేను రుజువుచేయుటకు సంసిద్ధముగా నున్నాను.”

లంచమునకు మందు

అమెరికాలోను కనడాలోనువలె లంచము దీసికొనిన శాసనసభ్యుడు చండనకు బాత్రుడు గావలయుననియు ఎన్నిక దారు లంచముదీసికొనినయెడల నేరముకాగా ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యునికి లంచమిచ్చుట నేరముగానుండుట విరుద్ధముగ నున్నదనియు సంస్కరణవిచారణ సంఘమువారికి చెల్పబడె ననియు దాసుగారికి నూచింపబడెను. దాసుగారు సమాధాన మిట్లు యిచ్చిరి:— స్వరాజ్య ప్రభుత్వములో నట్లు చేయుట మంచిది. అన్యాయమునకు వెలవనివారిచే ప్రమాణము చేయించి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యునకు లంచమిచ్చుట నని జెప్పించుట సుభిక్షునియు ప్రభుత్వమువారి యిష్టప్రకారము చేయదలచిన శాసనములకు అనుమతి నియ్యని సభ్యులకు నిర్బంధించుట కీప్రయోగము ఉపయోగపడుననియు దొరతనమువారు దీనిని దుర్వినియోగము జేయుదురనియు దాసుగారు చెప్పిరి.

స్వల్పలిక్ష

తప్పచేసిన సభ్యుని శాసనసభలో నుండుట కన్నా డని తెల్పి నడలకొట్టుటకు మిత్రుగారు చెల్పినప్రకారము మీరు అంగీకరించెదరాయని విలేఖరుడు దాసుగారి నడిగెను.

ఇవన్నియు దండనీతిపథములు. స్వపరిపాలనములో నిట్టి కట్టుబాట్లొరించ వలయునగాని యిప్పుడు చేయరాదు” అని దాసుగారు సమాధానమిడిరి.

సిద్ధమైన మంత్రివర్గము

స్థిమైన మంత్రివర్గము వంగరాష్ట్రములోకూడ గలదాయనియు కూడినయెడ మంత్రివర్గముపై స్వరాజ్యవాదుల వైఖరి యెట్లుండు ననియు విలేఖరి దాసుగారిని ప్రశ్నింజెను. ఆస్వసంస్కారము గానంతవరకును, ప్రస్తుతరాజ్యవిధానము సంస్కరింపబడకుండుంతి కాంగ్రహవరకు నీ డగల మంత్రి

వర్గము వంగ రాష్ట్రమున సమకూరుట దుర్లభమని దాసుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఒడంబడిక కావలయును

రాజ్యాంగ విధానములో గావలయునను విశాలమార్పు స్వభావమేదియో దాసుగారిని చెల్పగోరెను. అన్ని రాచకీయ పక్షములవారు సమావేశమై యీ మార్పులను నిరూపించవలయునని దాసుగారు నడిచిరి. సంస్కరణ విచారణ సంఘమున నియమించుటలో ప్రభుత్వమువారు తప్పద్రోవ దొక్కిరగ దాసుగారి దృఢవిశ్వాసము. బ్రిటిషు పార్లమెంటు స్వప్రయోజనములను గుర్తించిన 1921 సం॥ డిసెంబరు 6 తేదీని జరిగిన ఐరిషు ఒడంబడికవంటి యొక ఒడంబడిక హిందూదేశముతో యింగ్లాండు జేసికొనక దప్పదు. హైందవుల హక్కులను గుర్తించినయెడ గమ్యస్థానము చేరుటకు సంభవించు కష్టములను దొలగించుటకు ధారాశ్రమైన యేర్పాట్లు వారు జేసెదమనిరి. అన్ని రాచకీయపక్షములవారి సమావేశమునందును, సక్రమ అంతరములను బరిష్కరింపవచ్చును.

ఒడంబడిక స్వభావము

క్రమాంతరములనుగురించి ప్రశ్నింపగా, భౌతిరాజ్యాంగ విధానము విషయమున ముందుగ ఒడంబడిక ప్రధానమని దాసుగారు నొక్కి తెల్పిరి. మూలనూత్రములము ప్రాధాన్యవిషయములపై ఒడంబడిక కుదిరినయెడ గమ్యస్థానము మెంటనేతీరగ గాని లేక అంతరపుటప్రకారము కొన్ని సంవత్సరములలో తేరినగాని తగాయిదాలేదని చెల్పిరి. గమ్యస్థానమును చేరుటకు అంతరపుటగూడ ఒడంబడికలోనే జేవలయును.

బాల్కవిన్నూగారి ఎన్నికప్రసంగము

ఈవిధముగ ప్రసంగ ముభయములకును జనుగుండ యింగ్లాండులో కాన్పెర్వెటు పక్షమువారు ఎన్నికలో నొగ్గు నూచనలు గన్పించుచున్నవనియు, నందుచే బాల్కవిన్నూగారు హిందూదేశమున దళాంతి విషయమై చెల్పినవిషయములు ప్రాముఖ్యములనియు చెల్పబడెను. అందుపై దాసుగారు రిట్లనిరి:—

“బాల్కవిన్నూ గానొసంగిన ఉపన్యాసము నేజదివితినీ. హిందూదేశ నిజపరిస్థితులవిషయమై వారుజూపిన అజ్ఞానమునకు నేనెంతయో నాశ్చర్యమెందితినీ. ఎవరోచెప్పిన సంగతులనుజుట్టి వారా ఉపన్యాసము గావించిరి. సంగతు లెట్లు పైఅధికారులకు చెల్పబడుచుండునో హిందూదేశములోనున్న మన మందఱము నెరిగినవిషయమే. శాసనసభలోను వెలువలను సభలీకృతులై దేశీయుల జన్మహక్కులు నింపాపించుకొనకును స్వరాజ్యవాదులుకాగ్యక్రమమును విరమింపరు. కార్మికపక్షమువాడొక పోయినయెడ నేను విహవమునొందెను. కార్మికవాదులు జను మొందినను ఆపజయమొందినను హిందూదేశమునకు ఆకాభంగమేమియు లేదు. కార్మికులు యింగ్లాండులో ధాన్యభారతమునకు వచ్చినను కన్పెర్వెటివు పక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చినను హైందవులమోక్షము వారి స్వకీర్తిమీద నాధారభూతమై యున్నది. అందుకొరకువారు తీవ్రమైన పట్టుదలతో గృహిచేయవలయును. స్వరాజ్య స్థాపనకు మనము ఎడతెగక కృషి సల్పుచున్నప్పుడే బ్రిటిషు ప్రజలు మనత్యాగమునకును కార్యదీక్షకును, నిర్బంధవిధాన నిష్ప్రయోజనతకును అచ్చెరువంది వారి స్వప్రయోజనములను గాపాడుకొనుటకై హైందవులలో రాజకీయవచ్చెదరు. బ్రిటిషు ప్రజలు వెట్టివేపకాయలు గారు.

సామ్రాజ్యమునుగుడి. వేరుగావలయునను భావములు

మాతో బనిజేయు యువకులను సామ్రాజ్యమునుండి ఎడబాటుగావలయునను ఆశయము లందయుంచున్నది. ఈ భావముకల ఆల్ఫుసంఖ్యాకులు గలరు. ప్రతిసమావేశమునందును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము మెక్కువ ఆదర్శప్రాయముగాదామని వారు చర్చించుచున్నారు. కేసడా మొదలైన సామ్రాజ్యస్థరాజ్యములు వేరువేరుగా ప్రాతివిధ్యము గావలయునని మాతృదేశముతో బోరుమండ సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ఆవశ్యప్రాయ మని ఘాయువకులు గోరుటయందు విరుద్ధమేమియును లేదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము యువకులను మిక్కిలి ఆకర్షించుచున్నది. బాల్కవిన్నూ ప్రగల్భమును రోషపూరిత వాక్యములను కరదాల రుడి పింపులును ఈయువకుల కోరికను పట్టిజేయునగాని వేరు లాభమేమియు చేయజాలదు. పార్లమెంటువారు స్వప్రయోజనమును గుర్తించినయెడ సామ్రాజ్యప్రతిపత్తి గావలయునని హైందవ రాజకీయాదర్శము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యాదర్శముగ మారును. అప్పుడు నిద్రనుండి పార్లమెంటు లేచుట దుర్లభమము. నిజపరిస్థితులు గుర్తొంగినవారి మృసలకే న్యాయ సీమయందు వివచారింపబడు లేదు. సనీమిరా వాదుల ప్రాబల్యమే చలాయించుచున్నది. శాంతియు సామన్యమును బుట్టించుట కిది బహుకా

మును గలగజేయను. రాజకీయ సేవలను పట్టియగుచుండెను. దండనీతియు కఠిననిర్బంధములను బెత్తుచుండిన విప్లవకారుల నుగ మార్చును.

జూరీలను జడిపించుట

రాజకీయ సేవచారణములందు జూరీవారిని ప్రజలు జడిపించువారని ముద్దెమెను కమిటీయెదుట నొకసాక్షి దెల్పునని విలేఖరి దెల్పును. ఈసీతి నెదుర్కొనుటకు జహుళ నొక చట్టము నిర్మింపబడును.

నిర్బంధము లేననుచు అరాజకము నణచలేవు

ఎంతకఠిన నిర్బంధములేనను అరాజకము అణచజాలనియు ఎన్ని నిర్బంధచట్టములు నిర్మించినను ప్రభుత్వమువారు లాభము నొందలేరనియు దాసుగారు నిష్కర్షక దెల్పిరి. తృప్తికరమై మార్పులు రాజ్యాంగమున జేసినదప్ప అరాజక సేవ ములు అణచుటకు మీరేదని అని దాసుగారు దెల్పిరి. "జూరీని దీసివేసి ప్రత్యేక విచారణ అధికారిని యేర్పాటుచేయవలసినదని చేయబడిననూచనను నేను విన్నాను" అని దాసుగారు దెల్పిరి. "కాదప్పగా బనిచేసినన్ని సంవత్సరములలో జూరీ భయపెట్ట బడెనని నేనెన్నడు వినలేదు. మార్పులు సంభవించినవని దెలిసి కొనుటకు సంభ్రమ మొదపుచున్నది. ప్రత్యేకాధికారుల విచారణ యంతరకే ముంచికాదని తెలిసినవిషయము ముందు ఉపయోగించినయెడ ప్రజలస్వామ్యము పోవును.

కర్మసుగారితో దాసుగారి చర్చ

కె. పి. సి. మిత్రదాసు సంస్కరణ విచారణసంఘ మువారియెదుట దెల్పిన విషయమునగురించి దెల్పవలసినదని దాసుగారు గోరబడిరి. దాసుగారి విభిన్నమున దెల్పిరి. "కాంత సంబంధమైన వాదములు నాకును కర్మసుగారికిని జరిగెను. ద్వంద్వప్రభుత్వము భ్రమపుట్టించు ఆకర్షణగలిగి. ఏలయున క్రమముగా ప్రభుత్వమువారు అధికారమును సన్నగిల జేసికొను చుండుటయు, మొదలైనవిషయములు విననప్పుడు యీవిధానము ఆనందయోగ్యముగాదని యొకవిధమైన అభిప్రాయము నాకు జనించెను. నాఅభిప్రాయమును కర్మసుగారికి దెల్పితిని. కొన్నిమీటింగులలో యాయాహా బయల్పరచితిని. ప్రస్తుత మంత్రులను ప్రారేమ త్రులను చూచుచున్నవిషయములే నప్పుడుచూచితిని. కనుక ద్వంద్వపరిపాలనకు నాసమ్మతిసగటుకు నేనావిధానముపై సంతకమిడ నివ్యక్తమైనది. దానినింగు నుండి వచ్చినవివృతగుడ నేను సంతకముచెట్టుట కంగీకరింప లేదు. నాకొరకు బెత్తుమార్లు నాయొంటికివచ్చి నాసంతకము నావిధానమునకు అంగీకారముగ బెట్టవలయునని నన్నుగోరిరి. ఆవిధానము ఆచరణలో అనుపయోగము గుటచే నేను నారి నేడుకొలున కియ్యకొనలేదు. సర్వచంద్రమిత్రదాసు చాల పొరపాటుబడిరిన నాఅభిప్రాయము. వే సెప్పునను యీ విధాన మంగీకరింపలేదు. చట్టదినర నేను అయిదుము జూపలేదు. మొదటినుండియు నాకు ద్వంద్వపరి పాలనముయెడ సంతతిత్వ ప్రేమయే.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

కొంచు దీనిని రద్దుజేయవలసినదనియు మరికొందరు యిది నిలుపుజేయుట ఆవశ్యకమనియు సంస్కరణవిచారణ సంఘము నెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. సాంఘిక యెన్నికవర్గములు కావలయునో లేదో నిశ్చయించుకొను బాధ్యత నా మహమ్మ దీయసోదరిలంద బెట్టుచున్నాను. మహమ్మదీయులకొరకు నిర్మింపబడిన ప్రత్యేక ఎన్నిక వర్గములు సవ్యముగ బనిచేసినని యెడిచిన ఎన్నికనుబట్టి నే నభిప్రాయపడుచున్నాను. మహమ్మ దీయులు మా కెంతయో సహాయముచేసిరి. మేము నల్ల వారికి చేయ గలము. మహమ్మదీయుల తావేదియులేదు.

విద్యనమావేశము

అన్ని సంఘములవారి ప్రధానమైన హక్కులను సమావేశమువారు విశ్వసించి గుర్తించిరి. మహమ్మదీయులకు గోవధ గావించుటకు హక్కుగలదనియు హిందువులకు హక్కులవద్ద నాధ్యములను నాయించుటకు హక్కుగలదనియు స్పష్టముగ బెల్లమునబడెను. ఈ హక్కులు పూర్తిగ నొప్పుకొనబడిన పిమ్మట పుట్టుకు గురుకుట సులభము. సహనముతోను సామ గోష్ఠముతోను యిరుపక్షములవారు తగినయేర్పాటు లీ సమస్య లపై గావించునవచ్చును. ఏ సంఘమునానైన నారి హక్కులను నిల్పకొనుటకు బ్రయత్నించినయెడ రెండవపక్షమువారు నారియిష్టముప్రకారము చేయ బ్రయత్నించుటాడును. ఏ సంఘమునానైనను దౌర్జన్యమును జూపినయెడల ఆ పక్షమువారు దౌర్జన్యపరులను గుర్తించి దౌర్జన్యము జూపినవారిని నం దించవలయును. హిందూ మహమ్మదీయు కలహములకు నిజమైన

కారణమును యీ విద్యనమావేశమునలన నుభయసంఘము వారును బెరిసికొనలేకరి. మతిమూలమున లేమ హక్కులను నిర్బంధించువారిని దండించుచున్నామని యిరుపక్షములవారిది వరకనుకొనుచుండిరి. ఆవిషయమై నిస్సందేహము గావించబడెను. ప్రఖ్యాతిజేరిన యిరుపక్షము లలోని పండితులును ఉభయపక్షములవారి హక్కులను గుర్తించిరి. ఈసమావేశమున గావించబడిన తీర్మానములను ఉరూర బాధ్యతను యొక కావించబడినవని యున్నది. విద్యనమావేశము నందు గావించబడిన తీర్మానములు నేతమేదెల్ల బ్రాకినప్పుడు ఉభయ సంఘములలోని దుండుగింద్రును సఖ్యమును జెరు చుటకు వెనుదీసెదరు దౌర్జన్యమును జూపుటకు వెరచెదరు. కావుననే విద్యనమావేశము సఫలత్వ మయ్యెనని నేను దెల్పి తిని.

తీర్మానములు చాలునా?

విద్యనమావేశములో గావించబడిన తీర్మానములు చాలునామని యడుగడుగూ దాసుగారిట్లు సమాధాన మిడిరి: "ముఖ్యమైన ఒకయంశము విషయమై యీ తీర్మానములు ఉపయోగించుటకు మొదలుపెట్టెను. క్రమేపి చాల చేయవలసి యున్నది. తాకిహక్కులవిషయమై యిరుపక్షములవారును త్యాగ నను జూపుచు కొన్నియేర్పాట్లు గావించుకొని తుద కొక ఒడంబడిక జేసికొనవలయును."

ఒడంబడిక గావించబడినయెడ వెంటనే ఆచరణలో బెట్టెదరా లేక రాజ్యాంగవిధానము మారువరకు నిల్పజేసి దరా అని దాసుగారిని విలేఖరి జడిగెను. స్వరాజ్యప్రభుత్వము లో యీ ఒడంబడిక అమలులో బెట్టబడునని దాసుగారు దెల్పిరి. వికమత్వముతో ఇరుపక్షములవారును స్వరాజ్యస్థాపనకు బ్రయత్నములను సల్పిన యక పౌడ్రయములందు వివచితములను నాలుచున్న యీ విభేదములను తొలగించుటకు వెంటనే ఒడంబడిక జరుగవలయునని దాసుగారు ఘటా పథముగ బెల్లిరి.

"మహమ్మదీయు లీ ఒడంబడిక వెంటనే అమలులో బెట్ట గోరనయెడల" అని విలేఖరి అడిగెను.

మహమ్మదీయులకును హిందువులకును తృప్తికరముగాని యీ రాజ్యాంగపద్ధతి హయాములో యీ ఒడంబడికను అమలులో బెట్టుటకు దామంగీకరింపవలసి దాసుగారు దెల్పిరి.

మహమ్మదీయగంధీగారి ఉపవాసవ్రతము ముగియగనే హిందూమహమ్మదీయపాటములు జరిగెనని విలేఖరి దెల్పెను. ఇట్లుజరుగుటకు మూలకారణమేమని విలేఖరి యడిగెను.

విచారణ అవసరము

దాసుగారిట్లు దెల్పిరి: "హిందూమహమ్మదీయవైరముల కుగళకారణముల విచారించుకొకవిచారణసంఘము గావల యును. హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను పాపమునకు వెరవనివారు యాహారములకు గారణమని నాకు అనుమాన ముకలుగుచున్నది. ఢిల్లీలోను అలహాబాదునందును సంభవించిన యీసాంఘికకట్టుబలన నాకు యీసందేహముగలుగుచున్నది. మహమ్మదీయనిరక్షవ్రతము నిష్ప్రయోజనమయ్యెనని తెల్పుట కొయన నాయన ఉపవాసానంతమున ఈయల్లరి అలహాబాదులో తలుపునున్నట్లు ఎర్పాటుకాబడెను. ఈవైషమములు దేశములో సుస్థిరముగాజేయుచున్నో నేరకీలాభమోనాకుదెలి యును. విచారణజరుగక పూర్వము నే నింతకంటె మిక్కుటము గ దెల్ప వీలులేదు."

సమష్టి కాంగ్రెసు

సమష్టి కాంగ్రెసువిషయమై నేనును పండిత మోతీలాలు నప్రహూగాయును బెత్తుసార్లు మహమ్మదీయతో సంప్రతి చితిమి. కాంగ్రెసులోని రెండుపక్షములవారును సమాధానము నొందుటకు బెత్తునభిమానములు గన్పించుచున్నవి. ఢిల్లీలో సమావేశముగాలోపు స్వరాజ్యనిర్మాణం కథలో యీసమస్య యే దో యే క తీరున నిర్ణయము కాబడును. ఈ నెలాఖరున మహమ్మదు సమావేశము లో హాజరునని నేననుకొనుచున్నాను. సామ్యవాదులు, స్వతంత్ర వాదులు మొదలైనవారు యీసమావేశములో బాలానుట కెట్టి అభ్యంతరములను లేవు నేను ఆసహాయోద్యమమును ఎరించి తిని. కాని ప్రస్తుతస్థితిలో దొరతనమువారితో సంగ్రామ మొనర్చుటకు యేకాంతియులేదని మైర కాంగ్రెసువైన యిఫ్టి సిద్ధికి మూలముగుటచేకార్యక్రమమందుమార్పు గావించుటకు వెను దియరాదు ఆసహాయోద్యమము యేదో నొకరూపమును భరిం చనియెడ దొరతనమువారితో శాంతియుద్ధము నకుపుట్టెట్లో నాకు గోచరించుటలేదు.

స్వరాజ్య సంపాదనకై యేపక్షమువారికిని అదేశములందుగాని సాధనయందుగాని భేదములు లేవని విలేఖరి దెల్పెను.

రాజ్యాంగవిధానము తయారుజేయుట

"అదినజమే, కాని భేషము స్వరాజ్యమును సంపాదించి అధికారము దీసికొనుట యందుగలదు.

హైందవుల సాంప్రదాయములగు దగినట్టి అఖిలభారతా జకీయ సమావేశములో నొకసిధానము తయారుజేయుటకుమీ రు పాల్గొందుగా? అనివిలేఖరియడిగెను.

"ముఖ్యముగ పాల్గొనెదను. కానిఅది పార్లమెంటునా రి రిక్తమందుకు నేనియ్యకొనను. మిత వాదులకు ను నాకును భేషమిడియే. బ్రిటిషు పార్లమెంటువారితో ఒడంబడి క చేసికొనుటకు నేనంగీకరించెదను. లిబరలు పక్షమువారు పార్లమెంటును నిర్బంధించుటకే అస్త్రమును వినియోగించుట కిచ్చు కొనదు. తుదకు స్వరాజ్యవాదులు శాసనోత్పాదన అస్త్రమును నపయోగించెదరు.

లా ఆర్డరుల తీరస్కారము

లా ఆర్డరులను తృప్తికరించుట ఆసహాయోద్యమము తోడ్పడుటచే బెత్తునొట్ట అల్లరులను, విమరకరముగ పోరా టములను జరుగ మున్నవని గొంతెమంది అభిప్రాయమై యున్నారని విలేఖరిదెల్పెను. నారి ఉద్ద్యమము చేత వెలు వడిన హవాళికి ఆత్మరిశాశనునకు కారణ మగుగుచున్నదని నహమ్మదీయప్రతినిధులనున్నాడు. కనుక శాసనోత్పాదనమును చేయ ప్రయత్నించినచో దేశములో లాఆర్డరులయందు గౌరవము నశించి అకాంతి హెచ్చునని విలేఖరిదెల్పెను.

దాసుగారి ప్రత్యుత్తరము

స్వేచ్ఛ నాకు ప్రాణముకంటె ప్రేమగలిగి. దౌర్జన్య రాహిత్య శిష్యము నేదానీని. దౌర్జన్యరాహిత్య విధానముచే నేను స్వేచ్ఛసంపాదించుటకు బ్రయత్నించుచుండ అక్కడక్కడ అల్లరులు సంభవించినయెడ నందులకు పాలకులమార్గతయే కారణము. అంతయు గాని ప్రస్తుతరాజకీయ పాలనను దీర్చుచుగ సాగ నీయుటకు నేను ఒడంబడిచు. దౌర్జన్యమునకు ప్రభుత్వమువారే ఉత్తరవాదులు."

తారకేశ్వరము

తారకేశ్వరములో ఆస్తిఅంతయు రిసీవరుగారి వశము గావించు ప సంచిలకు వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారు విరికచేతె కు దీసిరని కొంతమంది నాకులు ముద్దెమెనుకమిటీయెదుట దెల్పరిరి. "వంగరాష్ట్ర దొరతనమువారు యీ కుశాగ్రబుధుల సలహాప్రకాశము జేసిన చో పంజాబు దేశములో అకలు జేసినవిధముననే నిక్కడను ప్రచండమైన సంఘర్షణము జరిగెడిది. అట్టి తెలివితెచ్చున వ్యవహారము వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి సర్వస్వమి యీ సమస్య పరిష్కారము కొంతవరకు సులభముగా జరిగెను.

పుణ్యక్షేత్రములు వాటిఆదాయములనుగురించిన ఆందో శనము అఖిలభారతసంస్థగ బయలుదేరుచున్నందున యేదేని నొక అఖిలభారతశాసనము యీ విషయమై గావించుటకు మీరు యియ్య కొనెదరా అని విలేఖరి దాసుగారి నడిగెను. ప్రస్తుతరాజ్యాంగవిధానమునందు పుణ్య క్షేత్రములకు వాటిఆదాయములను క్రమముగ బరిపాలించుటకు శాసననిర్మాణము చేయుటకు దాసుగారు రనుచు నీయుచునిరి. మరలంబంఃమగు విషయములలో యిదివరకే ప్రభుత్వమువారు విస్తారము లేనవని జోక్యమును గలగజేసికొనుచున్నారని దాసుగారునిరి.

బిరుదులు మొవలగువారి నొసంబుటకు బర్మాగవర్నరు డిసెంబరు 12 తేదీన ప్రభుత్వముందిరమున దర్బారు జరుపును. (ఆ. ప్రె.)

ధిల్లీపురపాలకసంఘము

మిశ్రనియోజక వర్గములు ధిల్లీ, ఆక్టోబరు 21:— 1923 మార్చి 31తేదీన నున్న టువంటి సారాయిదుకాణములలో రెండుభాగములను మూసివే యుటకు పురపాలకసంఘమునకు ఆధికారమిచ్చి 1923 పంబా బు స్థానికస్వాతంత్ర్య శాసనము ప్రకారము మరలించెమె క్కునయగుట్లు చేయలెనని స్థానిక ప్రభుత్వమువారిని వేడు కొనుచు ధిల్లీపురపాలకసంఘములో యీసాయంకాలమును ఒకతీర్మాన మంగీకరింపబడెను. సభలో యిప్పుడు మిశ్రనియోజ కవర్గములను గూర్చి చర్చజరుగుచున్నది. హిందువులందును సా నుభూతితోమండ మహమ్మదీయసభ్యులు సాధారణము అడ్డుపె ట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

జ్వరహరి

నీనా 1-5 వెల 0-12-0. వి. సి. నానా 1-5-0
జ్వరహరిని అయిదుభాగాలుగా నేలించిన పలుకు బిరుదు జ్వరహరిని, చితి త్తులకొనబడుటకు నెందులకు సన్నక పుట్టుకొనుటకు నానానా. అమృతాంశనం దివి, మదిరాసు - బొంబాయి

పోస్టు సెంటు జారి గెజెట్

పబ్లిక్ కాఫు

1 నవంబరునంచి చెంగల్పట్టు పోస్ట్ కార్యు వి. రామ కృష్ణన్ ఐ. సి. ఎన్. గారు గవర్నమెంటు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు అండరు శ్రేక్టరీగా ఉండును.

రివిన్యూబోర్డు శ్రేక్టరీగా నున్న డబ్ల్యు. ఎన్. శ్రావణ గారు యీ నాంకమిషనరుగా గూడా పనిచూచును.

ప్రాజెక్టు జ్యూడికేసరులో అడిషనల్ జడ్జిలుగా నియమింపబడిన ఛేతూరు మాధవనాయుడు, వి. వి. శ్రీనివాస య్యంగార్ల కాపదపులు రద్దుచేయబడెను.

రాజకీయకాఫు

ఎర్రెస్టు ఛార్జెస్ ఫర్లగాను స్పెక్టర్ లెండు కాన్స్టబులుగా నుండుటకు ప్రభుత్వమువా రొప్పుకొనిరి

న్యాయకాఫు

చిత్తూరు జిల్లా మదనపల్లిలో ఆక్టింగ్ పోలీసు డిప్యూటీ సూపరిండెంటుగా నున్న కె.విశ్వనాథపిళ్ల గారిని నెల్లూరు పోలీసు సూపరిండెంటుకు పర్సనల్ ఆసిస్టెంటుగా నియమించిరి.

లా కాఫు

చిత్తూరు జిల్లా తిరుత్తెలిలో సబ్రిజిస్ట్రారుగా నున్న కంశీవరం రాజారావుగారికి పెన్షన్లో మేజిస్ట్రేటుపదవి యీ బడెను.

సాంకేతిక పరిపాలన కాఫు

చెన్నా సర్కారువారి గారిని విశాఖపట్నం, శ్రీ శ్రీ వాస రాజమహారాజుదేవు, కోకాపూర్ వారి నాయుడు, కరిణి నుల్లె నాయుడు, సాదాగర్ మహమ్మద్ అబ్దుల్ అజీజ్ సా హెబ్ బహుదర్ గార్లకు గంజాను జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీమత్ అన్నదపాత్రో మహాశయో, శశిభూషణరథమ హాశయో, డబ్ల్యు. రామలింగంపంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి సుల్తాది కృష్ణయ్య రిపంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గార్లు బరంపురం లోను

శ్రీకాకుళపు వెంకటరావు, నేత్రకంటి శ్రీనివాసరాజు నేటికాపు పంతులు బి. ఏ బిల్., దామోదలక్ష్మయ్యూర్ బి. ఏ. బి. ఎల్., దర్గా వెంకటశివరామదాసు బి. ఏ. బి. బిల్., మంజులూరి రామన్న, శ్రీధరం వెంకన్న, పోతులపత్తిరాజు, అద్దేపల్లి హరిశ్చంద్రుడుగార్లు కాకినాడలోను

హెచ్. ఎం. డి. గౌండర్ హైదర్ సాహెబ్ బహుదర్ గారు కర్నూలులోను.

కత్తి సోమరాజుగారు పెద్దాపురంలోను మునిసిపల్ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఫు

జె. జె. కింగ్ హేమమ్మగారు మద్రాసుజిల్లా విద్యా సంఘమునకు సభ్యురాలుగా ప్రాటప్టెంటు మిషనువారిచే నెన్నుకొనబడెను.

బి. రామచంద్రరెడ్డిగారు (ఎం.ఎల్. సి) నెల్లూరులోను డి. వెంకటరావుగారు గోదావరిలోను జిల్లావిద్యాసంఘమునకు మెంబర్లుగా నెన్నుకొనబడిరి

డి. ఆర్. సర్ గూనతమ్మగారు క్విట్ మేరీ కాలేజీలో బోధకురాలుగా నుండును.

ఎం. సి. యూనవర్తమ్మ వజ్రేదాకా శ్రీమతి జి. పరుక త్రిమ్మగారు ఎన్నూరు పుమెక్ ప్రెసిడెన్సీ ట్రయినింగ్ స్కూలుకు సూపరిండెంటుగా పనిచూచును.

నియామకములు

నేడు గండి నరసింహంపంతులుగారు అచలాపురం డిస్ట్రిక్టు మునిసిఫ్ గా నుండురు.

వేపా పూర్ణయ్య పంతులుగారు రామచంద్రపురం నుంచి మునపల్లికి డిస్ట్రిక్టు మునిసిఫ్ గా మార్చబడిరి.

బండారు అప్పారావు నాయుడు బి. ఎ. ఎం. ఎల్. గారు రామచంద్రపురం డిస్ట్రిక్టు మునిసిఫ్ గా నియమింప బడిరి.

ఇన్స్పెంటాన్సు

బెజవాడ సబ్డివిజన్ ప్రాజెక్ట్ ఇన్స్పెంటాన్సు ఆఫీసరుగా నున్న బి. ఎం. పి. కోయిల్ గారు మద్రాసు ఇన్స్పెంటాన్సు కమిషనరుకు పర్సనల్ ఆసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి. మెడికల్

గవర్నమెంటు జనరల్ ఆఫ్ ఫిజియోలజీ పై నున్న ఎన్. నవనీత్ కృష్ణన్ గారు రచన చే తర్జుమణియ్యకారి కన్స్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

ఎన్. డి. నెహ్రూగారు మద్రాసు జనరల్ అన్వెస్టిగేషన్ కల్ కేబినెట్ లో నియమింపబడి వి. విశ్వనాథకర్మగారు బెంగళూరు మెడికల్ ఆఫీసర్ గా మార్చబడిరి.

ఎన్. బి. హరిన్ గారు విశాఖపట్నం డిస్ట్రిక్టు బోర్డు వా యధికారము క్రింద నియమింపబడిరి.

బ్రిటన్ ఇండిపెండెంటు లేబరు పార్టీ

మహాత్మ నకు తంతి వార్త

స్వరాజ్యముపట్ల నానుభూతి

బ్రిటన్ ఇండిపెండెంటు లేబరు పార్టీ వారి సభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానమును వారు మహాత్మనకు తంతివార్త లేబరు నంబేరి.

“బ్రిటన్ ఇండిపెండెంటు లేబరు పార్టీలోని సుబరో శాఖవారముగు మేము భారత్ దేశము నకు స్వరాజ్యమును బడయుటకు మీరు చేయుచున్న ప్రయత్నముల నన్నిటిని చాలా శ్రద్ధగా పరిశీలింపుచుంటిమి. మా పక్షమువారికిని మరి పెక్కుమంది బ్రిటన్ దేశీయులకును గూడ మీ యుద్ధమును పట్ల గాఢముగా అభిమానము కలదని మీకు నెక్కి తెలుప గోరుచున్నాము. బ్రిటిషు దొరతనమువారు మీమ్ములను మీ పక్షమువారిని చాల బాధించుచుండినందులకు మేము చాల అవమానమును పొందుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి కఠినవిధానమును మేము పూర్తిగా నిరసింపుచున్నాము. ఆపద్ధతులతో మా కెట్టిసంబంధమును లేదని మీకు స్పష్టపరుచుచున్నాము అను తీర్మాన మాసభలో నామోదింపబడెను” అని ఆ తంతివార్తలో నున్నది. (అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

కరణములకు లోకల్ బోర్డు కేసులలో భర్త్యు ఖర్చులు:—మదరాసు లోకల్ బోర్డు ఆక్టోబర్ 22 నుండిన ప్రాసిక్యూషన్ లో సాక్ష్యంగా పిలిపింపబడిన గ్రామకరణములకు ప్రయోజనపుఖర్చులు, భర్త్యుఖర్చులు, లోకల్ బోర్డు తమ ఫండులోనుంచే యివ్వవలయునని రివిన్యూబోర్డు చేసినమాననకు ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించినారు. (ప్రభుత్వప్రకటన)

మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాల:—విద్యార్థి సంఘమువారి చూచునవ్యయమున 26 వ తేదీన ఉదయం 8 గంటలకు కాలేజీవనమునందు (22, చంద్రభానుపీఠి కోమలేశ్వరం పేట) భగవాను ధన్వంతరీపూజ జరుగును. సామంకాలము బహిరంగసభ 5 గం జరుగును. డి. వి. కేవగిరి అయ్యగారు ఆధ్యక్షులుగా నుండురు.

సర్కారులయందు మేములు స్వల్పముగగలవు. పగటి వేడిమి గోపాలపురములో 4. విశాఖపట్నములో 2 1/2 ఎక్కువగా నున్నది. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్నంలో 3. మచిలీపట్నములో 2 1/2 ఎక్కువగా నున్నది. బెంగళూరు, కర్నూలులో అర్ధిక తక్కువగా నున్నది. మదరాసులో 0.37 వ్యయ పడినది. తూర్పు దక్షిణభాగములలో వ్యయ కొద్దిగ పడవచ్చును.

శ్రీపుండలికవరదసభ:—చెన్నపట్లం గోవింద పునాయనిపీఠి 62 నెంబరులో ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టికంపెని వర్కు-సాపులో 1924 సంవత్సరం అక్టోబరు 22 ల 24 తేది శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ. వి. క్రిష్ణ మాచార్యులుగారి వారివల్ల (గోవర్ధనోద్ధారణం) అనుహరికథా కాలక్షేపము జరుపబడును. భక్తగోష్ఠిలు ఆందరున్న విజయము చేయ కోరుచున్నాము.

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల- దీపావళిభిక్ష:—రాజోపు దీపావళి పక్షాల్లో పాల్గొనవలసిన మిత్రులందఱును శుక్రవారం (24-10-24 తేదీన) సాయంత్రం 4 మొదలు 5 గంటలలోగా కోలవెన్న రామకోటిశ్వర రావుగారిని ఆంధ్ర ప్రతిక కార్యాలయమున కలిసికొన బ్రాధితులు. తిరువల్లిశ్రేణి రావు ప్రత్యేకముగ వీరరాఘవమొదలి పీఠి 47 నెంబరు గృహమునందు శనివారం ఉదయం 7 మొదలు 8 గంటలలోగా సమావేశము కావలెనని ప్రార్థింప బడుచున్నారు. అవసరమైన హుండీలు విజ్ఞాపనపత్రములు మున్నగునవి వేరువేరు మూలాలవారికి యివ్వబడును.

శారదా నికేతనము

శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారును, శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును, బాలి కల విద్యాభివృద్ధికి సాశ్రమ విద్యాలయముగను దీని నిర్వహించుచున్నారు. దీపావళిపండుగ సందర్భమునను ఆంధ్రులు శారదా నికేతనమునకు ధర్మమునుజేసి దానిబోషించుటకు బార్హతలు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ స్త్రీల జాతీయోప సంఘ ప్రచారము

మదరాసు స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘస్థాపన నిన్న 22-10-24 బుధవారము సాయంకాలము 8 గంటలకు సాందర్భముపాలునందు మదరాసు పౌరస్త్రీలు సమావేశమైరి. మతి ద్రోణంరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మగారు శ్రీగాంధీ మహాత్మునిగురించి చక్కనిపద్యములు రచించి శ్రోత్రపేయము గ వినిపించిరి. తరువాత కూకపాటి మంగళాంబగారు (నెల్లూరు) రాట్నలక్ష్మిని గురించి మనోహరముగు పాటను పాడిరి. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును సభకు వచ్చి యుండిరి.

శ్రీమతి పాణకా-కనకమ్మ మనప్పాక కమల్ క్రిగారలు విపులముగ ప్రస్తుతము రాజకీయములందు స్త్రీలు యేల పాలుగొనవలయునో ప్రతిప్రదేశమునందును స్త్రీలకాంగ్రెసు సంఘ మేల యుండవలయునో వివరించి, మదరాసు స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘస్థాపనము గావించిరి. శ్రీమతులు చెంగల్వ రుక్మిణమ్మగారు. కే. హనుమాబాయిమ్మగారు సయంక కార్యదర్శినులుగ నేర్పడిరి.

అధ్యక్షురాలిని తరువాత నిర్ణయించుకొందునని దెలిపిరి. అప్పుడే కొంతమంది సభ్యులొండ్రును చేర్చిరి.

- ఆంధ్రభిద్దరుబోర్డు-నూలుపంపు వాగ్వివిజ్ఞ పి. 1. నూలు పంపువారు వారిచిరునామాపూర్తిపేరును వ్రాయుదురుగాక. అవిమిక్కిలి ముఖ్యము. 2. తెలిసినంతవరకు ప్రతివారును తమరిజివ్వరునెంబరునుజేయవలెను. 3. ఆసుపోయకుండా పంపకుండు రని ప్రార్థన. ఇది ముఖ్యముగా గమనింపవలయును. 4. నూలుపాడవును తప్పక వేయుదరని మనవిచేయుచున్నాము.

క. వెం చలవలిరావు, వ్యవహార.

బర్మాసకోం మొంబరు చనిపోవట రంగూను, అక్టోబరు 22:—బారిష్టరును హోమెంబరును ఆర్ పర్ మాంగ్ కేన్ గారు కొన్ని దినములనుండి జబ్బుగానుండి యీసాయంకాలము 6 1/2 గంటలకు చనిపోయిరి. ఈతడు బస్మియులలో హోం మెంబరుగుటకును, జడ్జియగుటకును, గవర్నమెంటు ఆడ్వోకేటు అగుటకును, నైటుఅను బిరుదునును పొందుటకును మొదటివాడు (అ. ప్రె.)

స్థాంతులసభ బెంగళూరు, 22 అక్టోబరు:—సంఘమును గురించిన చర్చయే ముఖ్యమైనదిగా మారినది ఇదిగాక కార్మికకాఖకు సంబంధించినవ్యవసాయ పద్ధతులలో అభివృద్ధి జేసిన మార్గములను గురించిఆర్.డి. అన్నెడ్డుగారి రాకవ్యాసమును చదివిరి. ఈక్రాంత దర్శిగురించి విశేషముగా చర్చజరిగెను ఇదియే ప్రత్యేక సంఘమునకు పంపబడెను. (అ. ప్రె.)

వైకంఠస్వాగతము

నూలువడికిన కేసు

కుంజ కృష్ణవల్లభగారు పీఠికీకర్తగా ముచ్చుండి గీతముల పాడుచు నూలువడికిన పోలీసువారు న్యాయస్థానమును తెచ్చిరి.

20 వ తేదీన భజనలో ఊరేగింపుజరుపగా తూర్పు ద్వారమువరకు దోడ్చిపోయి రెండు పెద్దరాళ్లు పడినవి.

జార్జి జోసెఫ్ గారు

ధీర్మి నుండి రాగానే జోసెఫ్ గారు ఆశ్రమమును చూడ వచ్చిరి. మహాత్ముని ప్రాశంసనగూర్చిన వివరములను ఆశ్రమవాసుల కెరిగించిరి.

“మహాత్ముడు ఎల్లప్పుడును ఉత్సాహముగానే యుండును. ప్రాశంసచేయబడిననున నేలకొలదిపడలు బంగళాకడకు వచ్చిరి.

గొప్పభక్తితో దానము

మహాత్ముడు ప్రాశంసజేసినదినము రాత్రి మహాత్ముడు నిద్రించుచుండగా నిద్రించుచుండిరి. వారిద్దరును తండ్రియు కుమారుడును. మహాత్ముడు నిద్రించుచుండినను మేము నిశ్చయముగా చూచి పోయెదము గాన అనుమతి నియమలెనని వారు ఆంధ్రులు గారిని చాల ప్రార్థయింపడగా ఆయన అంగీకరించెను.

మహామదీయ మహిళాసభ

బేగమ్ నాథను దుల్లాహాసాహెబ్

అధ్యక్షత వహించెను

పూనా, అక్టోబరు 21:— బొంబాయి రాజధాని మహామదీయ విద్యామహాసభ సమస్థించి మహామదీయ మహిళాసభ కూడ నిన్నపూనాలో యామాబువతీరు మహామదీయ గారి బంగాళాలో జరిగెను.

అధ్యక్షి కోవన్యాసము

సభాధ్యక్షురాలు బేగమ్ నాథను దుల్లాహాసాహెబ్ గారు తరువాత అధ్యక్షి కోవన్యాసము నిట్లుచదివెను. సాంఘిక విషయములలో అనేక సంస్కరణలు చేయబడవలసియున్నవి.

ఖాన్ సాహెబు ఎ. యం. మాల్వోగారిభార్య సభను జరిపించినవారికి వందనములర్పించుచు యిట్లుచెప్పెను. టర్కీయూ నల్లలోని సోదరీమణులు మనకు మార్గమును చూపియున్నారు.

తరువాత మిస్ మాలీదా ఖాట్రానుగారు అధ్యక్షురాలికి వందనము లర్పించుటతో సభముగి సెను. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

తీర్మానము

ఎప్పటి తీరున రాజాపు ‘క్రోధ’ సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజేయుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాడినాటి కాంధ్రుల కర్పించఁ దలచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరఁగాని విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు.

రాజీనాథుని నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

దీపావళిభిక్ష

పదునైదుసంవత్సరములనుండి దక్షిణ హిందూదేశమందు ఎక్కువపని చేయుచున్నట్టియు, సుప్రసిద్ధమైనట్టియు, కృష్ణాజిల్లా బందరు లోని జాతీయవిద్యాలయమగు “శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు” అందరును దీపావళిపండుగసందర్భమున యథాశక్తిదానముచేసి సహాయముజేయ కోరుచున్నాము.

బొంబాయి శాసనసభ

ఆర్థికసభ్యుడు లారెన్సుగారి తీర్మానములు పూనా, అక్టోబరు 21:— బొంబాయి శాసనసభ సేదగు తిరిగి జరిగినప్పుడు నిన్నరాత్రి ఆర్థికసభ్యుడు గౌరవనీయులగు లారెన్సుగారు తెచ్చినతీర్మానముపైనే చర్చజరిగెను.

పూనాలో బ్రాహ్మణేతరసభ

సర్వగారు కోరినవాక్కులను బలపరచుట పూనా, అక్టోబరు 21:— యం. యల్. సి. బోజుగారి అధ్యక్షతక్రింద పూనానగరమున 21 తేదీన బ్రాహ్మణేతర పక్షసభయొకటి జరిగెను.

కిరసనాయిలు గొట్టము నిప్పుంటుకొనుట

2000 గాలములచమారు కాలిపోవుట బొంబాయి, అక్టోబరు 21:— క్రిస్టియన్ దాసునుండి న్యూరీ దగ్గరనున్న స్టాండ్ల అయిలకంపెనీ దాసువరకు ఉన్నటువంటియు, యల్. యల్. “రాయల్ ఆర్మ్” నుండి కిరసనాయిలును 180 పౌనులు బరువుతో పంపుచేయునట్టియు 9 అంగుళముల డయామెటరుగలిగినట్టియు ఒకచమరు గొట్టము నిన్నపాయంకాలమున ఆకస్మాత్తుగా పగిలి మండసాగెను.

పం|| రా|| వరద సహాయనిధి

లక్ష్మీ, అక్టోబరు 21:— నై నిటాలు నుండి వెలువడిన పం|| రా|| ప్రభుత్వప్రకటనలో ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ గ్రీమ్ వుడ్డు మియ్యపు గారు యింగ్లాండునుండిరాగానే వరద బాధితులకొరకై రాష్ట్రీయ సహాయనిధి నొక దాని స్థాపించుటకొరకై జపీరంగసభ అల్లాబాదులో గావించ బడునని ఉన్నది.

పబ్లిక్ అక్టోబరు 21:— పంపుమువారి 1922-28 సంవత్సరము నివేదికము రికార్డుచేయవలెనని లారెన్సుగారు తెచ్చిన రెండవతీర్మానము స్వరాజ్యవాది జోషీగారి తీర్మానముపై ఎప్పటివరకూ నిలిపివేయబడెను. అధ్యక్షుని ఉపాధ్యక్షుని నెమ్మకొనుటవలన చిక్కులు గలుగకుండ స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు కొన్ని సవరణలను తరువాత సభవారంగీకరించిరి. ఒక బిల్లు మొదటిసారి చదువబడినప్పుడు గాక రెండవసారి చదువబడినప్పుడుగూడ సభ్యులసవరణలు తీసికొనిరావచ్చునని మరియొకసవరణ తీసికొనిరాబడెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥రం అక్టోబరు నెల 23-వ తేదీ
గురువారము

ఉద్దేశ్యమేమి?

నిన్నటి దినము జన్మింపజేసిన నాయకులు సభ గూర్చిన ఉద్దేశ్యమేమియో తెలియదు. జన్మింపజేసిన భావికార్యక్రమము సూచించబడునని గాని, ప్రస్తుతస్థితి విడిచిపెట్టినదిగాని తలచినవారి యాశలు నిష్ఫలము లయ్యెను. కడచిన బ్రాహ్మణేతర సమావేశమును నడుమనే చాలించి, జన్మింపజేసినవారు లేచిపోయిరి. వివాదగ్రస్తములగు విషయములను వేసిని నిర్ణయింపరయిరి. ముం దేమి జరుగవలయునో తెలియదయ్యెను. సమావేశమునకై చేసిన అట్టహాస మంతయు స్వర్ణ మయ్యెను. నిన్నటిదినవయినను, బ్రాహ్మణేతరసమావేశమున గలిగిన కొరతను తీర్చెదరని తలచితిమి. కాని, తమ సంతతి ఏమియు జెప్పకొనక ఒడలను మాత్రము విడిచి, జన్మింపజేసిన నాయకులు వెడలిపోయిరి. జన్మింపజేసినవారికి యుద్దేశ్యమేమియో వారికి తెలియజేయుట దోచును. నిన్నటిప్రసంగము లలోకెల్ల రామస్వామి మొదలియారగుచు యవస్థాము ముఖ్యమయినది. కాంగ్రెసునందు శిరులకు పీరు సమృద్ధింపరయిరి. కాంగ్రెసునందు రాజకీయకార్యక్రమము లేదట. రాజకీయమనిన, ప్రభుత్వమువారికి విన్నపముల బంపుటయు, మంత్రిపదవుల కొరకై పోరాడుటయు, ఉద్యోగములను సంపాదించుటకై ప్రయత్నించుటయు, మున్నగు కార్యములే యగుచో, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము రాజకీయము గాదనియే జెప్పవచ్చును.

అటుగాక స్వశక్తిచేతనే స్వరాజ్యమును సాధింపవలయుననియు స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు ప్రజలే బూనుకొనవలయుననియు గ్రహించునెడల కాంగ్రెసు కార్యక్రమమున కన్న స్వరాజ్యసిద్ధికి ఫలప్రదమగు మార్గము గనుపించదు. ఈసంగతిని అన్నిపక్షములవారును అంగీకరింపక తీరదు. ప్రత్యామ్నాయపద్ధతి నెవరను ఇంతవరకు సూచించి యుండలేదు. మరచితిమి. జన్మింపజేసినవారు ప్రారంభదశలో నేమి జెప్పించుకొని రామస్వామి మొదలియారు మరచినటుల దోచుచున్నది. జన్మింపజేసిన యుద్దమము ప్రధానముగ సాంఘికమనయు సంఘమునందల లోపములను తలగించుటయే తమ ముఖ్యోద్దేశ్యమనియు వీరు సూచించుచుండిరి. బ్రాహ్మణదూషణ దప్ప సాంఘికముగ వీరుచేసిన మహోపకార మేదియు గనుపించదు. వీరల సముద్రణమునకుగాని అస్పృశ్యతా నివారణకుగాని ఏరెట్టిచర్యల దీసికొనరయిరి. అందుచే వెనుకటి వాదమును వదిలి తాము కేవలరాజకీయ కార్యక్రమమునే అవలంబించెదమని వీరిపుడు తెలుపుచున్నటుల దోచుచున్నది. వీరి రాజకీయ కార్యక్రమమేదీ? సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి బనికరాదని ప్రాధానము రత్నస్వామిగారు బ్రాహ్మణేతర సమావేశ

ములో నుడివియుండిరి. వీరిని "టూరీ" యని హిందూపత్రిక యనినందులకు నిన్నటిదినము వీరు పట్టరాని ఆగ్రహముజూపిరి.

కాని వీరికి విశేషము సార్థకముగాదా? సత్వర స్వరాజ్యము సంగీకరింపనివారు దేశమునసామాన్యముగలరా? బ్రాహ్మణేతరసమావేశము సయితము వీరి యమూల్యమగు హితము ననుసరించి యుండలేదు. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగోరుట దప్ప జన్మింపజేసినవారి రాజకీయ కార్యక్రమ మింకొకటి గనుపించదు. ఇంతవరకు వారెట్టి కార్యక్రమమును ప్రచురించి యుండలేదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విషయమున గూడ, వీరు తగిన పట్టుదల జూపుట లేదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము సంగీకరించెడి డాక్టరు నల్లేశుని, రామలింగారెడ్డి ప్రభృతుల బాటవారికి జన్మింపజేసినవారు స్థానము లేకుండ జేసిరి. తుట్టుతుడకు సర్ కె. వి. రెడ్డినా ముడుగాడు గూడ తమ సంబంధమును వదులుకొనవలసి వచ్చెను. కేవల మంత్రుల హితులకు దప్ప యీపక్షమునం దితరులకు చోటు గనుపించదు. జన్మింపజేసిన మంత్రపక్షముని జెప్పిన జెప్పవచ్చును. రాజకీయ నిర్బంధితుల విషయమై జన్మింపజేసిన నాయకుడు వెనుక దెలిపిన పరుష వాక్యములను రామస్వామి మొదలియారుగారెంత సమర్థించినను పోనగదు. రాజకీయ నిర్బంధితులనిన అల్లరులకు బూనిన వారనియే, తమ యర్థమట. అటులగుచో ఇంత కాల మాసంగతిని వీరేల దాచిపెట్టిరి? జన్మింపజేసినవారికి యాదర్శముగాని, నిర్ణీతమగు పద్ధతులుగాని కనుపించవు. రామస్వామి మొదలియారుగారు, ప్రజల సందేహములను తీర్చుటకు ప్రయత్నింపక, అప్రస్తుత ప్రసంగము గావించిరి. జన్మింపజేసినవారిని పట్టుకొని, ప్రజాభీష్టములను తృణీకరించుటయే ముఖ్యకారణము. జన్మింపజేసినవారిని మరెవేమియుగాని కాంగ్రెసునందు ప్రవేశించి, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషిసలుపుట యావశ్యకము. బ్రాహ్మణేతరులు జన్మింపజేసినవారికి సంకుచితపు సలహాలను పెడచెవినిజెట్టి, కాంగ్రెసునందు శిరి బ్రాహ్మణేతరులలో నత్తుత్తముడిగు గాంధీమహాత్ము సనుసరింప గోరెదము.

దాసుగారి సమాధానము

బాల్లవినుగారి ప్రగల్భములకు చిత్తరంజన దాసుగారు తగినసమాధానము జెప్పిరి. బాల్లవిను పక్షమువా రధికారమువహించిన, హిందూదేశము తీవ్రనిర్బంధప్రయోగము నెదుర్కొనవలసివచ్చును. కర్జనుప్రభువుగారు హిందూదేశమునందు బ్రిటీషు విధానమును తొలగించుటకు వీలులేదని బెడదించుచున్నారు. ఏపక్షమువా రధికారమునకు వచ్చినను, హిందూదేశము విచారింపనక్కరలేదనియు, హిందూదేశము స్వశక్తిచే నమ్మకొనుననియు, దాసుగారు వివరించిరి. అందుచే బాల్లవినుగారు ఆర్భాటము చేయనక్కరలేదు. బాల్లవిను ప్రభృతుల అహంభావమువలన, నష్టము ఇంగ్లండుకే యధికముగ గలుగును. హిందూదేశమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్షము నా నాటికి బెరుగుచున్నదని దాసుగారు తెలుపుచున్నారు. బాల్లవినుపక్షమువారు నిరాశ నధికముగ

కలిగించుకొలదియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య పక్షమునకు బలముగలుగుట దప్ప వేరు లాభముండదు. కేవల నిర్బంధపద్ధతులవలన ప్రజలవాంఛలను పోనాడుట దుర్లభము. డిల్లీలోజరిగిన సంయోగ సమావేశమునందు జేయబడిన తీర్మానములు చాల ముఖ్యములనియు ఇందుమూలముగ నూతన వాతావరణము ప్రబలమగుచున్నదనియు దాసుగారు భావించుచున్నారు. స్వరాజ్య విధానములను స్వీకరణము కొరకు తయారుజేసికొనినను పార్లమెంటు సభవారికి బంపుట వీరికేమాత్ర మిష్టములేదు. అవసరమగుచో శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగవలయునని దాసుగారి యుద్దేశ్యము. దాసుగారి యభిప్రాయము లన్నిటితో నేకీభవించినను ఏకీభవించకున్నను స్వశక్తిచేతనే స్వరాజ్యమును సంపాదించ వలయునని వారుజెప్పిన హితము అమూల్యమయినది. శాసనసభలలో నేమి జేసినను జేయకున్నను ఇకముందు జరుగవలసినపని యంతయు వెలుపలనే గలదని స్వరాజ్యపక్షమువారు సయితముగ్రహింపవలయును. అందుచేనిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు ఉభయపక్షములవారును చేతులగలుపుట ముఖ్యము. ఇందు విషయమై ఉపేక్షవహించిన స్వరాజ్యసిద్ధి విశేష దూరమగును. భై యు క రా జ కీ య కార్యక్రమములకొరకు పరితపించి లాభము లేదు. స్వతంత్ర నిర్మాణమున కందరును బూన్చితో పని జేయవలయును. మహాత్ముడు సూచించిన మార్గ మొక్కటియే అందరికును శిరణ్యమగుచున్నది. రాజోపు కాంగ్రెసు సభలో, నిందుకు బద్ధకింప లగుట కెల్లరును నిశ్చయింపవలెను. కాలయాపనము జరిగిన కొలదియు, సంకల్ప సాఫల్యము దూరమగుట సహజము.

సీతల్ వాడుగారు: ద్వంద్వవిధానము

సర్ చిమకలూల్ సీతల్ వాడుగారి సాక్ష్యము చాల ముఖ్యమని భావించెదము. వీరు దెలిపిన యభిప్రాయముల సంతకం పరిశీలించ నక్కరలేదు. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము వీరికి గావలయును గాని, నిరోధములెన్నియో యవసరమట. ఇయ్యది మితవాద దృక్పథఫలితమనుటకు సందియములేదు. ఆ విషయములంద, సీతల్ వాడుగారు బాంబాయి ప్రభుత్వమునందు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు గనుండిరి. ప్రభుత్వమునందలి అంతరంగికవ్యవహారములన్నియు వీరికి తెలియును. మంత్రుల సాక్ష్యముకీ కన్నను, కార్యనిర్వాహకసభ్యుడు బయల్పరచెడి సంగతులు చాల ముఖ్యమయినవి. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమునందు రెండుపక్షములును విడివిడిగ స్థిరమటయేగాక, మంత్రులును గవర్నరునుగూడ కలిసికొనెడివారు గారట. పరిపాలనా వ్యవహారములను గూర్చి యోచించునపుడు జాయింటు మీటింగులు జరిగెడివిగా వని, సీతల్ వాడుగారు ఘంటాపథముగ చాటిరి. రిజర్వుడుపక్షమువారి మీటింగులకు మంత్రులను రానిచ్చినను వారి కెట్టి కాగితములను పంపెడివారు గారట. విషయమేమనియడుగగ మీకు సంబంధించినది గాదని గూడ తెలిపెడివారట. ద్వంద్వ ప్రభుత్వసంయోగమెంత చక్కగనున్నదో యాలోచింపవచ్చును సర్వములకు సంబంధించిన ఓడినల్ ప్రకటనము

గూర్చి తమ యభిప్రాయములను తెలుపుటకు యెంత
తరుల కవకాశమే గలుగలేదట. మంత్రుల సలహా
గైకొనుట యవసరమని కార్యనిర్వాహకసభ్యులు
సూచించినను గవర్నరుగారి రంగీకరింపరయ్యరట.
ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతి యసంభవమని దెలుపుట
కింతకన్నను వెను నిదర్శన మేమి గావలయును?
సీతర్వాడుగారి విషయములను బయల్పరచుటచే
ఎట్టి సందేహమున కవకాశముండదు. ఇంకను
ద్వంద్వ విధానమును పట్టుకుని ప్రాకలాడువారుం
డుట వింతయగుచున్నది.

అహింసా పద్ధతి
అహింసాపద్ధతి పట్ల హిందూదేశమునందే
గాక ఇతరదేశములందుగూడ సుముఖత ఏర్పడు
చున్నదని వారలు జేరుచున్నవి. ఇంగ్లండునందు
“గాంధీ మహాత్ముడు అహింస” “శశుబలము ఎందు
చేత విఫలమయ్యెను” “అంతర్జాతీయ అహింస”
“ఆధ్యాత్మిక శక్తి: దాని ప్రయోజనము” మున్నగు
విషయములగూర్చి సుప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞులు ప్రసం
ము

List of Missing News Papers

Golkonda Patrika

- 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957
- 1958(1, 11)
- 1959(2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11)
- 1960(1, 2, 5, 6, 9)

జేయుట, ఈసంఘమువారిముఖ్య ప్రజ
ల సహాయమున్నగాని, యిట్టిసంఘములు వర్ధిల్లు
ఈ సంఘమువారి విన్నవమున వేరొకచోట ప్రచు
రించితిమి. దానిని పరికించి, చెన్నపురి వాస్తవ్యులు
దీపావళికితల నొసగ ప్రార్థితులు. ఈసంవత్సరము
సామాన్య విద్యతో బాటు చేతికనులను నేర్పుటకై
చెన్నపురియందు దొక పాఠశాలను స్థాపింపట కిం
ఘమువారు తలపెట్టిరి. పార్కు వేడుకలయందు
చేతికనుల ప్రదర్శనశాల నొకదాని నేర్పరచుటకు
గూడ వీరు ఉద్దేశించిరి. మగ్గములను రాటములను
ఇతరులకిచ్చి ప్రోత్సహ మొనగినటలు, యీ సం
ఘమువారు దెలుపు చున్నారు. ఈ సంఘపు
ప్రయోజనము విస్తరింపజేయుబాధ్యతను చెన్నపురి
పౌరులు వహింపవలయునని హెచ్చరించు
చున్నారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్
గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

23.10.24

ఇదివరకు చందాలు 49724-11-5 ఇదివరకు 24201-5-11
కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన పన్నాళ్లు

పూజానిధికి సామర్పించుచు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిపల్లి, మద్రాసు

ఇరిగేషను చట్ట ప్రకటనము
ఎట్టకేలకు ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషను చట్ట
మును, సెల్టెక్కుకమిటీ రిపోర్టును ఆంధ్రభాషలో ప్రచు
రించిరి. చట్టమునుగూర్చి కొంత శాసనసభలో చర్చ
జరిగినది. దేశభాషలలో ప్రకటించిన పిమ్మట గాని,
చర్చనునలుపగూడదని సభ్యులు కొందరు హెచ్చరిం
చిరి గాని, వారిమాటను వినువారు లేరయిరి. ఇంత
కాలమునకు దీనిని ప్రకటించుటచే ప్రయోజన
ముండజాలదు. ఇంతవరకు 19 క్లాజులపై చర్చ
జరిగినది. స్వల్పపు మార్పులు జేయబడినను, ఫల
ప్రదమగు మార్పులు జరుగలేదు. నేటితో శాసన
సభ ముగియును. దీపావళికి శాసనసభ్యులు ఇండ్లకు
బోయి మరల తిరిగివచ్చుటకుగాను, నవంబరు 12 వ
తేదీ వరకు గడువీయ బడెను. ఆదినమున మరల
శాసనసభ గూడును. ఈలోపుగ, సవరణచట్టమును
పూర్తిగా ప్రచురించుటకు ప్రయత్నించెదము.
సెల్టెక్కుకమిటీ రిపోర్టు నిదివరకే భాషాంతరికరించి
మాసాత్రికలో ప్రచురించియుండుటచే, ప్రభుత్వము
వారి అనువాదమును మరల బ్రచురింపనక్కరలేదు.
మిగిలినక్లాజులగూర్చి తమయభిప్రాయములను తెలు
పుటకు ప్రజల కిందువలన ఏ లేర్పడగలదు.

బర్మా: ఇండియా
బర్మాను హిందూదేశమునుండి విడదీయ
వలయునను కేక అప్పుడప్పుడు వినుపించుచున్నను
అధికారవర్గ ప్రోద్బలమే యిందుకు కారణమని
విదితమగుచున్నది. సుప్రసిద్ధ నాయకు
లగు ఉత్తమాగారు, హిందూదేశమునుండి
బర్మాను విడదీయు నాందోళనములో పాల్గొనవల
దని, ప్రజలకు సందేశమందిరి. హిందూదేశముతో
పాటు బర్మాగూడ స్వపరిపాలనమున కాందోళ
నము నలుపుట అధికారులకు గిట్టదు. బర్మాకు
మాంటుషర్డుసంస్కరణములనిచ్చునప్పటికే బహ్మండ
మయ్యెను. అట్టితరి, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుట ఎంత
కష్టముగ నుండునో యూహింపవచ్చును. హిందూ
దేశమునుండి బర్మా విడిపోవలయునా నక్కరలేదా
యను విషయమును బర్మా ప్రజలు నిర్ణయించు
కొనగలరు. అధికారుల ప్రోద్బల మవసరములేదు.
సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికై మాత్రము ఉభయ దేశ
ములవారును కలిసి కృషి నలుపుట యత్యవసరము.

సింహళ ద్వీపము-భారతీయుల కవమానము
భారతీయులనిన నితర దేశములలో నెంత
నిర్లక్ష్యభావము ప్రబలియున్నదో కనుగొనవలయు
ననిన, దూరము బోనక్కర లేదు. చేరువనున్న

సింహళ ద్వీపమునందే నిదర్శనములు గనుపడు
చున్నవి. స్వరాజ్యపత్రికా సంపాదకు లగు
టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారును, వ్యవస్థాపకు
లగు మెంకట్రామను గారును సింహళమునకు
బోయిరి. ధరించిన కద్దరుదుస్తులును రూపమును
సిలోను అధికారుల దృష్టి నాకరించి యుండును.
మెంకట్రామనుగారిని జీవనాధారములేని భారతీయు
నిగ పరిగణించి పోలీసువారు వారిని ఆపివైచిరట.
ప్రకాశం పంతులుగారినిగూడ సిలోనుకు వారేల
ఎచ్చరిని కొరిగాని ప్రశ్నలను కొన్నింటి నడిగిరట.
విద్యాధికులగు వారిస్థితియే యిటులుండగ తదితరుల
కష్టములను వర్ణింపవలయునా? హిందూదేశము
స్వాతంత్ర్యమును బడిసినగాని ఇంటనేమి వెలువల
నేమి భారతీయులకు గౌరవము కలుగజాలదు.

చర్చిలో మత ప్రసంగము జరుగుచుండగా చని
పోవుట

మామూరు, అక్టోబరు 20:—ఆల్ సెయింట్సు చర్చిలో
విగ్నాటియడయమున మతప్రసంగము జరుగుచుండగా ఆల్ఫ్రెడ్
థామసు వాల్సున్ పెన్ అనే 75 యేండ్లాయన తాను కూర్చు
న్నచోటునుండి క్రిందబడి చనిపోయెను. వెంటనే కర్నూలు రా
మహేంద్రుడు హాస్పిటలును సహాయము పోయిరి గాని అతడు
వృద్ధయము నిలిచిపోవుటచే అంతకుమునుపే చనిపోయెను. ఈత
నిశవమును వారియింటికే తీసికొనిపోయిరి. అతడు భార్యతోను
కుమార్తెతోను చిక్కిరి వచ్చియుండెను.
సీగిరిలో నుండుటకు వచ్చినయింగ్లీషువారిలో విరిజీ
మొదటివాడు. 1872-1905 సంవత్సరములలో ఉదకమండలము
పనితడు కమిషను యేజెంటుగాను ఫోటో అర్బిట్టుగాను బాగా
సంపాదించెను. 1905లో అతనికుమారులలో నొకడు ద్వీపండ్ల
మును గెల్చెను. దానిమీద అతడు వ్యాపారమును నూని ఇం
గ్లాండుకుపోయి 10 యేండ్లుండెను. ఇచ్చటనే ఉండిపోవలెనని
అతడు భార్యతోను కుమార్తెతోను ఇచ్చటికివచ్చి కొద్దిరోజులే
యెనెనె.

1880 సంవత్సరము ఆసమయములో స్వచ్ఛందభలర్పణ
ము ఏర్పాటుచేయబడినప్పుడు ఇతడు మేజర్ కమిషను
పొందెను. ఇతినికప్పుడు భార్య గాక ముగ్గురుకుమారులును ముగ్గు
రుకుమార్తెలును కలరు.
పైగరుహిల్లువద్ద ఈసామంతులమున ఈయనకు
అంత్యక్రియలు జరుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బందిపోటుగాడు పట్టుపడుట
రంగూను, అక్టోబరు 21:—మియిర్ తిరా, యెమె
తీవ్ జాల్లాలలోని ప్రజలను నిద్రపోనీయకుండ జేయుచున్నట్టి
పోమిన్ అను ప్రసిద్ధి చెందిన యొక బందివాలుగాడు పైన్ మానా
పోలీసువారిచే పట్టుపడెను. తుపాకితో కాల్పుబడి వీడిప్పుడు
ఆస్పత్రిలో నున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

గుడ్డివారికి వర్క్కుపాపు
రాంచీ, అక్టోబరు 21:—గుడ్డివారికేర్పరచిన(యస్.
సి. జి. మిషన్) వర్క్కుపాపును సర్. హెన్రీలీయగారు శేడు
తెరచిరి. వర్క్కుపాపు కొరకు గవర్నరు రు 1000 ను వాడ్డాను
ము చేసెను. (ఆ. ప్రె.)

కార్మిక ప్రభుత్వము - సామ్రాజ్యము

సామ్రాజ్య లాభములను నిర్లక్ష్యము జేయుట

బోల్షివికు సంబంధములను పెంపొందజేయుట

కర్జ్క ప్రభు ని నిం దా రో వణలు

ప్రాచ్య దేశమున ప్రతికూలపరిస్థితులు

లండన్, అక్టోబరు 22:—ఉదయం 12.25. కార్మికులు తమ ఎన్నిక ప్రకటనమున సామ్రాజ్యమునుగూర్చి ఏమియు ప్రస్తావించక పోయినారు. ప్రభుత్వమువారురషియాలో వర్తకము నిమిత్తము అంత ఆతురతతో ఆలోచించవలెనా? దొమినియనులు మనకు అనుకూలముగ నున్నప్పుడు రషియాలో వర్తకమునకై ఏల ఇంత ఆత్రుతను జూపవలెను? బోల్షివిస్టుల కింత ప్రత్యేక శ్రమపాటును జూపవలెనా? దీనికారణ మేమైయుండునని ప్రైముపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. కొందరు కార్మిక మంత్రులు సామ్రాజ్యవర్తక సంబంధములు దగ్గరగ నుండవలెననుచున్నారు. కాని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు రషియాను అనుసరించిరా యని ప్రైముపత్రిక యడుగుచున్నది. దొమినియనులు అటులు తలంచవు. సామ్రాజ్యపథ తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటచే దొమినియనులకు కోపము వచ్చెను. కాని వారు శాంతముగ దీనిని గ్రహించిరి. ప్రీఫరెన్స్ విషయములోగూడ మద్దానాల్దాగారు సామ్రాజ్యమును ఏమిం చిరి. బోల్షివిస్టులతో ఏదో చెలగబెట్టెదమని 30,000,000 పౌనులను రషియాకు ఇవ్వనున్నారు. కాని సింగపూరు నౌకాశ్రయ నిమిత్తము వాటికి 1000000 పౌనులు లేకపోయినవి. పార్లమెంటు ప్రభుని జనీవా ప్రోటోకోల్—ఒడంబడికను జూచుకొని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు మరియుచున్నారు. ప్రాచ్య దేశపు పరిస్థితులుగూర్చి దొమినియనులు పట్టుదలను జూపుచున్నవి. ఆవిషయమై దొమినియనుల యభిప్రాయమును గనుగొనుటకు ప్రయత్నించుటలేదు. సామ్రాజ్యమునుగూర్చి వారికి తలంపే లేదు. వారి ఎన్నికలొందరలో అంతయు మరచిపోయిరి. 'సో వ లి ఙ్గు కా మ న్నె ల్లు ను'— సాంఘిక ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేయు ఉద్దేశ్యముతో అంతను మరచిపోయిరి. వచ్చేబుధవారము దేశము ఇంకొక యభిప్రాయముతో నుండగలదని ప్రైముపత్రిక వాకొనుచున్నది.

కర్జ్క ప్రభుని విమర్శనము

మద్దానాల్దాగారివిదేశాంగ పాలనము

రీఫ్టెల్, అక్టోబరు 21:—ప్రారంభములో కొన్ని నెలలు మద్దానాల్దాగారు వివేకమును, ఆత్మనిగ్రహమును జూపిరి. ప్రతిపక్షము ఇవ్వవలసిన కేయాశనంతను ఆయన కొనగొని ఒక్క పరిహారములు తప్ప తక్కినవిషయములో మద్దానాల్దాగారికి ఎంతయో సులభముగనుండెను. తనకులేనిఅదృష్టము ఇంకొకటి మద్దానాల్దాగారికి గలదట. మద్దానాల్దాగారు అధికారము స్వీకరించునపుడు పరామలు ఏకాగ్రముండుట వారికెవరికిని కీర్తిదని ఆయనకు తెలియును. అతినిదానముతో వివేకముతో ప్రాంచియెన్నికలకై మద్దానాల్దాగారు వేచియుండిరి. ఎన్నికపైన తరువాత లోకజ్ఞానము గల హెరియట్టుగారితో వ్యవహారమును బెట్టుకొనిరి. తప్పులనుజేయలేదని ఆతడనలేదు. ఆనవసరమున సదుపాయములను జేయలేదనలేదు. వీరిద్దరును గలిసి మిత్రముండలి అనుచరులతో మంచిపరిస్థితులను ప్రవేశపెట్టగలిగిరి. అదెంతయు సంతోషకరము. కాని గభీలుముని మార్పుగల్గెను. ఇంతదూరదృష్టి గల మద్దానాల్దాగారు రషియాలో ఒడంబడికను జేసి ఆత్మర్యకరముగ అంతతప్పు నెట్టుచేయగలిగిరి? ఇవి ప్రశ్నముగ రషియాఒడంబడికను ఆక్షేపించిరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు చేసిన రషియాఒడంబడిక వర్తక సంఘమువారి నందరిని కలవర పెట్టినది. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు అధికారమును స్వీకరించు టవివేకము. లిబరలుపక్షమువారి బుద్ధితక్కువచే కార్మిక ప్రభుత్వము ఏర్పడినది.

దొమినియనులలాభములను పాటించకపోవుట

8 ఏండ్లనుండి అన్ని పక్షములవారును ఏర్పాటుజేసిన శాంతిపరిస్థితులకంటె యెక్కువకాంతి నేర్పాటును మద్దానాల్దాగారు తమ 8 నెలల పాలనములో జేయగలిగి మనుట హాస్యాస్పదము. ఇదివరలో మద్దానాల్దాగారికి పూర్వమున్న ప్రభుత్వ విదేశాంగవిధానముతో ఎక్కువసంత్కృతులైతి మని దొమినియను మంత్రులు తనలో చాల చెప్పిరనిరి. ఆపద్ధతులనే ఆప్రభుత్వము వారే నడపవలెననిరి. సామ్రాజ్య అభిప్రాయ మన్న నిజముగ కార్మికులకు తెలియదు. దొమినియనులవిషయమై వచనములతో కాలముగడపిరి. దొమినియనుల దేశభక్తినిగూర్చి ధామన్ గారు పలికిరి. దొమినియనులపట్ల నిరసనభావమును జూపుటయే గాక సామ్రాజ్యపథాతీత్యములను నిరాకరించిరి.

రషియాఒడంబడిక విషయమై ఒక్క దొమినియను ప్రధానామత్యుడుగూడ కొంచెమైనను సానుభూతిని జూపలేదు. బ్రిటిషుచారిత్రమున ఇంత అమానకరమున ఒడంబడిక వేరొకటిలేదు. బోల్షివిస్టులతో సఖ్యతను కుదుర్చునిమిత్తము సామ్రాజ్య ఆశయములకు భంగము తెచ్చి సామ్రాజ్యపజల హక్కులను పాడుజేయనిప్రభుత్వము గావలెనని దేశమంతయు పట్టుదలను జూపవలె నని కర్జ్క ప్రభువు నడిచెను.

రషియాకు ఋణమునిచ్చుట గొప్ప నేరమని లెక్కె హెడ్ ప్రభువు చెప్పెను.

జర్మను ఎన్నికలు

భావివిధానము

ప్రాంచిపత్రికల యభిప్రాయము

లండన్, అక్టోబరు 21:—రాత్రి 10. అనుకొన్న సంగతులను నేరవేర్చుట ప్రభుత్వము అధిక సంఖ్యాకులుగ ఏర్పడిన గాని ప్రస్తుత యూరప్రపరిస్థితులందు నిజముగ నభివృద్ధి గని పించదని ప్రాంచిపత్రిక లనుచున్నవి.

జర్మనీ కిత్తుడు మంచిమార్గ మేర్పడినది. తనసదుద్దేశ్యమును ఋజువుజేయుటకీడే సమయము. ఈసమయమును గ్రహించి తేదో చూడవలసియున్నదని హెరియట్టుగారనిరి.

ఇప్పటి రిచిస్ట్రాగనభ మంచిదిగానే ఏర్పడవచ్చును. ఆతి వారులు నెగ్గుటో ఓడబోజరుగును. మంచికాలము వచ్చినట్లున్నదని ప్రైముపత్రికాచిత్తభిరి తెలుపుచున్నాడు.

రిచిస్ట్రాగు ఎన్నికలు

డిశంబరు 7 వ తేదీకి నిర్ణయించబడెను.

ప్రాంచి విమానమును జర్మనులు పట్టుకొనుట

నుగూర్చి పరామలు ఆక్షేపించుచున్నారు. జర్మను—3 ప్రాంతములందా పోవుటకు పరామలు అంగీకరించినపుడు జర్మనులు ప్రాంచివిమానమును బట్టుకొనుట తప్పదుమన్నారు. వైమానికునిపత్రములను, పనిముట్లను జర్మనులు పట్టుకొనిరట.

జర్మను ఋణము

చక్కగ లాభించుటచే జర్మనీలో క్రొత్తనెట్లను చెలామణి 15 కోజులలో జేసెదరు.

నల్లమయసభ

కు యునైటెడ్ స్టేట్సువారు ప్రతినిధిని బంపెద మని తెలియజేసిరి.

రూరును ఖాళీజేయుట

ప్రాంచిసేనలు మరలుట

దస్తావ్జు, అక్టోబరు 21:—ఆల్ల టులు లేకుండ ప్రాంచి సేనలు కారల్బుయా, మాస్కోలను ఖాళీజేసెను.

సోవియటు కార్యాలయములు

మాస్కోనుండి మార్చి లెనిన్ గ్రాడులో సోవియటు ప్రభుత్వకార్యాలయములను నెలకొల్పుటకు క్రొత్త భవనములను ఏర్పాటుజేయుటకు కమిషను నేర్పాటుజేసిరి.

ఇరాకు ప్రభుత్వము

వారు హుసేనురాజుగారు బస్రాలో ప్రయివేటుమనిషివలె నుండి రాజకీయములందు బోక్యముకలుగజేసికొనకుండ నున్నచో, వాస మేర్పరుచుకొనుటకు తమకు అభ్యంతరముండదనిరి.

హుసేను రాజుగారు

బస్రాలో నున్నంతకాలము బ్రిటిషు అధికారివర్గము యుద్ధసమయమున ఆంక్రమించుకొన్నయింట్లో ఉండెదరు.

Ihira Janatha

58(1,11)	59(2,3,4,5,6,8,9,11)	60(1,2,5,6,9)	62(8,9)	63(2,3,4,5,6,10)	64	65((1,2,4,6,8,9,10,11,12)	66(1,9,10,11,12)
----------	----------------------	---------------	---------	------------------	----	---------------------------	------------------

కార్మిక పక్షమువారి అంచనా

లిబరల్స్ క్రొంగిపోయెదరు. కన్వెన్యెన్షియలు లేకార్మికులపైకివచ్చెదరు. కాని వీరిద్దరుగూడ అధిక సంఖ్యాకులుగ నెగ్గులేరని కార్మిక ప్రధాన కార్యాలయమువారు అంచనాజేసిరి.

ఎన్నిక ఫలితము తెలులున్నను కార్మికులకును పెట్టుబడిదార్లకు తప్పక చిలికగలనని లాస్సుబరీగా రనిరి. ఇదెంతయు కార్మికులకే లాభ మనిరి.

జనీవా ఒడంబడిక

రీఫ్టెల్, అక్టో 21:—ఉభయయును జనీవా ఒడంబడికను రాజకీయరంగమునకు లాగదలచుకొనలేదట. అన్ని పక్షముల వారును జాతీయమితిని బలపరిచి ఆయుధములను తగ్గించుటకును, తోడ్పడుటకు ఆలోచించిరి. ఈఒడంబడికను పార్లమెంటులో బెట్టునపు డెంతయు జాగ్రత్త పరిశీలించవలసియున్న దనిరి. ఇతరజాతుల ఆశయముతో సంఘర్షణము గలుగువిషయమై ఆలోచించవలసి యున్న యది. ఇంకను ముఖ్యముగ కొన్ని జాతులు సమితిలో జేరవలసియున్నదని గుర్తించవలెననిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు ఇంతవరకు జేరలేదు. బ్రిటిషు అధినేతముల లాభములను జాగ్రత్త ఆలోచించవలసి యున్నది.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికలు

లండన్, ఆగ్స్టు 21:—మాడు శత్రువుల వారును ఎవరి మట్టుకు వారే గెలిచేదమనుకొనుచున్నాడు. కన్సర్వేటివులు అందరికంటె ఆర్థిక సంఖ్యాకులుగ నెగ్గెన మనుకొనుచున్నారు. క్రొత్తపార్లమెంటులో వీరు అదనమున 10 స్థానములను ఎక్కువగ సంపాదించులెను. కార్మికపక్షమువారు దీనిని గ్రహించి 25 నుండి 60 స్థానములు రావచ్చుననుకొనుచున్నారు. పల్లెటూళ్లయందు నిరుడు వచ్చినట్లుచే ఎన్నికలందు అన్ని స్థానములనే పట్టుదుగూడ సహించినట్లుదునునుకొనుచున్నారు. మరికొన్ని స్థానములను ఎక్కువ గంపాదించగల మనుచున్నారు. పూర్వము 158 మందిగలరు. తమ భూమిసంస్కరణ ఏర్పాటులవలన విజయము గాంచగల్గుదుమనుచున్నారు. లిబరలు అభ్యర్థులు మానుకొన్నచోట్ల వారి ఓట్లుత మకులాభించునని కార్మిక లనుకొనుచున్నారు. లిబరలు ఓట్లు చాలవారు తమకేనచ్చునని కన్సర్వేటివులు అనుకొనుచున్నారు. ఈ ప్రశ్నేములందలి లిబరల్స్ ఓట్ల నిష్పత్తినిమీద కార్మిక కాన్సర్వేటివులవిజయము ఆధారపడియుండును.

మగ్డొనాల్లు గారు

షెఫీల్డులో మగ్డొనాల్లుగారు లిబరలు ఓటర్లను గౌరవించిరి. లిబరల్స్ చాలమంది కన్సర్వేటివులచేతిలో చిక్కుకొనరని నమ్ముచున్నాడనది. కార్మికయుద్ధమనున లిబరలు ఆత్మలు ఔన్నత్యమునుగాంచుట కవకాశములగలవని మగ్డొనాల్లుగారు హెచ్చరించిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు

మాంచెప్పకనుండి బయలుదేరి లంకామైదుకేగిరి. సంస్కరణ మార్గమునే అవలంబించుటకు ఈదేశము దృఢసంకల్పము చేసికొనెననిరి. విప్లవప్రతిఘటనలవలన లక్ష్యపెట్టక తమత్రోవనే పోయెదమనిరి.

ఓటరుల స్వాతంత్ర్యము

లిబరల్స్ కన్సర్వేటివులు సోషలిస్టులమధ్య స్థానము నాక్రమించుకొనెడివారనిరి. కన్సర్వేటివులు, కార్మికలతో పోరాడెదమని మాచించిరి. కన్సర్వేటివు కార్మికయుద్ధము నిలువన్నచోట్ల లిబరల్స్ తమబుద్ధి నుపయోగించి తమ అంత రాత్వ ప్రేరేపించుటల ఓటరు నీయవలె ననిరి.

మగ్డొనాల్లుగారు యూనియన్లపై

ఖండించుట

షెఫీల్డులో మగ్డొనాల్లుగారు లిబరల్స్ సహాయము నపేక్షించిరి. కన్సర్వేటివులపై దాడి సల్పిరి. 4000 పైగా ఇతనికి స్వాగతమువారి. చాలమందికి చోటుదొరకలేదు. ఉదయము 6 గంటలకే బయట బారులుతీర్చి ప్రజలు కూర్చుండిరి. వచ్చేవారము గొప్పపోరాటము ఎదుర్కొనవచ్చుననిరి. కార్మికలకు నష్టమును గలుగజేయుటకు శక్తివంతమేక కన్సర్వేటివులు ప్రయత్నించెదననిరి. కార్మికలు ఇంగ్లండులోను, విదేశములందును అందరిజేలుము నరయుటచేతనే ఇంతభోవము కన్సర్వేటివులకు గ్రేటుబ్రిటనులో ఆందోళనముగల్గుటవచ్చుననిరి. కన్సర్వేటివులు మరల అసభికారములో ప్రవేశించినపు మాత్రమే యనిరి.

ఆర్థిక శాస్త్రము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగ్స్టు 28:—పిండస్ మరాఠుగారిచే, రచింపబడిన ఆర్థిక శాస్త్రమును గ్రంథమును మ్యాక్మిల్లను కంపెనీవారు ప్రకటించిరి. 677 పుటలుగలవు. సాంఘాతిక, రాష్ట్రీయ, ఆర్థిక విషయముగూర్చి భారతజానపదవారు సరిగా ఏర్పాటుకేను లేదనిరి. ఇంగ్లముఖ్యమైన విషయమును చక్కగ అలోచించలేదనిరి. ఇండియాలో ఇంతవరకు తాకని ఆదాయసాధన సంపదలు ఎన్నియోగలవు. వారసత్వపు పన్నులు, వ్యవసాయ ఆదాయ పున్నులు మున్నగువి గలవనిరి. యుద్ధమాదిగ గల్గిన గొప్ప మార్పుల ననుసరించి ప్రపంచముతెనును ఉపకరించుటల ఆర్థిక సిద్ధాంతములన్నిటిని ఈ గ్రంథములో పిరాన్ గారు విమర్శించిరి. భారతదేశ విభజనకాలములనుగూర్చి సాంఘిక నేప నిమిత్తము ఆంధ్రప్రదేశ్ పన్నులనేయు శక్తి ఆదాయములను బంచినెట్లుట భూఆదాయము, వారసత్వపు పన్నులు, ఇతరపన్నులు మున్నగువాటినిగూర్చి సవిశ్రమముగ చర్చించిరి.

శారదానికేతనము

దీపావళిపండుగనందర్భమునను ఆంధ్రులు శారదానికేతనము నకు ధర్మమునుజేసి దానిబోషించుటకు ప్రార్థితులు.

చీనావార్తలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

హ్యంగుహ, ఆగ్స్టు 28:—చీనా కేంద్రప్రభుత్వము వారికిని ఉత్తరయుద్ధ సరిహద్దులోనన్న జపానుఅధికారులకును కొంచెము బెడిసిపట్టున్నది. చిన్వంగ్కు జపాను సహాయపైన్యములను బంపునున్నదను కారణముచే చెడెనట. ప్రస్తుత మిత్తు చర్యను ఆపుకేయవలెనని టోకియో ప్రభుత్వమునకు తీరినంతగా జపానునేనాని వూడేపూగా రదిగిరట. జపానుపై పగ జూపరాదనియు వైవమ్యమును జూపరాదనియు వూపీతూ గారు తనఅధికారులను హెచ్చరించవలెనని జపానునేనాని జెప్పెనట.

ముక్తము 50 మైళ్ళకూరములో దక్షిణమున నున్నవి. యంగుమంచూరియా పటాలమును జపానువారు పరీక్షించుట చాల ముఖ్యమైనసంగతి యని జెప్పచున్నారు. ముక్తము దక్షిణముగ 90 మైళ్ళ కూరములో తక్కి కియాలో రెండు జపాను పటాలములు కేతఘ్ని దళములతో ప్రవేశించెనని తెలియుచున్నది.

లాయిడ్ జార్జిగారి ఉత్సాహము

ఆంధరును ధైర్యముతో ఎన్నికసంరంభమును తీవ్రముగ ఆఖరువారము ప్రారంభించిరి. ఎన్నికలందు కార్మికలు ఓడి పోవుదురనియు పిమ్మట కార్మికపక్షము తరువాత గొప్పపక్షమేదేజూచి ఆపక్ష నాయకుని సార్వభౌముడు బిలిపించుననియు ఈపక్షమువారు లిబరల్స్ నుండవచ్చుననియు లాయిడ్ జార్జి గారనిరి.

కన్సర్వేటివులు చాలఆశతో నున్నారు. సామాజ్యమును బలపరచు విధానమును కన్సర్వేటివులు ప్రచారములో పెట్టుటచే స్త్రీలలో చాలమార్పును గలుగజేసెననుచున్నారు.

అమెరికను నూలును వడుకుటకు నవంబరు 31 లేదీనుండి వారమునకు 32 గంటలు పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. దీనినిజూడ పరిశ్రమ యభివృద్ధి గాంచునున్నది.

వేల్పు యువరాజు

కొంచెము జలుబుచేయుటచే మాంట్రిలునుండి బయలుదేరుట అనిపోయెను. ఆతురతకు అవకాశము లేదు.

కాన్స్టాంటినోపిలు గ్రీకులు

గ్రీకుప్రభుత్వమువారి ఆక్షేపణ 3500 గ్రీకులను బలవంతముగ వేదలగొట్టుటకు తురుష్క ప్రభుత్వమువారు అరస్తుజేయుట లాసేను ఒడంబడికకు విరుద్ధమని గ్రీకుప్రభుత్వమువారు నానావాతిసమితివారికి తెలియజేసిరి. ఈవిషయమే జాతిసమితివారు 27 తేదీన ఆలోచించవలెననిరి.

ఆక్రమణ అనాక్రమణ ఇర్క్కు రాష్ట్రములందు విధించబడిన ఆర్థిక నిబంధనలు చాలవరకు తొలగించుటకును, బొగ్గు మిదను ఎగుమతి దిగుమతిపన్నులను తీసివేయుటకును మిత్రముడలెత్తులు అంగీకరించుటచే లండనుఒడంబడిక ప్రకారము రూపును క్రమేణా అనుకొన్న ప్రకారము భారతీయమన్నారని కన్పించుచున్నది.

భిక్సీరు మహారాజుగారు ఇండియాకు నిన్నబయలుదేరిరి. ఇండియా కార్యాలయపు అధికారులు విడ్మిల్సు గారినిచిరి.

బాబరు అకాలీకేసు

22వ తేదీని విచారణ ప్రారంభమైనది రెండవ బాబరు అకాలీకేసు విచారణ 22వ తేదీని లాహూరులో ప్రారంభమైనది. 40 మంది ముద్దాయి లున్నారు సలూగరు న్యాయవాదులు. ముద్దాయిలందరి పక్షమునను వాదించుచున్నారు. నిన్నుయిద్దరు సబుయినపైన్స్రులును ఒక హెడుకనిస్ట్రీలు సాక్ష్యమిచ్చిరి. కరాంచెను యింకను దొరకలేదని వారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

చిత్తూరు జిల్లా కోర్టులో

1901 సం రం O. S. నెంబరు 12

1905 సంరం యెక్సీక్యూషన్ మనువు నెం 145 రు

వాది.డిక్రిపొందినవారు:—సాహుకారు లాడ్ గోవిందదాసు. కృష్ణదాసువారు.

ప్రతివాది-డిక్రిబాకిదారు:—కార్వేటి నగరం రాజాగారు రిశీవరుద్వారా

సదరు సాహుకారు లాడ్ గోవిందుదాసు కృష్ణదాసు వారు కార్వేటినగరం రాజాగారిపై పొందియుండు డిక్రిని అనుసరించి సదరు సాహుకారు లాడ్ గోవిందదాసు కృష్ణదాసు వారికి చేరవలసిన బాకీ రూ 42,85,265.12.0 న్ను 80-12-22 మొదలు వనూలు అయ్యే తేదీ వరకు యేర్పడి ఫరదరువడ్డీ సహాబాకిగారు అడుగున కనిన సొత్తును పూరాగానైనా లేక అడుగున కనినమేరకు నాలుగులాట్లుగానైనా యీ కోర్టు వు జ్యోగసునివల్ల 26.11.1924 యీ కోర్టులో యేలంకేయబడును.

సొత్తుల వివరం

మద్రాసు నుంచి 69 మైళ్ళదూరములో అరకోణం రేణిగుంట మధ్యలో యం. యన్. యం. రైలువేలో దక్షిణపుత్ర రముగా నగిరి, వేపగుంట, పుత్తూరు తడుకు పూడి యీ రైలువేవకొమిదుగా పోగల సారాయణవనం అనుతాలూకా ఇది కార్వేటినగరం జమీన్దారులోచేరినది. ఇందులో పుండు 282 గ్రామములున్న కొండలు గుట్టలు అడవులు వగైరాలున్న, అరుణనది, కళింగి, స్వర్ణముఖి అనే 3 నదులున్న అనేకచెరువులు డోటలు కాల్యలు భావులు బుగ్గలున్న. ఇందుకు సంవత్సరమునకు నీకరాదాయం రూ 1,45,000. బాజారువెల రూ 29 లక్షలు.

పై కనిన నాలుగులాట్ల వివరం

లాటు నెం 1 రు

ఇది సదరుతాలూకు మధ్యభాగములో పుంటూపున్నది. యీ విస్తీర్ణములో తడుకు, పుత్తూరు వేపగుంట రైలువేవకొలుపున్నవి. యీ లాటు 76 గ్రామాదులు గల నాలుగుపాయకట్లు కలిగినవి. ఇందుకు సంవత్సరమునకు నీకరాదాయం రూ 41,500. బాజారువెల రూ 8,30,000.

లాటు నెం 2 రు

ఇది సదరు తాలూకా దక్షిణతూర్పు భాగములో పుంటున్నది. యీ విస్తీర్ణములో నగరి రైలువేవకొలుపున్నది. యీలాటు 64 గ్రామాదులుగల 4 పాయకట్లు కలిగినది. ఇందుకు సంవత్సరమునకు నీకరాదాయం రూ 44,800 బాజారువెల రూ 8,86,000.

లాటు నెం 3 రు

ఇది సదరు తాలూకాలో దక్షిణ పశ్చిమ భాగములో, పున్నది. అరమైలు దూరములో నగరి రైలువేవకొలుపున్నది. ఇది 29 గ్రామముగల 8 పాయకట్లు. ఇందుకు సంవత్సరమునకు నీకరాదాయం రూ 2,600. బాజారువెల రూ 4,32,000.

లాటు నెం 4 రు

ఇది సదరు తాలూకాలో పుత్తరభాగములో వున్నది. యీవిస్తీర్ణములో పూడి రైలువేవకొలుపున్నది. యీలాటు 68 గ్రామాదులుగలది. ఇందుకు సంవత్సరమునకు నీకరాదాయం రూ 37,600. బాజారువెల రూ 7,52,000.

వివరములు పూర్తిగా తెలియగల యిస్తియారుకాపిని జిల్లాకోర్టులోగాని లేక వాదినకలవారి ఆఫీసులోగాని తనిఖీ చేసుకొనవచ్చును.

ఇంకను వివరములు చిత్తూరులో వాదిగారవకీలు సి.ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు బి. ఎ. బి. యల్, వారిని కోరి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆల్. నారాయణయ్యర్, జిల్లాజడ్జి.

జన్మినుపక్ష చర్యలు

సమర్థించుకొనుటకు ప్రారంభించుట

జన్మినుపక్ష నాయకుల బహిరంగసభ

జన్మినుపక్షమువారు తమ పక్షచర్యలను గురించి ప్రచార మొనర్చుటకుగా నీనగరమున సౌందర్యవహులు నందు నిన్న సాయంత్రము డి. బ. దబ్బల్ల విజయరావున మొదలియారుగారిఅధ్యక్షతక్రిత బహిరంగసభ జరిగెను. జన్మినుపక్షప్రముఖులు కొంత మంది నచ్చిరి. ఈదినమున నుపన్యసించుటకు రా. బ. ఓ. తణి కాచలం కెట్టి, ఎ. రామస్వామి మొదలియారు ప్రాధానరు రత్న స్వామి, బి. మనుస్వామి నాయకుగార్లు ఉండిరి.

రా. బ. ఓ. తణి కాచలం కెట్టిగారు

మొదట నుపన్యసించుచు, ప్రస్తుతము జన్మిను పక్షము నందు విభేదము లంకురించిన పనియు, ఇట్టివిభేదము లున్నంత కాల మిహిక్షము పరిగణించి పనిజేయుటలభ్యయ నడివిరి. విభేదములు లేని మొదటిమాడు సంవత్సరములలోను, క్రొత్తా సనసభలందు మంచి పనిజేయుట సాధ్యమయ్యెను. వ్యక్తుల పార పులును సఫలములుగాని ఆశలును ఇట్టి విభేదములకు కారణము లు. తిరిగి సంయోగప్రయత్నము లొనర్చబడుచున్నవి. ఇట్టియై కృత చాలకాలము నిలచునని యాశించెదను.

ఎ రామస్వామి మొదలియారు గారు

మదరాసు రాష్ట్రీయ విషయములగురించి గాక భారత దేశపరిస్థితులగురించియు రాజకీయపక్షముల గురించియు రామ స్వామి మొదలియారుగారు ప్రసంగించిరి.

రాజకీయ పరిస్థితులందు అతితీవ్రతగలిగి మార్పులు గలుగుచున్నవి. అందుచే దేశమునందుగల రాజకీయముల గురించియు అందు పనిజేయుపక్షముల గురించియు వారివారి నూత్రములగు రించియు సిద్ధాంతముల గురించియు పరిచయ మొనర్చుకొను టావ శ్యకము. విశ్లేషణనుగించి, మనమెంత ప్రసంగించినను వేరేయ రాజకీయపక్షముల నూత్రము లేవనజాలము. దేశమునందు ప్రతిపక్షము ఏదో యొక రాజకీయపక్షము కేరవలెనని కుతూ హలపడుచున్న గమమున, ఆయాపక్షముల సిద్ధాంతముల గురించియు, నూత్రము ల గు రిం చి యు డె లి సి కొన నవసరము. మనస్సునందు దృఢముగ నమ్మకము లేకయే, ప్రజారంజకత కొరకు పక్షము నవలంబించుచు మారుచునుండుట అవినీతికరము.

కాంగ్రెసు సంస్థ

భారతదేశీయ సంస్థగానున్న కాంగ్రెసుతో పరిసమాన మగు సంస్థ మరియొకటిలేదు. దానికి కలుబది సంవత్సరముల పూర్వనాటిత్రము గలదు. ఎంతయోకాలము నుండి చాల జలవం తముగ నిలచియున్నది. ఈపక్షముయొక్క ప్రధానసూత్రము లెన్ని.

1916 సం॥ నుండియు 1924 సం॥ వరకు కాంగ్రెసుయొక్క చర్యలు దురవగాహములై చిత్తవిభ్రాంతి జనకములగు నున్నవి. కాని ఇటీవల కాంగ్రెసు నాయకుడు డెలిపినటుల కాంగ్రెసును కేరవలయునని యెంచుచో మన మంగీకరింపవల సిన ప్రధానసూత్రము లెన్ని 1. హిందూమహమ్మదీయ సభ్యుల 2. అస్పృశ్యతానివారణము 3. కద్దరు. ఈమాడును కాంగ్రెసు నూత్రములు. రాజకీయ సంస్థయొక్క ముఖ్యసూత్రములు నిర్ణయించునప్పుడు, దేశములోని ఇతరరాజకీయపక్షము విభేదింప గల విషయములగు నుండవలెను. హిందూమహమ్మదీయ సభ్యుల యనసరములేదని జెప్పగల రాజకీయపక్ష మిదేశమున నొక్కటైనగలదా? దానికొరకు గాని మన మేప్రత్యేకరాజకీయ పక్షమునైన కేర నక్కరలేదు. దేశమునందలి ప్రతిరాజకీయ కక్షయు నీనూత్రము గలదియే యగుటచే ప్రత్యేకముగ కాంగ్రె సు పక్షమునందు కేరకు కవసరములేదు. రెండవది అస్పృశ్యతా నివారణము. ఈవిషయమునగూడ దేశమునందు భేదాభిప్రాయములేదు. అస్పృశ్యతా నివారణసమస్య, పల్లెటూళ్లయందు చాలనిదను సమస్యగ నున్నదని నాకు తెలియను. కాని యెంత పూర్వవారపరాములు డునవాడును బహిరంగముగ వచ్చి, అస్పృశ్యత యుండవలెనని జెప్పజాలడు. ఈసమస్య చాలన్ని రములవరకు సంపూర్ణముగ బోజాలదు. ఈసమస్య పరిష్కరింప జడువ్రాకు భారతదేశమునకు విముక్తి యుండజాలను. అస్పృశ్యతా నివారణమును అక్కరలేనను రాజకీయపక్ష దేశమునందెట్టి యొనగలదా? లేదు. అట్టితే కాంగ్రెసునందేతరుల కవసరముమే? నెల 1-కి 2000 గజముల నూలునునడికి పంపవలెనననడి

మాటినూత్రము. ఇట్లు నూలుకుటకు యొక్కమాట. దేవా

పరిశ్రమయే యని నేనెంచను. అందిక నితర, నైతికవిషయము లివిడియుండవచ్చును. కాని రాజకీయముగ దీనినినడగినది ఒక్క దేవాపరిశ్రమయేగాని మరియొక్కటిలేదు. ఇట్టిదేవాపరి శ్రమకు నే నెక్కువ విలువను కేర్పజాలను. కాంగ్రెసుసభ్యులే ఈవిషయమున భేదాభిప్రాయులై వివాదము లొనర్చుకొను చున్నాడు. ఇట్టిసందర్భములందుకాంగ్రెసులోనివానినిదేశమునం దితరులకును గలభేదమేమి. ఇవియే కాంగ్రెసుప్రధానసూత్రము లగునెడల, ఆసంస్థయందు కేరకున్నను దేశములోనిప్రతివారను కాంగ్రెసులోనివారే. మైమాడునూత్రములును సాంఘికవిష యములుగాని రాజకీయవిషయములు గావు. ఈవ్యవస్థలపై రాజకీయసంస్థల నేర్పరపవలెదు. ఈమాడువిషయములకే కాంగ్రెసు నిలచియుండునెడల నడి సాంఘికవహాసభ యగునే గాని రాజకీయసంస్థ గాజాలదు.

స్వరాజ్య పక్షము

ఇటీవలనే ముందునకువచ్చిన పక్షము మరియొకటి గలదు. ఇది స్వరాజ్యపక్షము. తీరి ఆదర్శము ప్రతిఫలన. గత ఎన్నికలందు ఈఆదర్శముతోనే వీరు పోటీజేసి చాలసానము లందు విజయము గాంచిరి. తమ కార్యక్రమములన ప్రభుత్వ మును ప్రంభింపజేసెదమనియు, దేశమునకు నిముక్తి సంపాదిం చెదమనియు వీరు నుడివిరి. వారొంతజాతు విజయముగాంచిరి. ఫలితమేమి. మధ్యపరగజాల, కాసనసభలో స్వరాజ్యవాదులు సంపూర్ణప్రతిఫలన మొనర్చిరి. బెంగాలులో మంత్రులజీతముల నిరాకరించువరకు విజయ ముండిరి. ప్రతిఫలన, ఒకఆదర్శమును కేరటకు మార్గమేగాని ఆదర్శముగాదు. ఆదర్శము స్వరాజ్య సంపాదనము. దాని నేమాత్రము దగ్గరకు దీసికొనిరాగలిగిరి. ముఖ్యముగా బెంగాలునందు ఇట్టిచర్యలన కేశమున కమితముగ నవకార మొనర్చిరి. 1918 సం॥ నం దతివాదులలో ముఖ్యు డుగనన్న ఫజలుహుతుగాను మొన్న ముద్దెనన్ కమిటీమొదట డెలిపిన యభిప్రాయములకు బెంగాలు స్వరాజ్యవాదుల చర్యలే కారణము.

స్వరాజ్యపక్షము - సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యసూత్ర మందరకును డెలిపినదే హిం దూమహమ్మదీయుల సంపర్కమునమాత్రమే ఈసూత్రమును గు రించి మాటలాడుచున్నాను. లక్ష్మీ కాంగ్రెసు సమావేశము వారు, హిందూ మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యమును నిర్ణయించుచు ఒడంబడిక నేర్పరచిరి. మారిటాగు సంస్కరణలందుగూడ నా ఒడంబడికయే జేర్పబడెను. దేశముయొక్క తేమము నాశించు వారెవరును, ఆయొడింబడికను కదల్చుటకు దలంపరు. చింతా మణి, కల్కారుగార్లు మొదలగువారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము పనికికాదని సాక్ష్య మొసరుచున్నారు. సాంఘిక ప్రాతిని ధ్యము లేకుండ రాజకీయములందు మన మభివృద్ధిని గాంచజాలము. పాశ్చాత్యదేశము లందున్నరీతినే, ప్రజాప్రాతినిధ్య సూత్రముల మనదేశమునగూడ అనుకరింప జూచుటలన నుపయో గములేదు. వానిని మనదేశమున కనుకూలముగ విధమున సవరిం చుగావలెను. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము, ఇతరులు జెప్పవలె చెడ్డదిగాదు. ఇటీవల యత్తర హిందూస్థానమున హిందువుల కును మహమ్మదీ యులకును జరుగుచున్న పోట్లాటలు మిక్కిలి సియ్యెయన్నవి. తమహిందూ సోదరులను విశ్వసించజాలనున నభిప్రాయమును మహమ్మదీయులందు గలగనిచ్చుట మంచిది గాదు.

ఇట్టి హిందూమహమ్మదీయ విభేదములకు బెంగాలు స్వరాజ్యవాదుల ప్రతిఫలనచర్యయే కారణము. మహమ్మదీయ మంత్రులగు నున్నప్పుడు వేతనముల నిరాకరించు తోడనే బెంగాలులోని హిందువులకును మహమ్మదీయులకును పోరులు పోట్లాటలు ప్రారంభమయ్యెను. ఫజలుహుత్తుగాను ప్రాసిన శనిజెప్పి ఒకశల పూర్వపు ప్రతియందు ప్రకటింప జనుటచే, విచారకరముగ ఫలితములుగలిగెను. వ్యక్తిద్వేషములచే నెట్లాన ర్వకదేనియు హిందువుల పరిపాలనలో తమకు తేమము గలంగ దనియు నభిప్రాయము వ్యాపించెను.

జన్మిను పక్షమునకు పొరుగును లేదనియు స్వతంత్రముగ నిలవజాలదనియు ఆశోపింపబడెను. కాని అట్టిజాశోపల నొ నప్పుచోతం దీగుణము లేమాత్రము గాన్పించునో గమనించు డు. ఈత్యరమున, లండనునందు శాంతి మహాసభ జరిగెను. ఇంతవరకు 6 బ్రిటిషు ప్రభుత్వనిరోధులనియు హంతకులనియు నర్థించు 35 జున్నులును, డెటెలరాగానును. ఇంకను అధినివేత ము లన్నిటిప్రతినిధులను బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి అహ్మదీనించి గారము లొనర్చిరి. అధిముగనే చిత్రరంజన శాసుగారికి గూడ వాహ్యమువచ్చెను. ఇంతలో వాంగ్లా హిందవప్రతికల కింకమును తిరిగి ఆరెన గాజొనించిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము

ముణిగిపోవునని గగ్గోలుపై టెను. అంతట ప్రభుత్వమువారు సి. ఆర్. దానుగా 3 కెట్టి యాహ్మదీయును పంపబడలేని ప్రత్యేక ముగ నొక ప్రకటన మొనర్చిరి. బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి, వెజ్లేవుడ్లు గార్లు పార్లమెంటులో నట్టిప్రకటనల నేయెనర్చిరి. స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు చిత్రరంజనదానుగారికి కార్మిక ప్రభుత్వమువారిం తటియవమానము నొనర్చినతరువాతగూడ మొన్న మోతీలాలునె ప్రహు గారు భారతకాసనసభలో లోకమిత్ర నివేదికపై దేబడిన తీర్మానము సంవర్ధమున ప్రసంగించుచు, “కార్మిక ప్రభుత్వము భారతీయవిషయముల అనుకూలముగ గౌరవభావముతో చర్చింప నున్నది గాన” “అనినడిచెను. తమనాయకుని అవమాన మొనర్చిన ప్రభుత్వముయొడల స్వరాజ్యపక్షమువారు గన్వరచి పొరువ మిది

తరువాత నుపన్యాసకుడు, ఆంగ్లమంత్రివర్గములపై భా తతీయు లాశపెట్టుకొనరాదనియు, కార్మికపక్షము అధికార మాలానున్నను, కన్వర్సేటివుపక్ష మధికారములోనున్ననుభారత దేశమున కొక్కటే యని నుడిచెను. భారతదేశమునెడల సాను భూతినిచెలుపు గంభీరోన్మానములు జగగవచ్చునుగాని, కార్యాచరణయందు భారతదేశమున కినుమంతయు లాభముచేతుర జాలదు. రెండుదిన ము ల కు పూర్వ ము, కార్మిక ప్రభుత్వమున అధినివేతకార్యాలయమంత్రిగ నున్న, థామసు గారు, భారతదేశవిషయముల విదేశాంగవిధానముగ పరిగణించి వ్యవహారింపవలసినదే యనియు, వానిని ఆంగ్లదేశమున పాక్షిక రాజకీయములలోనికి దేరాదనియు ప్రకటించిరి. కార్మికపక్ష నిజోదేశముల గ్రహించుట కింతింకంటె కావలసినదేమి?

మొదయారుగారు రుపన్యాసమును ముగించుచు ఏయే పక్షము దేశాభివృద్ధికి సరిగ పనిజేయుచున్నదను విషయమును ప్రతిపాదును తమకుదామే పరిశీలించుకొని, నిర్ణయించుకొన వలెననియు, ప్రతిసత్వరమును అభిప్రాయములు మారుచుండు నని గమనింపవలెననియు, ప్రతివ్యక్తిరకు మార్పులను నిరాకరింప గూడననియు నుడివిరి.

ప్రొ॥ రత్న స్వామిగారు

తరువాత రత్న స్వామిగారు మాటలాడుచు, రాజకీయ ములందు వ్యక్తిదూషణము లాభకరముగాని, ఆరోగ్యకరమగు వాతావరణముగాని గాజాలవలెను, నుడివి, కాంగ్రెసు తిరిగి తన యభిప్రాయములకే వచ్చుచున్నదని నుడివిరి. నేను మొదటి నుండియు హిందూమహమ్మదీయమైత్రి సాంఘిక పరిసమానత్వ ము, దేశీయార్థిక దుస్థితిని బోద్లోలుట యను నీమూడు కార్య ములను నిర్వర్తించనిది దేశమునకు విముక్తికేదని యెంచుచుం టిని. అందుచే మొదటి రెండువిషయములందును కాంగ్రెసు వాటితో నేకిభవించుచున్నాను. మూడవవిషయముగు ఆర్థిక నిస్సహాసానిని బోద్లోలుటగాను నూలువడుకుటనొకసాధన ముగా గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించెను. అందుచే నూలువడు కుటయందలి నూత్రమునుగురించి కాంగ్రెసువాటితో నేను సం పూర్ణముగ నేకిభవించుచున్నాను. నూలువడుకుట అందలియద్దేశ మును నెరవేర్చగలదా లేదా యనువిషయము స్వల్పవిషయ మగుటచే చర్చించి సమాధానమునకు రావచ్చును. దక్షిణ ఇండియా ప్రాప్యజేతర స మా వే క ము న నా యాహ్మదీ సంఘోపన్యాసమున, రాజకీయభివృద్ధికి ముందు సాంఘికాభి వృద్ధి ముఖ్యమని నడిగితిని సోషలు రిఫార్మరుప్రతిక ఆక్షే పించెను. కాని గాంధీగారిచే నిర్ణయించబడిన కార్యక్రమమేనే డెలిపిన యభిప్రాయముల బలపరుచుచున్నది.

బి. మునుస్వామినాయుడు ఎం. ఎల్. గారు

పిదప బి. మునుస్వామి నాయకుగారు నుపన్యసించుచు జన్మినుపక్షమువారి చర్యలను సభ్యులించిరి. గత రెండుదినముల లోను శాసనసభా క్షోకమునను జూచినయెడల, దేశాభి వృద్ధికి ముఖ్యవిషయములందు మంత్రివర్గ పక్షమువారును, ప్రతి కూల పక్షమువారును ఏకిభవింతురని డెలియనగును.

సంస్కరణల ప్రారంభమైనపుడు, అవి యెట్లున్నను నుపయోగించి పనిజేయుట కంగీకరించిన జన్మినుపక్షమువారు, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము తమ ముఖ్యసూత్రముగ నేర్పరుచు కొనిరి. వారెట్లు గోరుట ఎంత వ్యాయముగ విషయమో గత మూడువత్సరములచరిత్రను గాంచిన డెలియనగును. ఇట్టి సాం ఘిక ప్రాతినిధ్యము లేనియెడల దేశమునందు వివిధసంఘముల వారిలో మైత్రియనునది యుండుటకు వీలులేకపోయెడిది. ఇతర విషయములందు జాతీయోద్యమముల కనుకూలముగ లేమని యొప్పురును ఆక్షేపింపజాలరు. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రిని జన్మినుపక్షమువా రెప్పుడును గోరుచునేయుండిరి. అస్పృశ్యతా నివారణమునకు ఈ పక్షమువారు ప్రయత్నించుచుండిరి. కాని ఈ విషయమున ఎక్కువ అభివృద్ధిగలంగలేదు. ఇందులకు పర

టూల్ ప్రజలయందు విద్యావ్యాపన మనవరము. అందుల కన సరమగు ధనము లేక వాపుటచే మంశ్రులధికముగ నొనర్చుటక పోయిరి. ద్వంద్వ పరిపాలనమును నిర్వహించుట అసాధ్యమని మాకు దెలియును. మంత్రుల చర్యలనుగా ని, కార్యములనుగా ని విమర్శింపునపుడు, ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానములన గలగు అటంకము లామనస్సునం దుంచుకొనవలెను. నిర్బంధప్రాధమికవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు మంత్రి యొంతప్రయత్నించినను ధనహీనముచే సాధ్యము గాదయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు భారతప్రభుత్వమువారికి రిక్తి కోట్లకపోము గట్టవలసియుండెను. కప్పమును తగ్గించునట్లునర్హుటకు ప్రయత్నము లానన్వబడుచున్నవి. అవిసఫలములుకాగానే పనిప్రారంభింప పిలుగలుగును.

ఉపవ్యాసకుడు తరువాత హిందూధర్మాదాయ చట్టమునుగురించి నుడువుచు, అది సర్ భావ్యంతయ్యంగాను, చెంచారావుగార్ల ఓట్లల ననుసరించియే రచింపబడెననియు, అయినను అట్టిట్లలవలన, ధనస్వాముల హక్కులకు భంగముగలుగును గాన కొంతప్రాతికూల్యము వచ్చెననియు, వానిని తప్పింప పిలువేదనియు నుడివెను.

చీరాల మునిసిపాలిటీ విషయమున మంత్రివర్గమువారి చర్యను సమర్థించుచు, కొంతమందివ్యక్తుల ప్రేరణవలన చీరాల ప్రజలు ప్రతికూలాంధోళన మొనర్చినందున, తరువాత చీరాల పౌరులు అంతకుభూర్వము ప్రభుత్వముచే నియమింపబడి డ్వేషింపబడిన యాతనినే—పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరనియు, ఈవిషయము మంత్రివర్గమువారి చర్య సరియైనదని బలపరచుచున్నదనియు నుడివెను.

రాజకీయ ఖయిదీలగురించి తమ పక్షమువారి యభిప్రాయమును వివరించుచు కాసనసభ యందీ విషయమున దేబడిన తీర్మానము యంద రాజాగమనము తరువాత కొలదిదినములకు చచ్చుకు వచ్చెననియు అప్పుడు మదరాసు నగరమున జరిగిన అల్లరులు ప్రతివారికిని జ్ఞాపకముండుననియు రాజకీయ ఖయిదీలనిన అట్టి అల్లరి నొనర్చువారే యగుచో వారికి సౌమ్యముగ నాదరణము నొసగరాదని శర్త. త్యాగారాయ చెట్టిగారు దెలిపిరేగాని అంతరాత్మకారకు జెయుటకు బోయినవారిని గురించి గాదనియు అట్టి వారు గౌరవాగ్నులనియు నాయుడుగారు నుడివెరి.

తరువాత నధ్యక్షునకు నుపవ్యాసకులకు కృజ్ఞతాపదనములతో సభ ముగిసెను.

మతకలహములు

నాగపూరు

డాక్టరు సయ్యదుమహమ్మదుగారు తగవులను పరిష్కరించుటకు నాగపూరు వెళ్లి నవీమ్ముట ఆయనకు జ్వరము తగిలినది. అందువలన ఆయన లేవడము లేదు.

అలహాబాదు

పండిత మోతీలాలునైహూగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో రెండుమతములనాయకులను ఆరుగంటలసేపు చర్చించిరి గాని సమాధాన మేమియును కుదురలేదు. బ్రిటిషున్యాయస్థానములలోనే పరిష్కారముకావలెనని చివరకు నిశ్చయింపబడెను. కోర్టులలో మరల విచారణ ప్రారంభమైనది. మేజిస్ట్రేటు ఎస్. డబ్ల్యు. బాబుగారుగూడ కొన్ని కేసులను విచారణ చేసెదరు. (అ.ప్రె)

మదరాసు కార్యరేషు

అధ్యక్షుని వీడ్కోలుపు

మంగళవారమునాడు సాయంత్రము 5.15 గంటలపను భవనములందు కార్యరేషు సామాన్యసభ ది. బి. వి. తిరుమల పిళ్ళేగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ప్రస్తుతాధ్యక్షుని యాజమాన్యమునజరుగు ఆఖరుసభ యిదియేగావున సభ్యులు చాలమంది వచ్చి వీడ్కోలాసంగిరి.

నన్ని పాతజ్వరము

సభలో మామూలుకార్యక్రమము చర్చింపబడక పూర్వము పుణ్యమందు విక్కుటముగ ప్రబలియున్న నన్నిపాతజ్వరముచే అధికమరణములగుర్చి అందుకు గల కారణముల గుర్చి చర్చించవలెనని సభ వాయిదాతీర్మానమును జి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి.

జి. ఎ. నరేశుగారు క్రమభంగమును నూచించి, 7వ క్లాజప్రకారము ఈనాయదా కంగీకరింప జాలమనిరి. దేశికాచారిగారు కూడ ప్రతిపాదన నిరాకరించి, యివిషయము చర్చకుజెల్లులోవున అధికారలకు జెయ్యజేయవలసి యుండెనని పలికెను.

అధ్యక్షుడు అజ్ఞేసిశ్చయించి ప్రతిపాదన క్రమభంగమని ప్రకటించెను.

డా|| సి. నరేశు మదల్యారుగారి తీర్మానమును చర్చకు జేసెనని కామస్వామి అయ్యగారు కోరిరి.

అధ్యక్షుడు తనపదవి ముగియులోవున కార్యక్రమము తయ్యముగించి నూతనాధ్యక్షునకు సనిభాషింపకుండ ఒప్పగించుటకై వేరొకనాడు సభజరగవలెనని నూచించిరి.

కొందరుసభ్యు లంగీకరించలేదు. పనియంతయు నాడు 6.30 గ|| ముగియవలెనని కె. వ్యాసారావుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఇది అంగీకరించబడెను.

నీరు ఎక్కువవనరు కలిగియున్న సమయ మెప్పుడో దెలిసివచ్చే ప్రజలు నిలువాడేసికొని యుండుటకు పిలువనని మదన గోపాలనాయుడుగారు కోరిరి. కమిషనరుగారు కా కాలమును ప్రకటించుమని జెలిపిరి.

ఆల్వారుపేట, వానీయపేట, లేనాంపేట గ్రామస్థుల కనుమలముగా నొక మార్కెటును నిర్మించుటనుగూర్చిన నూచన చర్చింపబడెను.

ఈమార్కెటును నిర్మించినచో పెట్టుబడి కను మొత్తము తిరిగివచ్చు నాయను విషయము తెలిసికొనగోరి స్టాండింగుకమిటీవారి పరిశీలనార్థమై పంపిరి. వ్యాసారావుగారు ప్రతిపాదన బలపరచిరి.

డా|| నరేశుగారు మార్కెటు ఉండవలసిన ఆవశ్యకతను విపులముగా దెలిపిరి. కొంతచర్చ జరిగినపిదప మొదటి ప్రతిపాదన అంగీకరించబడెను.

మనేగారునత్రమువద్ద పంపెన

మనేగారునత్రమువద్ద 40 అడుగుల దెబ్బు గల బ్రిడ్జి (పంపెన) నిర్మించుటనుగూర్చి చర్చజరిగెను.

ఈవిషయము ఆర్థికవిషయమునకు కంబంధించినది గావున పన్నుల విచారణసంఘమువారి పరిశీలన కంపవలెనని జి. ఎ. నరేశుగారు నూచించిరి. అట్లంగీకరింపబడెను.

పిదప నీదగునతీర్మానము:—“బ్రాడ్వేకాడ్డు చీనాబజార్ కలిగించుట (లాకాలేజి కెదురుగా) స్థలసంకోచముచే మోటారుకారు ట్రాముకారులరాకపోకలవలన ప్రజలకు ప్రమాదములు గలుగుచుండును. కావున ప్రమాదముల తొలగించు

టకు పట్టమన్నపున 100 పాడుగు 20 అడుగుల దెబ్బుగలస్థలము, శంకరయ్యరు హోటలువరకు కార్యరేషున వారు కలుపుకొన నెంచిరి.” య 45700 వెచ్చించి పేదవారికి గృహములు కట్టించియున్న నూచనయు పన్నుల సంఘములవారికి పరిశీలనార్థము పంపిరి.

అధ్యక్షుని వీడ్కోలు

6.30 గంటలమయమున సభవారు, కార్యరేషు అధ్యక్షుడు కాలనియమిరి ముగియుటచే ఆయనపనినిగూర్చి తమనదభిప్రాయమును తెలియబరచుటకై కార్యక్రమమును ముగించిరి. డి||బి|| జి వారాయణస్వామిచెట్టిగారు యాదీగువతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి:—“దివాను బహదూరు తియమలపిళ్ళేగారు ఒక నవ్వున అమూల్యసేవను యీసభవారు కొనియాడుచు తమసంతసమును దెలుపుచున్నారు.” పిదప వాసుదేవిశ్శిగారు తమగౌరవమును దెలిపిరి.

ఈ వత్సరము పరిపాలన అన్నివిధముల అభివృద్ధిచే జూపించుచుంటుచే అధ్యక్షుని ఘనత కొనియాడదగినదని డా|| సి. నరేశుగారు నుడివెరి.

బోగుగారు అధ్యక్షుడును కూడి పనిజేయుట ప్రాక్టబ్లిమముల సంయోగమును దెలుపుచున్నది. వీరి పాలనలోముఖ్య విషయమేమన రీ లక్షలుబెట్టి నూతననిర్మాణములు గావించుట చేదలకు 15 లక్షలుబెట్టి పసతు లేర్పరచుట, ఆదాయమును 2800 యా|| వెచ్చించుట అని దెలిపిరి.

వీడ్కోలాసంగుల యెప్పుడును గూడ విచారకరమైనదే మనియు, సరదాగా మంచిగాయెల్లప్పుడును మెలగుచుండిన అధ్యక్షుని విడిచిపెట్టుట కష్టముగ నున్నదనియు, జి. ఎ. నరేశుగారు దెలిపిరి. తమస్థానములను భారీచేయుచున్న కె. సి. జేశికాచారి, సుబ్బరాయ మొదల్యారు, శివప్రకాశముదల్యారు, రత్నస్వామి, డా|| వెంకటస్వామిగార్లకు గూడ వీడ్కోలాసంగిరి.

జి. తనికాచలంచెట్టిగారు అధ్యక్షుని కొనియాడి, ఆయన సత్కార్యములన్నిటిని పేర్కొనిరి.

వ్యాసారావుగారు తామెతగోరివన పిళ్ళేగారిని అధ్యక్షునిగా మరల నుంచుటకు పిలువకుండెనని చింతించిరి. ఆయన సభలో నొకవాయకుడుగా నుండదగినవాడు. ఆయన అధ్యక్షుడుగా నుండవలెను. సభ్యునిగా నుంచిన చాలదు. ఆయన నూతనాదర్శమును జూపెను. అని బలికిరి.

సామి వెంకటాచలంగారు తరువాత మాట్లాడుచు యీతను ఆనేక కష్టపరిస్థితులను సంతృప్తికరముగా ముగించెననియు, వేరొకరి కిట్లు సాధ్యపడియుండదనియు పలికిరి.

బోగుగారు కమిషనరు అధ్యక్షుడు తనకు ఆనేకవిషయములలో సలహాలనిచ్చి గొప్పసహాయము నొసంగెనని తెలిపి, ఆయనతో నింకకొన్నాళ్లుండవలసందుకు విచారము దెలిపి, ఆయనకు చికాయారాశోగ్యములను గోరెను.

భక్తవత్సలునాయుడు, మదనగోపాలనాయుడు, వరదరాజులు నాయుడు మున్నగువారు చాలమందిగూడ అధ్యక్షుని ప్రశంసించిరి. తరువాత తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

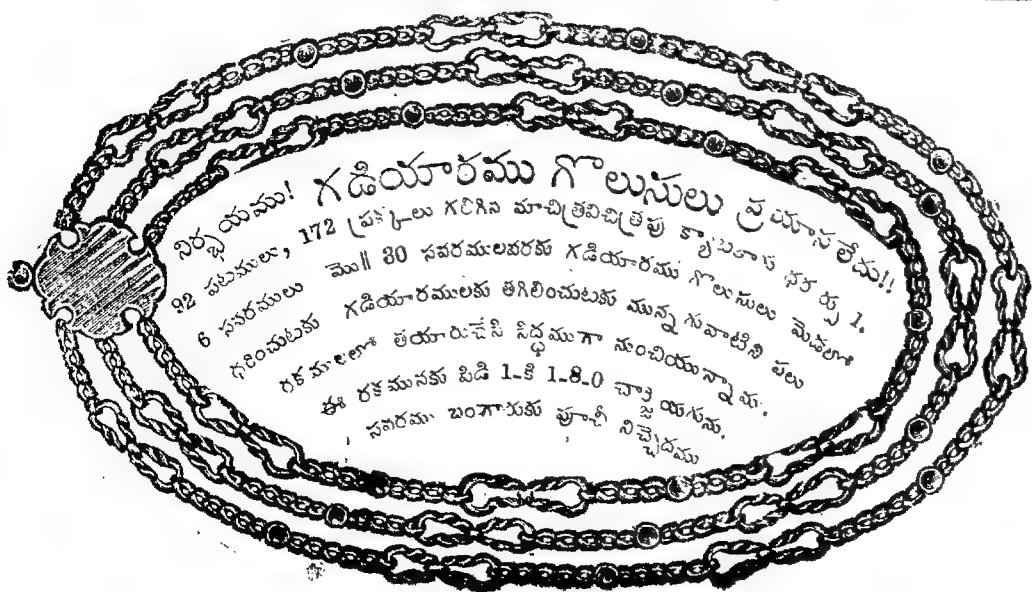
అధ్యక్షుని జవాబు.

తనసేవనుగూర్చి యింతగా ప్రశంసించినందులకు సభవారికి అధ్యక్షుడు వందశతేంబు లర్పించెను. తనకు కార్యరేషును ఉద్యోగులతోగల సంబంధమంతయు విధాయకమనియు, వారు పని సరిగాచేయుచున్నచో శిక్షించుట మానలేదనియు నుడివెను.

స్టాండింగు కమిటీలనుగూర్చి దెలుపుచు వారికి ప్రత్యేక గుమాస్తాలనీయుగన్నచో పని సకాలమున జరుగుట దుర్భలమనియు, ఆర్థికసంఘముపని సరిగా విభాగింపబడలేదు. నీటిసరఫరా చాలదు ఉత్తర దక్షిణభాగములకు వేర్వేరుతావులనుండి నీరు తెప్పించవలెను. నూతనీరు పరిశీలించిచూచిరి. నూతనీరు త్రాగుచున్నవారు నగరములో వైపునీరు త్రాగివారికన్న ఆరోగ్యముగ నున్నార. వైదాపేటనదిలోని నీరు నుపయోగించిన బాగుండును. అని అధ్యక్షుడు దెలిపిరి.

మరణసంఖ్య అత్యధికముగల దుస్సహాయవార్త. నగర పారిశుధ్యము బాగులేకుండుటయే యందుకు కారణము. ఎంతవ్వయమొనర్చినను ఇది తొలగకున్నది. పేదలకు గృహములు నిర్మించినచో ఈపాధ తొలగగలవని నూచించిరి.

కార్యరేషువారి సానుభూతికి నెంతయు తోజుకదెలిపి అధ్యక్షుడు యుగించెను. అంతట సభ ముగిసెను.

గడియారములకు తగిలించుటకు మున్నగువాటిని పలు గరించుటకు తయారుచేసి సిద్ధముగా నుంచుచున్నాము.

భారతసంస్కరణముల విచారణ

కబీరుద్దీనుల అహమ్మదుగారిసాహిత్యము

ఒక్కసారిగ సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య
మియరాదు

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛలు సర్వీసు)

సిద్ధా, అక్టోబరు 22:— భారతశాసనసభ్యుల కబీరుద్దీనుల అహమ్మదుగారు తమ భారతసంస్కరణ విచారణాభిప్రాయములను ఒక గంటకు పైగా భారతశాసనసభలోని సార్ల మెంటరీ మన్లింపత్తమున విచారించబడిరి. ఆయన పంపిన మొమరాండు మును భారతశాసనసభ్యులు 18 మంది సంతకముజేసిరి.

సాక్షి విచారణయందు సర్ శివస్వామిగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు డాక్టరు సప్తూ, డాక్టరు పంజాబైగారలనుగూర్చి యవమానకరముగ మాటలాడినందువలన వార లిద్దరును సాక్షి ని విచారించుట లేదనిరి.

మొమరాండును బాల్మిప్రాతినిధ్యవిషయమున మన్లింపరు ఆభిప్రాయములే పరిపరపబడెను. రాజకీయ విషయములందు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల విషయమున సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమొనగటకు అభివృద్ధి నెమ్మదిగ జరుగవలెననియు రాష్ట్రీయములో స్వపాపాలను ముఖ్యముగ కొలదియు, భారతప్రభుత్వమునకు బాధ్యతనిధాంతమును ప్రవేశపెట్టవలెననియు చెప్పబడెను. దేశరక్షణము, విదేశీయ, రాజ్యాంగ విషయములు వచ్చు మిగిలినవన్నియును భారతశాసనసభయొడ బాధ్యతలకు మంత్రుల యధికారమునకు మరలవలెను. వారిలో మాడవలెనుమందియైనను మంత్రులు గ నుండవలెను. కేంద్రప్రభుత్వమునందు మార్పులు గలగజేయవలెనన్న చట్ట సవరణమువసరము. 1919 భారతప్రభుత్వశాసనము కేంద్రప్రభుత్వస్థితిని ముట్టుకొనకుండ మరలవేసెను. రాష్ట్రీయములకు బాధ్యతని సంగినపుడు కేంద్రప్రభుత్వము బాధ్యతలేని కార్యనిర్వాహకులగుచుండుట అసంభవముగాన, కేంద్రప్రభుత్వమునకు బాధ్యతని సంగుచు మార్పులగజేయుట తప్పనిపరియగుచున్నది. ఇప్పుడున్న ప్రకారము శాసనసభలో అధిక సంఖ్యకులు ప్రతి కూలముగనున్నపుడు దృఢముగ కార్యనిర్వాహక వర్గమును దుస్సహముగ నుండును. అదియే కార్యనిర్వాహకాధికారము గల్గియుండుట న్యాయముగాదు. ఈ పరిస్థితుల ను జక్కజేయనియెడల ఓకటేతీరన ప్రతిష్టంభములు తప్పక జరిగితిరును. నైన్యముపై నధికారము బ్రతిభువారిచేతులలోనే సభారణముగ నుండవలయున్నను, నైన్యమును భారతీయుల పరముజేయు పనిని లొందరజేయవలెను.

విచారణచారంభము

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాంధీ ముడిమను విచారించగా సాక్షి తాను చాల ప్రపంచానుభవము గలవాడనియు, బెంగాలు శాసనసభ్యుడుగ నుండిననియు, మొదటి రెండవభారతశాసన సభలందు సభ్యుడననియు జెప్పెను.

నెమ్మది నెమ్మది అభివృద్ధి

నెమ్మదిగా అభివృద్ధిగావలెనని కోరుటలో నర్థము మరి కొన్ని శాఖలను ప్రజాయత్నము జేసి వెంటనే రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మియకుండుటయూ యని అధ్యక్షుడు డడుగగా కబీరుద్దీను గారు అంతేయని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాంధీ గారికను ప్రశ్నింపగా సాక్షి యిప్పుడు బాల్మిప్రాతినిధ్య ముండకతప్పదనియు శాసనసభలందును, పబ్లిక్ సర్వీసులలోను మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము దామాషాల బట్టియుండునటుల శాసనము జేయవలెననియు కోరెను.

అధ్యక్షుడు తాము జేయు విచారణలో పబ్లిక్ సర్వీసుల మాట లేదుగాన సాక్షి కోరునది యీదేశములోని పబ్లిక్ సర్వీసులందు ఆయన జాతికి ప్రాతినిధ్య ముండవలెననియేనా కోరునదనియడగా సాక్షి అవునని అంగీకరించెను.

సర్ మహమ్మదు సాఫీ:—సాక్షి దీనికి ప్రచారము జేయకపోవుటకు కారణము ప్రజల జ్ఞేయము పరిపాలకులచేతులలో నుండుటయూ, తనజాతికి సమానభాగ ముండవలెనని కోరుటయేనాయని యడిగెను.

కబీరుద్దీను గారు:— అవును అంతే.

మంత్రుల నియామకము

అధ్యక్షుడు సాక్షికి గవర్నరు ప్రధానామత్తుని నియమించు యిచ్చ మేనా యని యడుగగా కబీరుద్దీను గారు లేదని చెప్పెను. కారణము ప్రధాన మంత్రి తనజాతివారైనను యితర

జాతివారైనను తన జాతి కనుకూలముగ నుండువారిని నియమించు కొనును.

అధ్యక్షుడు:—మంత్రులను నియమించునధికారము గవర్నరు చేతులలో నుండునెడల నిష్పక్షపాతముగ జేయునని యనుకొనెదరా?

సాక్షి:—అవును.

సర్ మహమ్మదు సాఫీ గారు మద్రాసు సామ్యమును బట్టి అచట ప్రధానామత్తుని బలచెదరనియు, మంత్రులలో మహమ్మదీయుడు లేదనియు నూచించిరి.

సర్ శివస్వామిగారు ముగ్గురు మంత్రులలోను, యిద్దరు కార్యనిర్వాహకసభ్యులలోను ప్రభుత్వసభ్యు లైదుగురలోను ఒక్కరు మాత్రము మహమ్మదీయు డనియు మహమ్మదీయ జాతికి ప్రాతినిధ్యము బాగుగ నుండెననియు జెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రశ్నింపగా సాక్షి కేంద్రప్రభుత్వము నందు యెట్టి మార్పును ప్రవేశ పెట్టుట యిచ్చములేదని చెప్పిరి.

సాక్షి మతవిషయక శాసనములందు అందుకు సంబంధించిన జాతియే వోటుజేయ నీయవలెనని బెల్టుటకర్ణము శాసనసభలో శాసనసభ్యులందులూ యని అధ్యక్షుడు నూచించెను.

నైన్యమును భారతీయపరముజేయుటపై అధ్యక్షుడు సాక్షి ఆభిప్రాయము, ప్రభుత్వనిర్వాహాభివృద్ధియు, నైన్యమును భారతీయపరముజేయుటయు ఒక్కసారియే జరుగవలెనాయని యడుగగా అవునని అహమ్మదుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సాక్షి మొమరాండుములో నైన్యమును భారతీయ పరముజేయుటకు లొందరజేయవలె ననుటకర్ణము యిప్పుడున్న స్థితి నభివృద్ధిజేయవలెననియేనాయని సర్ మహమ్మదు సాఫీ గారుడుగగా, అహమ్మదుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాను డేరామాను మిలిటరీపాకాలను జూచితినియు, దానినభివృద్ధిజేయవచ్చునని తలంచుచుననియు జెప్పెను.

సాక్షి మహమ్మదీయుల నెన్నుకొనటలో మహమ్మదీయై తరులపలకుబడినిగూర్చినవిషయములందు యెన్నికలనిబంధనలను సరింపవలెననిచెప్పిన దానికి అగ్గమేమని అధ్యక్షుడు కోరగా కబీరుద్దీను గారు క్రిందటసారి ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షమువారు అనామకులను బెట్టెరనియు, వారికిఁబట్టిబడి పెట్టెనిజమైన మహమ్మదీయ ప్రతినిధులురాకుండ వారుగలియునట్లు జేసిరనియు ఆక్షేపణచెల్పెను.

ఒక రాజకీయ సంఘతన అభివృద్ధులను బలపరుచుటకు ధనమును వినియోగించుటలో యేమియు తప్పలేదని ఆయన అధ్యక్షునితో నేకీభవించెను.

సాక్షి అనవసరముగ లేనివాని పలకుబడినుపయోగించకుండ యేర్పాటుండవలెనని కోరుచున్నాడని సర్ మహమ్మదు సాఫీ నూచించగా ఆ అవునంతేయని సాక్షి జెప్పెను.

ప్రమాదవశమున అహమ్మదుగారు తానుక్రిందటిసారి ఆ నెంట్లీసభ ముగిసినపిదప బెంగాలుకుపోతిననియు, ప్రభుత్వపక్షమువారు మన్నవాండవను మంత్రులజేతములకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసినటుల కనుగొంటిననియు, కారణము ప్రతివారును మంత్రిగావలెనని కోరిరనియు జెప్పెను. (నవ్వు)

సర్ ఆర్థుర్రూం రిజిస్ట్రార్ సామలించి వేర్వేరు నియోజకవర్గము లుండుటకు ఆక్షేపణయేమని సాక్షి నడిగెను. అటువంటప్పుడు హిందువులను మహమ్మదీయులను మహమ్మదీయభృంకి వోటుజేయవచ్చునగా!

అందువలన నిజమైనప్రతిభి త్రోసివేయబడునని సాక్షి తలంపని సర్ మహమ్మదుసాఫీనూచించెను.

అంతేయని కబీరుద్దీను గారుబెల్లిరి.

నైన్యము భారతీయ పరము జేయవలెననిగా, సామర్థ్యము నాలోచింపకుండ జేయవలెననిగాని, క్రిందినుండవలసిన వానిని కర్నలుజేయవలెననిగాని సాక్షియుద్దేశ్యముగాదని సర్ ఆర్థుర్రూం గ్రహించెను.

అహమ్మదుగారు:— కాదు అది నాయుద్దేశ్యము కాదు.

సాక్షి తొందరచిందర

అంతట సర్ శివస్వామిఅయ్యగారు సాక్షిని విచారించిరి. ఆయన మొమరాండుములో, కేంద్రశాసనసభల ప్రస్తుతస్థితి దుస్సహముగ నుండెనని చెప్పినదానిపై సాక్షి యేమి అభివృద్ధి జేయవలెనని తెల్పదని యడిగెను.

ఇచట చిందరవందర గలిగెను. సాక్షియందుకు ప్రత్యుత్తరము తన మొమరాండుములోనే గానియమనని అనేకసార్లు జెప్పెను. తనకు దెలియని యిట్టి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర

మిచ్చి కాలహరణము జేయుట లేదని ఆయన చెప్పినటుల వినిపించెను.

సర్ శివస్వామి గురల నడేప్రశ్నలనడిగెను.

అధ్యక్షుడు అందులకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరము నిదినరకే తెల్పననియు, అందుకు నివారణోపాయము ఆపెన్లీలో నుమామ్మదీయ ప్రాతినిధ్య మెక్కున జేయుటయనియు తెల్పనని జెప్పెను.

సర్ మహమ్మదుసాఫీ సాక్షి తనమొమరాండుములోనే యందులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెననియు, అందు కేంద్రప్రభుత్వములో సాక్షిక బాధ్యతను ప్రవేశపెట్ట గోరెననియు జెప్పెను.

సర్ శివస్వామి:— సాక్షు సాక్షికి బోధించి చెప్పవలసిందే. సాక్షి భావమేమియో తెలిసికొన గోరెదను.

అధ్యక్షుడు:— (సాక్షినిజూచి) నేనను సరు మహమ్మదుగారును మీకు జెప్పిన విషయము లిష్టమేనా?

సాక్షి:— నాకెప్పుమే.

సర్ శివస్వామి గారికను కొన్ని ప్రశ్నలడుగు చుండెను. అప్పుడు యారెండు రూపాయల లాయరుడునట్టి క్రాసు ప్రశ్నలనుడుగుట తనకేష్టము లేదని కబీరుద్దీను గారన్నటుల డాక్టరు పరంజిపై, సర్ లేజుబహదూరు సప్తూగార్లకు వినబడెను. అప్పుడు సర్ శివస్వామి విచారణను ముగించెను.

సాక్షి యారెండు రూపాయల లాయరని అమర్వాదగ మాట్లాడినందులకు అసమ్మతిని బెల్టుచు డాక్టరు పరంజిపై డాక్టరు సప్తూగారలు సాక్షిని విచారించుట లేననిరి.

అధ్యక్షుడు తన విషయమును జెప్పకొనుచు ఆమాటలు తనకు వినబడలేదనియు, వినబడియున్నయెడల వెంటనే సాక్షి ని వాని నుపసంహరించుకొని క్షమాపణ గోరవలెనని యడిగియొందుననియు జెప్పెను.

సాక్షి ఆట్టిమాట లనియున్నయెడల నుపసంహరించుకొని క్షమాపణ గోరవలసినదిగ అడిగెను.

అహమ్మదుగారు తాను డాక్టరు సప్తూగారు తలంచిన విధముగ నట్టిమాటల నుపయోగించలేదని చెప్పిరి.

డాక్టరు పరంజిపై తానామాటలు విన్నపుడే అధ్యక్షునకు తెలియజేసితిని చెప్పెను.

ఏఆర్థములోనన్నను ఆమాటల నుపసంహరించుకొనవలసినదిగ అధ్యక్షుడు సాక్షిని గోరెను.

సాక్షి తానామాటల నుపయోగించలేదని చెప్పియేదైన మరకుమిది క్షమాపణ గోరుటకు సిద్ధముగ నుండిననిచెప్పెను.

జిన్నా గారు

మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యమునకు శాసనపూర్వకముగ హామినిచ్చిన యెడల రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మిష్టమేనాయని జిన్నాగారు సాక్షి నడిగిరి.

అహమ్మదుగారు అందుకంగీకరించెదను గాని కేంద్రప్రభుత్వములో మాత్రము దానితోపాటు మార్పును ప్రవేశపెట్టుట లేదనియు, ముందు రాష్ట్రీయములో వాని సామర్థ్యమును పరీక్షించి చూడవలెనని చెప్పెను.

మొమరాదుశాసనసభ

అబ్బాస్ ఖానుగారు, బ్రాహ్మణులుకానివానికి సర్వీస్ లో 100 కి 75 ఉద్యోగములుండవలెననియుపపాదించిరి. ఇది వరకే 3 ఏళ్లవరకు 100 కి 50 మంచితత్వానుకూలవా రుద్యోగాల్లోకి వచ్చేవరకు బ్రాహ్మణుల తక్కువగాచేర్చుకోవాలనే సర్కారుఆర్డరుగలదు. అదిగాక 100 కి 50 మందికి చేయుట కైనా తగినవారు దొరుకుటలేదు ఆట్టిస్థితిలో యాతీర్వాస మనవసరమని గవర్న మెంటుసభ్యుడు వాదించెను. కాని తీర్మానము వోటుకుపెట్టబడవలయునని జలవంతమురాగా తీర్మానము నెగ్గెను. రెండోతీర్మానములో కాలేజీలో మౌనస్కూల్ లో చదివేవిద్యార్థులలో 100 కి 75 మంది బ్రాహ్మణేతులకొరకు ప్రత్యేకింపవలెననియున్నది. ఈతీర్మానముగూడా నెగ్గినది. మూడోతీర్మానములో అన్ని జాతులవారిని మొమరాదుసంస్కృత కళాశాలలో చేర్చుకోవలయునని యున్నది. యాతీర్వాసము గూడ నెగ్గినది:—

ఈతీర్మానము లైనతరువాత దివాన్ గారు తమయంపన్యాసము నొసంగినసభాభిప్రాయంచేసి, మెంబర్స్ తెలివిలేటలను మెచ్చికొనిరి. సభజయప్రదముగా జరుగుటకు సభ్యులే కారకులని ప్రశంసించిరి. ఇక ముందుజరుగబోవు సభలందు దివాన్ గారి ఆఖరు యంపన్యాసము లుండవలె.

(స్వకీయవిలేఖరి)

జయిటో అఖండ పాఠము

70 మంది అకాలీల ప్రయాణము

"70 మంది అకాలీలు రైలులో 22వ తేదీ ఉదయమున అమృతసరునుండి బయలుదేరి జయిటోకు వచ్చుచున్నారు. అచట సుధారసంఘమువారు గావించుచున్న అఖండపాఠమును అకాలీలు గమనించుటకే వచ్చుచున్నారు" అని అమృతసరు నుండి పంపబడిన తంతివార్త 21 వ తేదీ రాత్రి నాభాఉద్యోగులకు చేరినది. సుధారసంఘమువారినికోరిన వరకులనే అకాలీలనుగూడ ఉద్యోగులు కోరెను. అకాలీలు ప్రత్యేకముగా అఖండపాఠమును జరుపగోరిననుసరే ఈ సుధారుల అఖండ పాఠమును పరిశీలించగోరిననుసరే ఆ వరతులనుబట్టి కావలెను. "ఒకవేళ అకాలీలు దొర్లవ్యమొనరించెదరేమో" అని సుధారులు సంశయపడినారు. సహాయమునుకోరిరి. అందులకు 30 మంది పోలీసుకనిస్టేబులును 40 మంది ఆర్మీకులును 100 మంది పదాధికారులు 100 మంది గ్రామవాసులును రైలువైపునవద్ద సిద్ధముగా నుండుటచేసి ఉద్యోగు లాక్షాపించిరి. అకాలీలు వరతుల కొడబడనిచో మామూలు ప్రకారము నెమ్మదిగా పారినిగూడ ఆరెట్టుచేసెదరు.

అకాలీల ఆగమనము

నిన్న 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు 60 మంది అకాలీలు ట్రెయినులో జయిటోచేరి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి డాక్టరు పరశురాంగాయను కొంతమంది అకాలీ గూఢచారులునుగూడ ఆరైలులోనే వచ్చిరి. సర్దారు గురు దయాలుసింగు (అసిస్టెంటు అడ్మినిస్ట్రేటరు), సర్దారు యింద్ర సింగు (మేజిస్ట్రేటు), సర్దారు కొరాసింగు (పోలీసుసూపర్వంటు) గార్లును కొంతమంది పోలీసు కనిస్టేబులును రైలుప్లాటు ఫారముమీద సిద్ధముగానుండిరి. మీరేలవచ్చితిరని గురుదయాలు సింగుగారకుగగా అఖండపాఠమును జరుపవచ్చితిమని జలేదారు తెలిపెను. నిబంధనలకు బద్ధులయ్యెదరామని మరల సింగుగారకుగగా బద్ధులముగామని జలేదారు తెలిపెను. నిబంధనలను చదువుటకు సింగుగారు ప్రయత్నింపగా అకాలీలు చాల గోరిచేసి వివరములను చెప్పిరి. అంతట వారినిందరిని ఆరెట్టుచేసి తాళ్లతోనే సంకల్పకేసి చేయవలెను శిబిరమునకు గొనిపోయిరి. వారిచటనే కూర్చుండి వసాగురుమంత్రమును పఠించుచున్నారు. జలేదారునుమాత్రము వేరొకచోటికి గొనిపోయిరి. డాక్టరు పరశురాం, కృపాసింగు, నారాయణసింగుగార్లు ఒక అకాలీ స్త్రీని యింకొకచోటికి గొనిపోయి మీరేలవచ్చితిరని అడిగిరి. భారతకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి ఆజ్ఞానసారము జయిటోకు వెళ్లి స్వయముగా చూడవచ్చితిని డాక్టరు తెలిపెను. అఖండ పాఠమును చూడవచ్చితిని ఆస్త్రీ తెలిపెను. తక్కిన వారిద్దరును ఏమియును తెలుపలేదు. వారినిగూడ పోలీసువారి పరిశీలన క్రిందనే యుంచిరి.

డాక్టరును స్త్రీయునుముందుగా తెలిపియుండవలసినది ఐనను గురుద్వారమునకు వెళ్లినిచ్చెదమని గురుదయాల సింగుగారు తెలిపిరి. వారిద్దరును వెళ్లిచూచిరి. ఆస్త్రీ అక్కడనే కూర్చుండి వినుచున్నది. అంతయును సరిగానేజరుగుచున్నదని డాక్టరు తెలిపి రైలుకు వచ్చుసరికి రైలు మించిపోయినది.

సివిలు మిలిటరీ గెజెటుప్రకారము సహాయసంపాదకుడు న్యాయమగారు జయిటోలో నుండుటచే నిబంధనలనుగూర్చి అకాలీలకు బోధించెదనని ఆయన తెలుపగా ఉద్యోగు లనుమతించిరి. ఆయనయును డాక్టరు పరశురాంగాయను మరియొక మిత్రుడును అకాలీ జతవారికి బోధింపగా కొంద రొప్పుకొనిరి గాని కొందరు జలేదారు ఆజ్ఞ కావలెననిరి. అందువైపు వారు జలేదారుతో మాటలాడిరి. కాని అతడు చదువురానివాడు. జత వారిలో చాలమందికి చదువురాదు; మీరు అఖండపాఠమును జరుప గోరినిచో మరలరైలులో వెళ్లిపోండి ఉద్యోగులు తెలిపిరి గాని జతవారు దానికిని సమ్మతించలేదు. వారు దేనికిని అంగీకరింప నిచో నాభా అడవులలోని చెరసాలను వారినిగూడ పంపించెదరు. గురుద్వారమున సుధారసంఘమువారు అఖండపాఠమును ముగించువరకును అసగా నవంబరునెల 5 వ తేదీ ఉదయమువరకును అకాలీలు గురుద్వారమునకు వెళ్లగూడదని ఉత్తరువు చేయబడినది.

జలేదారుడు దేనికినిగూడ సమ్మతించలేదు. ఈజతలో 30 మంది మాత్రముండిరి. వారు నడచిరాకుండ రైలులో వచ్చిరి. వారి తో అకాలీ జండాలు కొన్ని తెచ్చిరి. గాని గ్రంథసాహేబును లేలేదు. మొదట నొక అకాలీబాలుడు ముందుకువచ్చెను. వానిని అరెట్టుచేసిరిగాని సందడిలో నా

ధర్మ యోగమత్యసభ

స్టోక్స్ గారి లేఖ

స్టోక్స్ గారు కోటిగిరినుండి ధర్మసభకు వచ్చిరిగాని అంతలో తుపానులు వరదలు పట్టుట చేతదినగతు నుండకుండ కొండలకు వెళ్లిపోవలసివచ్చినది. మొదటి రెండురోజులుమాత్రమే సభలో నుండిరి. ఆయన వెళ్లిపోవువరకును సభలో సద్భావము కలుగలేదు. ఆయన తన అనుభవమునుబట్టి మాత్రమే యీ లేఖను వ్రాసినను యిది చాలముఖ్యమని నాకు తోచినందున కొంతభాగము నీపత్రికలో ప్రకటించితిని. సి. ఎఫ్. ఆంగ్రూసు.]

లేఖలోనిభాగము

"నేను భారతదేశమును-విశేషమున మానవప్రపంచము నంతనుగూడ ఎదుర్కొనిన వైదికప్రశ్నకు మహాత్ముడే సజీవమూర్తి. ముందున్న విపత్సాగమును నిరపాయముగ తరింపవలెననినను మహాత్మునిని, ఆయన జీవితమువలనను వాక్కువలనను ప్రకటితమగుచున్న సందేశమును, భారతముగాను నిష్కపటముగను తారక్షిల్లలేదు. "మానవుడు ద్విజన్ముడైనచేగాని అతడు ఈశ్వరరాజ్యమును చూడజాలడు, యిక దానినసరే చేరజాలడు" అనునదియే మహాత్మునిసందేశ సారాంశమని నేను చదివిన దానినిబట్టి తెలుపుచున్నాను. ఇది యన్నిజాతులవారికిని గూడ సరిగానే వర్తించును. ఆరాజ్యమే స్వరాజ్యమని మహాత్ముడు తెలిపెను. దానిని ప్రాపించుటకుగూర్చియే మహాత్ముడు చాలశ్రద్ధ బూనియున్నాడుగాని దానిస్వరూపమును నిర్ణయించు విషయమునగాదు. ఆరామరాజ్యమున నివసించు వారు సర్వభూతములను అత్యుత్కల్యముగా ప్రేమించెదరు. తోడి వారిని ప్రాణాధికులుగా వాదించెదరు. భగవంతునికి అత్యుపమర్పణ మొనరించి అతని పంకల్యముప్రకారమే మెలగగోరెదరు 'అంతా రామవాయం' అను తత్వమును పూర్తిగా అన్వయము చేసికొనియే వారు సకలకార్యములను నెరవేర్చెదరు. 'ముక్తులమగుటకు మేమేమిచేయవలెను?' అని ప్రజలడుగగా, 'ఆ రాజ్యమొక్కటియే మోక్షసామ్రాజ్యము. సజీవములగు రాజ్యములలో స్వాధ్య పరత్వమువై నాధారపడని రాజ్యమదియొక్కటియే. మీకు మరియొకజన్మ కలిగినగాని మీరందు ప్రవేశించజాలరు.' అని మహాత్ముడు బదులు చెప్పెను. ఆప్యదారాజ్యమున ప్రవేశించుటకు దారిని కనుగొనుటకును స్వాధ్యమునునడల నవవరములేకుండ ప్రవేశించుటకు వీలుగద్యారమును వెదకుటకును నాయకులు సభచేసిరి. నాయకులు ఐకమత్యముకొర కధికమును ప్రయత్నించుచేసిరి. వ్యక్తిపరమగు స్వాధ్యమును త్యజించుటకుగూడ కొందరు సంసిద్ధులైరి. ఏది అవసరమో దానినిమాత్రము మరలి తక్కిన అన్ని ప్రయత్నములను చేసిరి. ముఖ్యమైనదేమి? సాంఘికస్వాధ్యపరత్వాగము. దానిని నడలు విషయమునమాత్రమందయను విచారముతో మరలిపోయిరి.

విశేషస్వరూపముగల స్వాధ్యత్వాగము కనుబడలేదని నాకు తోచినది. ఆరెండురోజులలో హక్కులకొరకే పట్టుటల చూపబడెనుగాని బాధ్యతలకొరకగుదు. అన్యమతమువారి దోషములను చూపుటయందే దీక్షకనబడెనుగాని స్వయంకృత దోషమును గుర్తించుట కవసరమగువృత్తయవసరికై కనబడలేదు.

తడేటులో తప్పించుకొని రైలుకదలుచుండగా దానిలో నెక్కి వెళ్లిపోయెను.

డాక్టరు పరశురాంగాయ 22 వ తేదీరాత్రి రైలులో వెళ్లిరి

అర్ధ భాగము ముగిసెను

22 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు అఖండ పాఠము సగమువరకు ముగిసినది. పంతులుప్రకారము చదువుచున్నారు. 23 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు అఖండపాఠము పూర్తియగును. పిమ్మట అంత్యారాధనము జరుగును. పిమ్మట సుధారసంఘమువారు వెళ్లిపోయెదరు.

కేసడా హామీదీజత

22 తేదీని యీజతవారు 30 మంది రైలులో లాహోరుచేరిరి. లాహోరులో క్రొత్తగా నొకదినపత్రికను ప్రారంభించెదరు. ప్రాయిశ్చిత్రముకొరకు పాదచారియై నానానానాచోటులకు బయలుదేరిన బాబాకర్తారు సింగుగారుగూడ కేసడా జతను కలిసికొనెను. వేలకొలదిగా పోరులును పత్రికాసంపాదకులువలపురును రైలువైపునకే వారిని ఉర్రేగింపుతో తీసికొని వెళ్లిరి.

తనమునను పరిశీలించుటకును అందువలన గోచరించుదురేమనిన పరిశీలించుటకును అత్యధికముగ దైర్యముండవలెను.

ఈసమయ్య పరిష్కరించుట కంతర్ముఖులు కావలసి యుండగా డిల్లీలో వారికి వెలిచూపేగాని లోపలిచూపు కలుగలేదు.

ఐనను ఆసభలన లాభము కలుగవనియే నేనాశించెదను. హిందువులును మహమ్మదీయులును కాంతముగా తమను ఆప్రియములగు విషయములనుగూడ నాలకించిరి. మొత్తము మీద నిదిగూడ నొకవిధమున వైదికపరీక్షయే. దానివలన నెట్టిప్రయోజనము కలుగునదియు కొన్ని నెలలలో తెలియగలదు" అని స్టోక్స్ గారు వ్రాసిరి. (ఎంగుయిండియా)

* * * కలకత్తా విషపుగారు

"మహాత్ముని ఉపవాసమే యీసభకు ప్రధాన కారణము. మహాత్ము డాసభకు రాకపోయినను ఆయనపవిత్రభావమే సభ్యులను ప్రేరేపించి సమాధానము కలిగించినది. సభ్యులలో భిన్న భావములు కలవనుట నిశ్చయము. వారిలో కొందరు కేవలము రాజనీతికోవిదులే. మరికొందరు ప్రేమతత్వమును గ్రహించి ఐకమత్యమును మనఃపూర్వకముగా కోరుచుండిరి. ఐకమత్యము స్వరాజ్యసాధనమనిగాక ఐకమత్య మునరమనియే వారు కోరిరి." "కలసిమెలసి ప్రేమానుబంధముతో మెలగుట ఎంత అనందదాయకమో సోదరులారా! మీరు తిలకింపుడు" అని యిజరాయిలు మధుర గాయకునివలెనే పీరును చెప్పగలరు. రెండుపక్షములవారి భావములను సమచిత్తములేగాని చివరకు ఉదారముగ ప్రేమభావమే విజయమును కలిగించెనని నేను నమ్మెదను. సమాధానముతోమాడిన కాంతి కలిగిన చాలునని రాజకీయవేత్తలంతటితోనే తృప్తిచెందియుండురు గాని సభలో కలిగిన కాంతి అట్టిదికాదు. పరస్పరగౌరవసహనములమీద నాధారపడిన శ్మిరమగుకాంతి కలిగినది. సమాధానమునకు హక్కులును చేరములును ఆధారమగును. ఇతరులహక్కులను తమలోపములను గుర్తించగల వినయమునునగాని సహనముకలుగదు. సమాధానము రెండుపక్షములవారి బలాబలములు మారనంతరకే నిలచును. సహనము కాశ్వర్యముగా నిలచును.

సభలో వక్తలు తమ వాక్పూర్వమును చాలవరకు నిరోధించుకొనినను కొట్లాటలకు కారణముగ వారి మనసులలోని కటుభావ మారంభమున స్పష్టము కాకపోలేదు. క్రమముగా కటుభావము సద్భావముగా మారినది. సామరస్యము కాంతమును నెలకొనెను.

మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షను పూనుటయే గాక దేశీయులందరును ప్రార్థనలం సలుపవలెననినూడ గోరెను. దేశీయులలో చాలమంది మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థన లానరించిరి. వివిధమతముల స్త్రీలును పురుషులునుగూడ పెక్కువేలమంది చిత్రశుద్ధితో యీశ్వరుని ప్రార్థించిరి.

సభలో చర్చసలుపునపుడు మహాత్మునివామమును స్మరించిన మహాత్మునిపట్లగల గౌరవముచే సమాధానము కుదిరినను అది స్థిరముగా నుండదని మహాత్మునిచేరు నెవ్వరును తలపెట్టకుండనే యుండినను మహాత్ముడు నిరకేనదీక్షను బూనియున్నాడను విషయమును ఎవ్వరునుగూడ మునుగగి యుండలేదు. మహాత్మునిశిష్యమును దొర్లవ్యమును కడుదూరమని అందరు నెరుగుదురు. కాన మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్షను బూనుటకు కారణముగ సద్భావము సభ్యులను ప్రేరేపించగలిగినచో దానికి ప్రేమను కలిగింపగల శక్తియున్నను లేకున్నను ద్వేషమును సద్భావముగా మార్చునంతటి శక్తి యుండికమాదు.

సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులుగారు. తమ నియోజకుల ఆజ్ఞల సత్ప్రతిమింపగూడదను నిరోధము వారికేమియును లేదు. వారు స్వతంత్రులుగావచ్చిరి. వారు వాదములను విని విశేషముతో చర్చించగలిగియున్నారు. సత్యప్రకాశకమునందు ద్వేషమును పరిశీలించుసరికి దానినిట్లు బట్టయలై నది.

సభకు వచ్చినపిమ్మటనే చాలమందికి హృదయపరివర్తనము కలిగినది. అచటకురాని పాపజనులలోగూడ నిక నట్టి మనఃపరివర్తముకలుగవలెను. సభకు వచ్చినవారు సహనసద్భావ సంపన్నులై దేశీయులకు బోధింపగలరు. క్రొత్తగా ఉపదేశమును బడసినవారికి తీవ్రముగా నెత్తనా ముండును గాన దానినంతను వారు వినియోగింప గలగుదురు" అని కలకత్తా విషపుగారు వ్రాసిరి. (ఎంగు యిండియా.)

స్వదేశనిధియొక్కయు చేతిపనుల యభివృద్ధి సంఘముయొక్కయు విన్నపము

దీ పా వ లి వ సూ లు—1924

1. ఈ సంఘము క్రీమా-జి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ వారి సత్ప్రయత్నములన 1906-వ సం॥ న స్థాపింపబడినది. ఆసంవత్సరము ఫిబ్రవరి మాసమున రూ॥ 6085—7—8 యీ నిధికి ఐదునూ చేయబడినది. ఈ సంఘమునకు నేడు రూ॥ 1,0009—5—1, మూలధనముగా నున్నది.
2. దీపావళి పండుగపుడు ప్రతిగృహమందును బహుమానముగా నొసంగబడు స్వల్పధనము యీ సంఘమునకు ప్రధానాదాయమగును.
3. జుహా, బహిదా, బొంబాయి, మైసూరు, మదరాసు, మొదలగు స్థలములలోని చేతిపనులకాలయం దభ్యసించి పాంపు విద్యార్థుల కొంతవఱకీ సంఘములముగ నొసంగబడిన మొత్తము రూపాయలు 40845—11—0 వీరిలో నీక్రింద నుదహరింపబడినవారి పేర్లు మంచి దశయందున్నవారు.
జి. వి. రావ్, జి. ఎస్. సి. ఎ. ఎం., బి. సి. ఇ., మదరాసు గవర్నమెంటు డిప్టీ సానిటేరి ఇంజనీయర్, చేపాకం, మదరాసు.
ఎం. డి. అయ్యంగార్, జి. పి. సెమెంటు కంపెనీ యొక్క చీఫ్ ఇంజనీయర్, మేసూరు (వై. మా) జాకిడి, మధ్యమాగానము.
4. ఈ సంవత్సరము చేతిపనివాండ్రులకును తక్కువ జాతివారి విద్యలకును, ఇతరులకును సామాన్య విద్యతోబాటు చేతిపనుల విద్యయు నేర్పుటకొఱకు చెన్నపురియం దొకపాఠశాల స్థాపింప నుద్దేశించి యున్నారము. ఇట్టిపాఠశాల యత్యావశ్యకమైనవని యందరు నొప్పుకొందురనుటకు సందేహము లేదు.
5. ఈ సంవత్సరము దిసంబరు నెలలో జరుగు పాచ్చివేడుకలయందు చేతిపనుల ప్రదర్శనకాలయొకటి నేర్పఱచుటకు మంచి ఉత్సాహము బహుమతి యొసంగుటకు నెంచియున్నాము. మనదేశమున చేతిపనుల లభింపజేయుటకొనినందు ననుటయే దీని ముఖ్యోద్దేశమగును.
6. పలునిధి వర్గములను చేతిరాట్నములను, అనేకుల కిచ్చి సహాయమునర్పి యున్నాము. అఖిల హిందూదేశ నేత ప్రదర్శనకాల చెన్నపురియందును, వేరితర స్థలములందును నడపించి బహుమానములను, బహుమాన పతకములను యిచ్చియున్నాము.
7. మైనపువత్తి, సబ్బు, కాగితము, నూలువడుకుట, నేయట, అల్లుట, రంగువేయుట, లోళ్ళను పడునచేయుట, కాపీ పని, చిత్రలేఖనము, ఎలక్ట్రికల్, మెకానికల్. యింజనీరింగు వనరులందు, ముప్పదిమంది విద్యార్థుల లీసంఘ సహాయమున ప్రవేశపెట్టియున్నారు.
8. ఈరీతిగ మన దేశపు చేతిపనుల లభింపజేయుటకును, మనబాలురు, పలువిధ చేతిపనుల నభ్యసించి స్వగౌరవముతో జీవించుటకు నీరంఘము సహాయ మొనర్చుటకే ముఖ్యోద్దేశముగ, తీర్మానించియున్నది.
9. కాట్టి దీని చదువు సోదరీమణులను యావచ్చుకీ ద్రవ్యసహాయము చేయునట్లును, తదితరులయొద్దను ధనము వసూలుచేసి యిచ్చునట్లును వివరములనుగా ప్రాథమికముగా నున్నారము.
10. స్వదేశ వృత్తుల యభివృద్ధియందును, ఈసంఘము ముఖ్యోద్దేశములందును, కొరతనువారు మిక్కిలి యాదరణార్థ భావములు చూపుటచేరి, ఉద్యోగస్థులును, విద్యార్థులును, ఉదాహరణ పండుగ ఐదునూకొఱకు వలసిన శ్రద్ధదీసికొన వలయునని ప్రార్థించెదము.

జి. ఎల్. రామనాథన్.

బోడి పాలెం గ్రంథాలయ స్థాపన

గుంటూరు జిల్లా శాసనసభాకా బోడిపాలెం గ్రామంబున క్రీ.శ. 1911 నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శు 2 ఆదివారం రోజున శ్రీ వేణుగోపాల పుస్తక భాండాగారమునకేర నొక గ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది.

ఆసాయంకాలము క్రియత గంధం నీతాపతిశర్మగారి యాజమాన్యముక్రింద నొక బహిరంగసభ జరుపబడియందు కొందరిచే గ్రంథాలయవశ్యకతను గూర్చి యుపన్యసింపబడి గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నికలు జరిగినవి.

(ఒక విలేఖరి)

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, బందరు.

ఆంధ్ర జాతీయవిద్యా పరిషత్తుయొక్క పాలకవర్గ నివేదికము.

(1923-24 మొదలు 1924-25 వరకు.)

కళాశాల సంస్థాపనాచార్యులు శ్రీయత కోపల్లె హనుమంతరావు పంతులుగారు వ్యర్థములై రెండున్నర సంవత్సరములైపోవచ్చుటచే వారి మహాదారాశయము లెంతవఱకు సఫలములైనవియో, స్వార్థరహితమైన వారియాశవిశ్రావ్యము నెంతవఱకు మేము నిర్వహించితిమో విమర్శించుకొనుట సమంజసము. వారు లేనిలోటు పూరిచేయుట కష్టసాధ్యమైనను అన్నివిషయములందును వారియార్థమే మాకు మార్గదర్శకమై యున్నవని మావిశ్వాసము. వారినిర్వాణానంతరము కొలదిదినములలో కొన్నిగుంఘము సమావేశమై వారిచేరి “శ్రీ హనుమంతరాయనిధి” యని లక్షకూపాయలు ప్రాసించేయుటకును, అందు విశేషభాగము కార్యకర్తనిధిగా నుంచిన కేపింపినముత్యముతో కళాశాలలో వారి జ్ఞాపకార్థముగ ఏదైన నొక చిహ్నమును నెలకొల్పుటకును తీర్మానించిరి.

అనిధికి కార్యదర్శయైన శ్రీ భోజపట్టాభిసేతారామయ్యగారు మిక్కిలి కష్టపడి ఎక్కువ శ్రద్ధతో 65,000 రూపాయలవరకును వాగ్దానములు పొంది రమారమి రూ॥ 80,000 వసూలుచేసిరి.

శ్రీ హనుమంతరావుగారి స్వార్థరహితమైన నిరంతర కార్యదీక్షను గుర్తించి విరాళముల నొసంగిన ఉదారవంతు లందరకును మేము మనఃపూర్వకవందలము లర్పించుచు, అవిరళములనే ఆనిధిని పూరిచేయుదురని విశ్వసించుచున్నాము.

“కళా ప్రపంచమునందు భారతదేశమున ఆనూహ్యకముగవచ్చుచున్న జాతీయశిల్పకళా సౌందర్యముయొక్కయథార్థతత్వమును, దాని భావములను వశింపబడ కావలయును” వారియుద్దేశమని శ్రీ హనుమంతరావుగారు చెప్పుచుండెదవారు. తదనుసరణముగ ప్రాచీనచిత్రకళను పునరుజ్జీవింపజేయు నుద్దేశముతో ప్రత్యేకకళా నొకదానిని నెలకొల్పి ప్రఖ్యాతపరచించి ఆసీంద్రవాద రాజుగారి శిష్యులగు ప్రమాదమురార్ ఛట్టిగారిని ఆకాశాధ్యక్షులుగా 1-7-22 తేదీని ఒకసంవత్సరము వరకు నియమించిరి. ఈ కళా కనుబండముగ శ్రీ హనుమంతరాయచిత్రమందెరము నొకదాని నేర్పరచి సుప్రసిద్ధాంగకవి యొకభావమర్పకుడైన దావ్యరకజిన్నగారి ఆధిపత్యముక్రింద నీ కళాకర్త చిత్రప్రదర్శనకాలా ప్రారంభోత్సవమును జరిపితిమి. విద్యార్థులు చిత్రించినచిత్రపులు కలకత్తా, కాశీ, రాజమహేంద్రవరము, బెంగళూరు మొదలగు ప్రదర్శనములందు మిక్కిలి పొగడ్తను బడయుటయేగాక ఒక్కొక్కటి 45 రూపాయలు మొదలు 150 రూపాయలవరకు విక్రయింపబడినవి. ఇంతవఱకు నిది జయప్రదముగ జరుగుటచే శ్రీ ఛట్టిగారిని తగువారే రెండు సంవత్సరములవరకుకూడ కళాశాలలో నుంచితిమి. ఇప్పుడు కూడ వారిందేయన్నారు. విద్యార్థులనేకులు చేరుచుండుటచేత ఇంకను ఎక్కువమంది అవకాశముకల్పించుట అత్యవసరముగా నున్నది. స్థలము చాలటచేరు. దీనికి సన్నిహితమైన శిల్పకళామహాద (రాలిచెక్కడను) త్వరలో స్థాపించు నుద్దేశమున్నను అది యింకను కొనసాగలేదు. కాని యిదివరలోనే కట్టుటకు తీర్మానింపబడిన శ్రీ హనుమంతరాయ స్మారకమండప నిర్మాణముతో బాటు దీనినిగూడ నిర్వహించగలమని ఆశించుచున్నాము.

మొనటినుండియు చరిత్ర, అర్థశాస్త్రములయొక్క పఠనమును ఆధ్యాపనయు క్రమముగా జరుగుట అత్యవసరమని మా యభిప్రాయము. ఇందుకు సమర్థులను శ్రద్ధాభిప్రాయ నగునపాధ్యాయులు కావలసియుండిరి. ఇదిగాక శ్రీ హనుమంతరాయనిధి నిమిత్తమును, కళాశాల సామాన్యపు ఖర్చు కొరతను వలయు పైకము సమహర్చుకై కళాశాల ప్రస్తుతాధ్యక్షు లగు శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు తమమ గ్రామాంతరముల నుండుటచే వారిస్థానే అధ్యక్షులుగా నుండుటకుగూడ నొక రహస్యమై యున్నారు.

అందువలన శ్రీ కోలపెన్ను రామకోటిశర్మరావుగారిని ఈ కళాశాలలోనికి తీసికొన్నాము. వీరు సహాయ నిరాకరణోద్వేగపూరితమున వ్యాయవాదవృత్తిని త్యజించి కొంతకాలము కాంగ్రెసునందును తగువారే చన్నపురి “స్వరాజ్య” పత్రికా సంపాదకీయవర్గమునందును పనిచేసియున్నారు. కడచిన వేసవియందు వీరచ్చటచ్చటి కరిగి రమారమి 2,500 రూపాయలవిరాళముల సంపాదించిరి. వారియుత్సాహముచే, చరి

త్రయందును, అర్థశాస్త్రమునందును అమూల్యములైన ప్రాచీనాధునికగ్రంథము లనేకములు సంపాదించబడినవి. ఈకళాలో నున్నతవిద్య నభ్యసించు విద్యార్థులు కొందరుకేరి చరిత్ర, అర్థశాస్త్రము, రాజనీతివీనిలో సమగ్రముగా త్రైవాగ్నికవిద్యావిధానము ననుసరించుచున్నారు. ఇందు ముఖ్యముగ భారతీయలక్ష్యము ననుసరించి విద్య గలపడుచున్నది. ఈకళా సర్వజనాదరణమై క్రమాభివృద్ధిని కాంచి యున్నత పరిశోధనల కవకాశ మిచ్చునని విశ్వసించుచున్నాము.

శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు తమమ కార్యాంతరముల నుండుటచే రసాయనశాస్త్రమునందు పట్టభద్రులైన శ్రీ సుస్థ రాజాగారిని ఆకాశాధ్యక్షులను రూపాధ్యాయులుగ నియమింపవలసివచ్చినది. తేజశ్వతరీకి వలయు నత్యావశ్యకములకై 1922-23 సంవత్సరములో వేయిరూపాయల ఖర్చుపెట్టితిమి. ఈకళా ఉపయోగకరముగా నుండవలె నన్నను రంగులు మొదలగువానిని గూర్చిన శాస్త్రపరిశోధనకై శలయు సామగ్రి సమకూర్చవలెనన్నను కనీసము రూ॥ 8,000 లయినను కావలసియుండును.

ఇప్పుడే పంపములకును తదితరులకును స్నేహభావము పెంపొందించు నుద్దేశముతో మిత్రపక్షగృహము నొకదాని నేర్పరచ నిశ్చయించితిమి. ధనములేనిది గృహనిర్మాణము కాదు. అందుకై వేయిరూపాయలు ఖర్చుపడినవి. దానిలో అప్పుకొని వారణాసికినండి కాంగ్రెసువారు దణుతో 500 రూపాయలు విరాళ మిచ్చిరి. నూతనకళాశాల ఉపాధ్యాయులను చేర్చుటవలన, ప్రతిసంవత్సరమును వ్యయము వృద్ధి యగుచుండుటచే కళాశాలయొక్క తదితరకళాశాలయందు పీలయినచోట్ల తగుతీరిని వ్యయము తగ్గించితిమి. వాణిజ్యకళాశాలయందు డిప్లొమెడలను సామాన్యముగా గుమాస్తాలే తయారగుచుండుట చేతను ఆకళా విద్యార్థులు గవర్నమెంటు పరీక్షలకై దరఖాస్తులుచేసి యొక్కతాపత్రముల పొంద నభిలషించుటచేతను అసలు కళాశాల ముఖ్యోద్దేశము స్వతంత్ర స్వయంసహాయులకలవనయుండుటను తయారుచేయుటయే అగుటచేతను, ఆ వాణిజ్యకళాశాలక ఉపయోగముగాని ప్రతిష్ఠగాని లేదు సరిగదా నష్టము కూడ కలుగుచుండుటచేతను ఈకళాశాల 1-7-23 న ఎత్తివేయడమైనది.

ఈమధ్య మా పురపాలకసంఘము నిర్బంధ ప్రారంభోచితవిద్యను ప్రదేశేల్లెట్టుటచేతను మా కళాశాల జిల్లావిద్యాసంఘముచే అంగీకరింపబడిన దగుటచేతను తల్లిదండ్రులు తమపిల్లలను ప్రాసీక్యవనుట భయపడి మాకళాశాలనుండి తీసికొనిపోయిరి. అందుచేత ఆకళాశాల నెత్తివేయవలసి వచ్చినది. అయినను యీ మొదటి తరగతులయందు కొందరు బాలరను (ముఖ్యముగ ఉపాధ్యాయుల పిల్లలను) చేర్చుకొంటిమి. మొన్న మొన్న తాత్కాలికముగ నియమింపబడిన ఉపాధ్యాయులు కొందరును, కళాశాలలో ఎక్కువ యువయోగములేని మరొకందరును తీసివేయుటయైనది. ఇట్టి తగ్గింపులవలన లోప మేమాత్రము కలుగలేదు. ఉపాధ్యాయులయందు కొలది సభ్యబాటులతో, విద్యావిధానము సక్రమముగ జరుగుచున్నది. ఇట్టితగ్గింపెవ్వరికిని సంతోషముగా నుండదు. తగ్గింపబడినవారు సంతోషముగా దాని నొప్పుకొనెదరనియు నెవ్వరనుకొనరు. అందుచేతనే విమర్శకుల నిరసనమునకు మేముగూడ పాత్రులమైతిమి. ఇదంతయు గతించిపోయినది. గత సంవత్సరము దీపావళి సమయమందును, శ్రీ హనుమంతరాయనిధికిని విరాళముల నొసంగుటలోను ప్రజలు చూపిన యాదార్యము కళాశాలాభివృద్ధియందును పాలకులయందును ప్రజలకు గల విశ్వాసమును రుజువు చేయుచున్నవి. ఇట్టి పరిష్కారముయములు తాత్కాలికముగ కష్టముగ నుండినను తుదకు పకారకములుగ పరిణమించగలవు. మానవస్వభావములో నున్న యధార్థ విషయములను బహిర్నితము నేయుచు, మనప్రవరనను ప్రజలయొక్క తీక్షణవిమర్శనకు లోబరచుచు, నిట్టిసమయములే మనకు మహాపకారమును చేయుచున్నవి. మా పరిపాలకసంఘము లయ్యవి దైవహాదితములని వాటికి స్వాగత మిచ్చుచున్నవి.

అదినుండియు నీ కళాశాల జాతీయవిద్యా లక్షణములయందే గుఱి యుంచియున్నది. మనోవికాసము, బుద్ధిప్రకాశము, కన్నును చేయియు నలవాటువలన శిల్పవిషయములందు మెదుగుటకు పారిశ్రామికశిక్ష ప్రతినిధ్యానికి దప్పనిసరిగా చేయబడినది. యావచ్చుకీతో ప్రతియుదయమును భజన ప్రార్థనలవలనను పండుగంయొక్కయు, మహాపురుషులయొక్కయు సాంవత్సరికోత్సవములు జరిపిచుటవలనను, యువకుల నైతికాధ్యాత్మిక శిలాభివృద్ధికొఱకు ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నవి. కళాశాలాపరిణయందు విద్యార్థి వసతిగృహమును

గొన్ని యాత్రాశ్రమములను గొంతమంది యుపాధ్యాయులకు బసలును సేర్పాటు చేయబడినవి. ప్రస్తుత ఉపాధ్యక్షులును, ఒక పండితుడును ఇద్దరు ఇంజనీర్లును హెడ్డు అక్కంటెంటును కళాశాలావరణములో నున్నారు. ఇంకను మలేశియన్ రూపాధ్యాయులకు వసతిప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రాచీనకళలును గొన్ని చేతిపనులును ముఖ్యముగా చిత్రకళ, సంగీతము, నేత్ర, అద్దకము, చొప్ప, చెక్కడము మొదలైనవి యుజ్జీవింపబడినవి. ప్రతి విద్యార్థియు గవీనము లోబాస కొకగంటయైనను నూలు తీయవలసి యున్నది. నిరాకరణోద్యమకాలమువరకును ప్రభుత్వమునుండియు స్థానిక సంఘమునుండియు, విరాళముల స్వీకరించుచున్నను విద్యావిధానమున సేవించుము లోనుగూడ మాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగము రానీయలేదు. జాతీయోద్యమము విజృంభణము పొందినపుడెల్ల నాయకులు జాతీయవిద్యను గురించి ముఖ్యముగా చెప్పుచుండిరి. మే మాసందేశమున 1907 సంవత్సరముననే యాంకించి పనిచేయు వారంభించిరి. అది మొదలైతివరకు దేశనాయకు లెల్లరును మాప్రయత్నముల నభిసందించిరి. డాక్టరు బెంటుమ్మ 1917-18 సంవత్సరములో నిరుపదివేల రూపాయల నిచ్చెను. 1921 లో దేశీయమహాజన సభవా రియన్ యెనిమిదివేల రూపాయలనిచ్చిరి. ప్రతిదీపావళి పండుగనాడు సంవత్సరమున కారువేల చొప్పున దేశమునందు జనులు విరాళముల నిచ్చుచున్నారు. ఇదంతయు కళాశాల యర్పణనిమిత్తమే 1924 జూను వరకును నీపైన పేర్కొనబడిన మహాసభాపుల దయవలన ఋణములు లేకుండ నెట్లెట్ల నెట్లు కొని వచ్చితిమి.

ఇకముందు కళాశాలాధ్యక్షి ధనవిషయముగ నాలోచింపవలసినదో లేదోలేదో, పుస్తకభాండాగారము, క్రొత్తగా స్థాపింపబడిపోవు రాతిచెక్కడములపని, యివి యభివృద్ధి పొందవలయు నని జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయును. దీనియభివృద్ధి కళాశాలయొక్క యాదృశ్యములకును దాని భావి పరిణామమునకును మిక్కిలి యవసరమైనది. ఇప్పటికిని తరగతులన్నియు గూర్పుండుటకు స్థలము చాలదనియే చెప్పవలయును. ప్రభుత్వమువారి వద్దనుండి 1921 సంవత్సరములో సేమియు ప్రతిగ్రహింపకుండ గట్టించుచున్న యొకభవనము వసారాలు దింపకపోవుటచేత గాలికి వానకు చివికిపోవుచున్నది. ఇది తక్షణము మరమ్మత్తు చేయింపువలసియున్నది. దానికిగాను వేయిరూపాయలను గావలయును. పురపాలకసంఘమువారియొక్క నీటిగొట్టములు వారిదయవలన కళాశాలవరకును దీసికొనిరాబడినవి. అనీ కళాశాలావరణలోనికి దీసికొనివచ్చి వసతు లేర్పరచుకొనవలయును. దానికి 1,200 రూపాయలు ఖజూరు కావలసియుండును. ప్రతి సంవత్సరమున కళాశాలలోనిపాఠకులు మున్నగునవి మరమ్మత్తు చేయుటకు ఖజూరు 2,000 రూపాయలు గావలసియుండును. కళాశాల మొత్తముఖర్చులనుండి యన్నిరకముల యాదాయమును దీసివేయగా ప్రతిసంవత్సరమును ఖజూరు రు 7,000 లు లోటు కానబడుచున్నది. కర్మాగారము, ఇంజనీరింగు శాఖా విద్యార్థుల శిక్షణకుగాను ముఖ్యముగా నుద్దేశింపబడి యుండుట చేత నెక్కువగా సామ్యుపైబడి పెట్టినగాని విస్తారము లాభము రానేరదు. హనుమంతరాయనిధి కాళ్ళతమైననిధి. కృష్ణా జిల్లా సహకారసంఘమునం దున్న సామ్యుగూడ నాయాదాతల కోరికపైని కాళ్ళత నిధిగానే చేర్చడమైనది. అవి యెప్పటికిని నెట్లుండకలదు మాయాధి కదున్పితి యెవరో యెప్పుడో భూరివిరాళము లొసంగినంతమాత్రమున దొలంగునదికాదు. స్వర్ణీయ హనుమంతరాయగారి యమూలనేపకు మాకృతజ్ఞతను కనబరచుట యట్లుండగా, కళాశాల జరుపుటయందు మావిభుక్త్యర్థమును నెరవేర్చవలసియున్నది. అందుకై హనుమంతరాయ నిధిని పూర్తిచేసినయెడల దానినుండి వచ్చు వడ్డీతో లోటును దీర్చుకొనగలుగుదుమని మాయభిప్రాయము. 2 నులెల్లరును మా కష్టములను గుర్రెరిగి విరివిగా విరాళముల త్వరలో నొసగెదరని కోరుచున్నాము.

కళాశాలావ్యవహారము లీక్రిందిసంఘములచే చూడబడుచున్నవి.

- (1) పదునైదు సంవత్సరములు కళాశాలయందు పనిచేయుచుమని వాదనముచేసిన యానజ్ఞీవసభ్యుల సంఘము.
- (2) పాలకసంఘము—ఇందులోని సభ్యులు యానజ్ఞీవసభ్యులయొక్కయు కాన్సిలయొక్కయు ప్రతినిధులు.
- (3) కాన్సిలు. ఇందులోని సభ్యులు 1860 సంవత్సరపు 21 చట్టము ననుసరించి రిజిస్టరు కాబడిన చందాదారుల పరివర్తనచే నెన్నుకొనబడిన కొందరును, యానజ్ఞీవ సభ్యులును; సంఖ్య యేబదియిది.

లెక్కలన్నియును ననుసరించును నిల్వచేల్చును బాపతువారిగా వాచర్లతో సహా యుంపబడుచున్నవి. ఇవియన్నియు

గూడ తనిఖీచేయబడి పాలకసంఘునివేదికముతో సహా లోకుల పరిశోధనకై ప్రచురింపబడుచున్నవి. కళాశాలయొక్కయు, కర్మాగారముయొక్కయు నాకాయవ్యయపట్టిక 1 జూలై 1921 మొదలు 1 జూలై 1924 వరకును నిందులో ప్రచురించుచున్నాము. ఇంజనీరింగు బ్యాంకుయొక్క బందరుఖాతయందు హెడ్డుఅక్కంటెంటుగానున్న శ్రీఅన్నప్పగారు కడచిన రెండుసంవత్సరముల లెక్కను తనిఖీచేయుటకై నియమింపబడి, మరియు కరి సహాయముతోగూడ తనిఖీని పూర్తికావించి 18 జూలై 1924 లేదిన వారినివేదికకు బంపిరి. ఈలోపున తరువాతి సంవత్సరముల లెక్కల తనిఖీచేయుటకు వారికి వీలులేనందున 1921 మొదలు 1923 జూలైవరకు గల లెక్కలను తనిఖీచేయుటకు కాన్సిలువారు మరొకరి నేర్పరచిరి. కాని యీయేర్పరచబడినవారు వెనుకటి తనిఖీపూర్తియైనగాని తామరంభించమని జెప్పుచువచ్చిరి. యోగ్యతాప్రకారము బొందిన సి. చంద్రశేఖరరెడ్డిగారిని కోరగా దయతో వారంగీకరించి ప్రస్తుతము తనిఖీచేయు మొదలిడిరి. శ్రీ అన్నప్పగారు వారికాలములో విశేషభాగము దీనికై వినియోగించి మిక్కిలి భక్తుత్వాహములు గనబరచినందునకు మే మెంతయు గృతజ్ఞులము 1923-24 సంవత్సరముల వివిధకాఖలయందున్న విద్యార్థులసంఖ్య నీదిగువను పొంతువలచుచున్నాము.

	31.3.1923	31.3.1924
1. సామాన్యవిద్యార్థులు	97	62
2. వృత్తివిద్యులు		
(ఎ) మెకానికలు ఇంజనీరింగు	91	78
(బి) చిత్రలేఖనము	18	15
(సి) చిత్రకళ	8	8
(డి) సంగీతము	7	10
(ఇ) నేత్ర (బట్టులు)	5	9
(ఎఫ్) రంగుల అద్దకము	5	4
(జి) తివాచీనేత	4	4
(హెచ్) రాత్రిపాఠశాల	18	5
వెరగి	248	225
3. హిందీ	46	85
4. పంచమ విద్యార్థులు	87	49

విద్యార్థులు ఈ జిల్లాలనుండి వచ్చియున్నారు, 162 కృష్ణ, 29 గోదావరి, 14 గుంటూరు, 6 నెల్లూరు, 4 కర్నూలు, 2 విశాఖపట్టణం, 2 కేలం, 1 గంజాం, 1 చిత్తూరు, 1 మధుర, 1 ఉత్తర ఆంధ్రా, 1 రామనాథపురం, 1 దక్షిణకన్నడం. ఈసంఖ్యలు 1910 మొదలు 1920 వరకుగల విద్యార్థుల సంఖ్యతో పోల్చిన, వృద్ధిరముగనె కాన్సిలమును గాని, తరువాత 1921-22 సంవత్సరములోని సంఖ్యతో పోల్చి చూచిన తర్జిబోయినట్లు గాన్సిలమును. 1921-22 లో సహాయనిరాకర నోద్యమము వచ్చినది. గాంధీమహాత్ముని యుపదేశములమూలమున ప్రభుత్వపాఠశాలల బహిష్కారము ప్రబలెను. కళాశాల విద్యార్థుల సంఖ్య హెచ్చెను. కాని 1922 సంవత్సరము నెల్లినతోడనే మరల యథాప్రకారముగ ప్రభుత్వ విద్యయందు వ్యామోహము కలిగి ప్రాతపాఠశాలలకే నెల్లిపోయిరి. మరియు రాజకీయపరిస్థితులలోని మార్పులవట్టి కళాశాలలోని విద్యార్థులసంఖ్యగూడ మారుచున్నది. కడచిన సంవత్సరము ప్రైవేటుకాళ్ళ తీసివేయుటచే సామాన్యవిద్యార్థులతో సరిపోలు సంఖ్యవించినది. కాని యీ మార్పులవలన గలిగినకష్టములను కళాశాల యొప్పుకొనుటకు సమర్థమయియే యున్నది. యువకు లనేకసంవత్సరములు ప్రభుత్వపాఠశాలలో చదివి చదివి తమ కేసుమస్తాపనికి తగియుందురో! ఏదీదీమంది సారస్వత పరిజ్ఞానము గావలసియున్న యుద్వోగములకు పనికివచ్చునో! ఎంతమంది జీవితములు వ్యర్థము లగుచున్నవో! మా పాఠశాలలో విద్యార్థులు కొద్దిసంవత్సరములు మాత్రమే చదువుటవలన శిల్పములోను, మెకానికలు ఇంజనీరింగులోను (జీవితమున పౌరత్వ హక్కులకు తగినవారలను చేయుటకాక) సమర్థులగుచున్నారు. ఈవిషయములు ప్రజలకు చెలియనివి కావు. అందుకనియే మా శిల్పశాఖ యనేకస్థలములనుంచి బుద్ధి వికాసము గలిగిన ముగ్ధులందఱ నాకర్షించుచున్నది. ఒట్టలనేత, తివాచీనేత, మెకానికలు ఇంజనీరింగు ఆయాపనులు చేయుచున్న వర్జులువారి నాకర్షించుచున్నవి. బందరులో నున్న కృష్ణా కో.ఆవలేటిపు బ్యాంకు నేతిపనిలో నగ్గులైన ముగ్ధులందఱు ప్రభు విద్యార్థివేతనముక్రింద వేయిరూపాయలను మెకానికలు ఇంజనీరింగు విద్యార్థుల కోసము ఆయవంతలతోనై రూపాయలును నిచ్చిరని చెప్పుటకును, మాపురపాలక సంఘము మెకానికలు ఇంజనీరింగు విద్యార్థుల కుపకారవేతనము నొసంగుటకు వీలునేర్పరచినదని చెప్పుటకును చాలసంతోషించుచున్నాము.

శిల్పశాఖ నానాటికి విజయముగాంచుచున్నది. మైసూరు ప్రవర్తనములలో నమ్ముడువడిన పదునేడుబామ్మలలో పదునొకఁడు మాకళాశాలవి. దేశములో జాతీయభావము వికసించిన కొలదియు ననేకస్థలమునుండి సహాయము వచ్చుననియు స్వార్థభావిరహితులై మాజాతీయసంస్థయొక్క సంపూర్ణమైన జయమే యభిలషించు ననేకమంది విద్యార్థులు వత్తురనియు మాకు గాఢమైన నమ్మకము గలదు.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల } వేమూరి రామచంద్రరావు,
బందరు, 26.9.1924 } కార్యదర్శి
పాలకసంఘము అందు కాన్సిలు.

కలకత్తా న్యూమార్కెటులో శవమును పూడ్చుట

కార్యరేవనుసభ 22 వ లేదీని కార్యరేవనుసభ జరిగినది. చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. మేయరు దేశబంగు దామగారు సగరమున లేనందున డిప్టీ మేయరు వర్మాన్ జిగరభ్యక్షత వహించిరి. ఒక మహమ్మదీయఫకీరు న్యూమార్కెటులో చనిపోగా అతని శవము నచటనే ప్రాడ్చినవిషయమున చాలమంది ప్రశ్నించిరి. “ఇదివా లాముఖ్యవిషయము. నేను క్రద్ధగా విచారణచేయుదున్నాను” రెండుదినములలో వివరములను తెలిపెదను” అని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. ఆశవమును త్రవ్వితీసి మామూలు శ్మశాసముకు పంపవలెనని ఒకరు తీర్మానము నుపపాదించగా ఉపాధ్యక్షుడు దానిని తిరస్కరించెను. “చాలకారణములవలన నిపుడేమియును తెలుపవీలులేదు. ముందుసభలో నన్నివివరములును తెలుపబడునని వర్మాన్ గారు సమాధానము చెప్పెను. అప్పుడు పూర్తిగా చర్చింపనవకాశమియ్యబడు ననెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ యుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు గారు

సిల్వోనుపోలీసుల నిరంకుశచర్యలు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం గారును వారివ్యరాజ్య పత్రికా కార్యాలయము మేనేజరు వేంకటరామమగారును సింహాశ్రమమున వెళ్ళబోగా వేంకటరామమగారు ఖిద్దరుదుస్తులను ధరించెనను కారణమున పోలీసురా యనను తాలేమన్నారు లోనే నిలిపివేసిరి. ప్రకాశంగారిని చాల వెకలి ప్రశ్నల నడిగి యిచ్చుండిపెట్టిరి. ప్రకాశంగారు సింహాశ్రమము చేరి గాని వేంకట్రామముగారి నింకను రానీయలేదు. ప్రకాశంగారు కొలంబోలో యిండియను కల్లబ్బులో బసచేసిరి. (హిందు)

హుస్సేను రాజుగారి ప్రయాణము

బ సాలో నివసించెదరు (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త) బాగ్దాదు, అక్టోబరు 21:— కొద్దిదినములలో హుస్సేను రాజుగారు బ్రహ్మ ప్రయాణమై పోయెదరు. ఇరాకు నీటి పాకర్యములను తనిఖీచేయు బ్రిటిషుఅధికారి వెనుక నివసించిన గృహమును హుస్సేనుగారు నివసించెదరు. హుస్సేనుగారు మామూలుగృహములనె నుండవలయు ననియు యిరాకురా జ్యాంగవిషయములందు పాల్గొనజనవనియు మంత్రులసభవారు భజులరాజుగారికి చెప్పిరి.

బహుమానము

ఈనెల 11 వ లేదీ కనివారంనాడు పుదయం పదిగంటలకు నిడవల్కునుండి పాలకొల్లుపోవు ‘మోటార్ లాండ్’ లో నాతాలాకు దీనపోషకతకమునందలి కొన్ని పద్ధతులున్న ప్రాతప్రతియు అందున్న మరి కొన్ని ప్రహసనపు వ్యాసములున్నా, మఱచితిని. అవియెవ్వరై నను దొరకినయెవల నా అడ్రసుకు పంపి తగు బహుమానము పొంద గోరుచున్నాను.

పి. అన్నాజిరావు,
ఇన్నీస్ పేట, రాజమండ్రి.

మూర్ఖులలో ప్లేగు బయలుదేరినది. అ. ప్రె.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు

కీర్తి శేషు లగు చేతభక్తులు

(1) అఖిల భారత నాయకాగ్రహణలో నొక్కరును, అమృతబాగు పత్రికా సంపాదకులను నగు మోతీలాలు ఫోష గారును, కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను మహాదేశ సేవ గావించిన భూషేంద్రనాథ బాను, చందావార్కరు గారును కీర్తి శేషులైనందుల కీర్తన వారు తమ గాఢ సంతాపమును వెల్లడించుచు వారి కుటుంబములకు తమ సానుభూతి నందజేయుచున్నారు.

(2) ఆంధ్ర దేశమున ఆంధ్రోద్యమ స్థాపకులలో నొక్కరును ఆంధ్ర జాతీయ కాళాలా స్థాపనాచార్యులను దేశాభిమానులను నగు కోపల్లె హనుమంతరావు పంతులు గారును, ఆంధ్ర దేశ రాజకీయ జీవితమునకు పత్రికా ప్రచారము మూలముగను, విజ్ఞాన వ్యాపన ప్రయత్న ముచేతను, ఇతర విధములను మహాసభ కారము గావించిన కే. వి. లక్ష్మణరావు పంతులు గారును, "దేశాభిమాని" పత్రికా సంపాదకు లగు శేష చలపతి గారును, కీర్తి శేషు లయినందులకు ఈ సభ వారు తమ గాఢ సంతాపమును వెల్లడించుచు వారి కుటుంబములకు మనఃపూర్వక వక్షు సానుభూతిని వెల్లడించుచున్నారు.

విశ్వసనీయ వేతము

(3) హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య ను గూర్చి విశ్వ సమావేశము వారు కావించిన తీర్మానము నీ మహాసభ వారు నామోదించుచు వారి నూచనల నందరును ఆచరింపవలయునని ప్రజల మద్దతినిచ్చుచున్నారు.

కన్నె గంటి హనుమంతు గారి సమాధిని

తిరిగి నెలకొల్పుట

(4) 1. గుంటూరు జిల్లా పల్నాడు తాలూకా మంచాల పాడు గ్రామ వాస్తవ్యులగు కన్నె గంటి హనుమంతు గారిని 1922 వ సంవత్సరము సహాయ నిరాకరణోద్యమము రాష్ట్రమునందలి తీవ్రమైన ప్రచారము గాంచుచున్న సమయమున అదని పురుల చెరింపబడిన కారణమును పురస్కరించుకొని బ్రిటీషు ప్రభుత్వోద్యోగియులు ప్రారముగ కుపాకులతో కాలి చంపిన యన్యాయచర్యను నిరసించుచు ఆతిత్రివడుఖనిమగ్నమైన వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి చూపుచు అనుభవీర పురుషుని ఆత్మకు శాంతి నొసంగుటకు ఈ సభ వారు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. మరియు ఆహనుమంతు గారి సమాధియొద్ద ఆయన భార్యాభంధువులచే నెలకొల్పబడిన ప్రభుత్వోద్యోగియుల చర్యను ప్రకటించు కల్యాణ సమయము మరియు ఉద్యోగియులు నాశనము నొనర్చిన అకృత్యమును తీవ్రముగ గర్హించుచు ఆశాసన నిర్మాతలచర్యను చేర్చి మరియు కాసనమును పునర్నిర్మాణము గావించుటకు, కాసన స్థాపనలో అవసరమైన సత్కారమును జరుపుటకును తగుమైన ఏర్పాట్లు చేయుడని ఈ సభ వారు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

నూలువడకుట సభత్వపు అర్హత

(5) ప్రస్తుతమున్న కాంగ్రెసు సభ్యత్వపు 4-0 చందా యొక్క చివరి నెలకు రెండు వేల జనుల నూలు వడికింపుట సభ్యత్వపు అర్హతగా జేయుట సినదిగా గాంధీ మహాత్ములచేసిన స్త్రీ చనమ బెల్గాం కాంగ్రెసు అంగీకరింపవలెనని ఈ సభ వారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

నూలువడకుట ప్రదర్శనము

(6) ప్రతి ఆదివారము మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ఆంధ్ర దేశ మంతటను నూలువడకు గగ్గిన వారందరును తమ గ్రామములలో శేషోద్యోగియులను సమావేశమై 2 గంటల సేపు బహిరంగముగా నూలువడికి ప్రజా ప్రబోధమును గావించవలయునని ఈ సభ వారు ఆంధ్రలోకమును హెచ్చరించుచున్నారు.

పల్లెటూళ్లలో నివాసము

(7) కడప జిల్లా మూడువత్సరములనుండి అసహాయత్యమ ప్రచారముల కెల్లను గగ్గిన అనుభవమునుబట్టి దేశాధిపతుల పలువురు నగరములలో పాటు పల్లెలకు పోయి ప్రబోధముజేసిన నెక్కువవని జరుగుటయే గాక కాయద్యమము సజీవమై సహజాభివృద్ధి నొందునని ఈ సభ వారి అభిప్రాయముగాన నిర్మాణ ధానమును పల్లెలయందు సంపూర్ణిచేసిన స్వరాజ్యము చేకూరునుగాన నగరవాసులైన అసహాయవాదులు పల్లెలయందు నివా

స మేర్పరచుకొని మహాత్ముని తుద్యమమును దిగ్విజయ మొనరింప గోరుచున్నారు. ఆధ్యక్షునిచే ఉపపాదించబడిన.

స్వరాజ్యోత్సవము

(8) దేశ సేవకులు ముఖ్యులగు పద్ధతిని ఆశ్రయములలో నివసించుట అవసరము గావున సత్వర భారత స్వరాజ్య సంస్థాపనకు తగిన నిర్మాణము నిర్వహించుచుంట్లు స్వరాజ్యోత్సవములను ప్రతిజ్ఞాయందును కనీసము ఒకటియైనను స్థాపించవలయునని ఈ మహాసభ వారు మండలవాసులను హెచ్చరించుచున్నారు.

తొమ్మిదివారము

(9) నిత్యక్షమమున కాలపట్టు లీడప్రజలకు, సంకటము గగ్గియున్న కర్షులు జిల్లాయందలి ప్రతికొండ ద్రోణాచలం తాలూకాలో నెచ్చటైనను ఖియ పరిశ్రమమును విరివిగా జరిపించుచు అందుకుతగిన సాధనసంపత్తిని వెంటనే సమకూర్చి ప్రజా సహాయ తోలగింపవలయునని ఈ సభ వారు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ ఖాదీ బోర్డువారిని కోరుచున్నారు.

శాఖా విభజన తీర్మానము

(10) ఇంతటినుండియు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయమునందు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము పట్టుకొనుట నెరవేర్చుటకు ప్రస్తుతపు రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక వర్గమును రద్దుపరచి శాఖా విభజన పూర్వకముగ పరిపాలనజేయు బాధ్యత గలిగిన కార్యదర్శివర్గమును నియమించి కార్యనిర్వహణమును కొనసాగించుటకు ఒక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలయునని ఈ సభ వారు రాంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

ప్రతియెగుమతి నాపుటకు ప్రబోధము

(11) "దేశాభివృద్ధికి ఖద్దరు ధారణ ముఖ్యమైనదిగాన భారతదేశవాసులకు ప్రస్తుతస్థితి ననుసరించి సామాజికములు ఖద్దరు ధారణ మొనర్చుటకు హెచ్చుదరలచే తగినంత అవకాశము కలుగకున్నది కాన, మహాదేశమునందలి రయితులు తమ పాలములలో తయారుచేయు ప్ర త్తిని స్వలాభమునకై ఎగుమతిచేయుటకు దులుగున ఆంధ్ర నాయకులు రాష్ట్రీయం దంతటను ప్రబోధము గావించి ప్ర త్తిని సమితి నాపుటల చేయవలయునని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు."

స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థల పశ్చాత్తాపము

(12) ఇప్పటి స్వపరిపాలన సంస్థల తీవ్ర శాసనరీతి ప్రభుత్వమునందలి సంక్రమించు స్వపరి పాలనా శక్తివర్ధంజకములై విశ్వతాకాశముల కాల్చి యురడుటచే వీటికి నైజ లేజము ప్రసాదించుటకును అట్టి స్వపరిపాలనా సంస్థలకును కాంగ్రెసు సంఘములకును అనన్యత్వ మేర్పడగలదులకును రాష్ట్రములోని కాంగ్రెసు సంఘములు తమ యావచ్చకీని ధారపాటునలెనని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

అట్టి మహాత్మ్య సాధనకు అవకాశమైన సమస్తమైన కార్యములు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము ద్వారా అవసరమగు విధమున వ్యవహరించుటకు సభ వారు గోరుచున్నారు.

రామదండు

(13) స్వరాజ్య సంపాదనకై కలయు చతురంగబలములలో ప్రాధాన్యము వహించిన స్వచ్ఛంద సేవాదళములను, ధైర్య సైన్య తేజవీర బలమునియు జేసి స్వసంప్రదాయ సిద్ధముగ అహింసాది ప్రపత్తి మార్గముల సర్వసమర్పణమునందు త్రమలుగ జేయుటకు స్వదోముఖము, ఇహ పర సాధకము నగు స్త్రీయముత భర్తయు ప్రధాన ప్రేరణాంశ మని ఈ సభ వారు గ్రహించుచున్నారు."

"అసిద్ధాంతానుసారము జేర్చేరు మతావలంబకు లగు సాంఘిక నిజమతధ రశోభితమైన మార్గములను అనుసరించుటకు ప్రత్యేకదళముల నిర్మింప సంసిద్ధులగుచు ప్రకృతము తదాపము ప్రకాశమును ఆంధ్రస్వసంప్రదాయమును నగు "రామ దండు" స్వరూపమున "హిందూస్థానీ సేవాదళము"న కుపాంగ గము నిర్ణయమొనర్చుటకు తీర్మానించడ మైనది".

రాబోవు మహాసభ

(14) రాబోవు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభను, పెనుమర్తి లక్ష్మీపతి శాస్త్రి గారు మచిలీపట్నమున కావ్వనించిరి. కోల నెన్ను రామకోటి శర్మ రావు గారు రా ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. ఈ ప్రతిపాదనముగూడ సభ వారిచే నేక గ్రీవముగ నామోదించబడినది. అంతటితో సభా కార్యక్రమము ముగిసెను.

ఆంధ్ర మహిళా సభ

ఈనెల 18 తేది ఉదయం 8 గంటలకు కలకత్తా మెయిలులో సభాధ్యక్షులగు శ్రీమతి సాభాగ్యవతి పులుగు ర్ లక్ష్మీనరసమాంబ గారు దయచేసిరి. వారిని గౌరవించుటకు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలును కార్యదర్శినులను కవిటి శ్రీమతి వాలంటిరులును స్టేషన్ కు వెళ్ళియండి వారు బండి దిగగానే కార్యదర్శినులుచేతను ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలి గారి చేతను పుష్పమాలలంకృతలై విడిదికి కొనిరాబడిరి. వివిధ గ్రామముల నుండియు ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు అధ్యక్షురాలిగారిని ఊరేగింపుతో సౌందర్యమహాలనుకు చేర్చడ మైనది. ఊరేగింపునందు అనేకమంది శ్రీమతి పాల్గొని ఎక్కువ ఉత్సాహము వెల్లించిరి. సభామందిరము శ్రీమతి చే నిండి యుండెను. వివిధ వాద్యములతోగూడ వాలంటిరు బాళికలు కార్యదర్శినులు గలిసి ప్రార్థనలపై దేశీయ గీతములు చెప్పులపండువుగ బాడిరి. పిదప ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలుగారు తమస్వాగతోపన్యాసమును చదివి సభ్యులను రంజితజేసిరి. వాద్యము వచ్చినవారికందరికి వందపెట్టబడినది. తర్వాత అధ్యక్షురాలుగారు జయజయధ్వనములు జేగ తమసీతను సభిష్టించి తమ ఉపన్యాసముచదివి సభ్య శ్రీమతిలను సంతోషపర్చి ని ముంచి చైచిరి. కడపట బాళికల భారతదేశ వందన కీర్తనతోను, మహాత్మా గాంధీ కీ, భారతమాతకు జే, ఆంధ్రమాతకు జే యను శబ్దములతో నాటి కార్యక్రమము ముగిసెను.

రెండవదిన కార్యక్రమము

1 - 10 - 24

నేటి మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు తిరుగా సభ సమావేశ మయెను. ప్రథమమున శ్రీమతి మంగళాంబ గారు దైవ ప్రార్థన పర్చిరి. శ్రీమతి చల్లా సౌందర్యవల్లియమ్మ గారు శ్రీభద్రము గుడించెయ్యి, శ్రీమతి యన్. స్వర్ణాంబ గారు నిర్బంధ విద్యను గుడించెయ్యి, శ్రీమతి. సి. యక్కమ్మ గారు ఖద్దరును గుడించెయ్యి, శ్రీమతి కే. హనుమాబాయమ్మ గారు శ్రీమత వ్యము నుగురించెయ్యి, శ్రీమతి జి. లక్ష్మీనరసమ్మ గారు దేశభక్తిని గుడించెయ్యి, శ్రీమతి మల్లాది లక్ష్మీదేవమ్మ గారు స్వదేశస్థులను గుడించెయ్యి శ్రీమతి వి. ఆంధా శమ్మ గారు శ్రీమతి అవశ్యక విషయములను గుడించెయ్యి చక్కని వ్యాసముల చదివిరి. మతికొందరు శ్రీమతి గూడ ఉపన్యసించిరి. కొన్ని తీర్మానములు చేయబడినది. శ్రీమతులు ప్రాణకాక నకమ్మ గారు యామిసీ పూర్ణలికమ్మ గారు గూడా ఉపన్యసించిరి.

ధర్మవరము తాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘము

12-10-24 తేదిన జరిగిన సభా కార్యక్రమము

హాజరు 18 మంది సభ్యులు

(1) ఈ సమావేశమునకు శ్రీయత హట్టి శంకర రావు గారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడ మైనది.
(2) సంఘాధ్యక్షులుగా నుండి రివ తేది శనివారము నాడు కీర్తి శేషులైన యర్రగుంట సంజీవరావు గారి యాత్మకు శాంతి కలుగుగాక యని యాసంఘమువారు ఈశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారు.
(3) సంఘాధ్యక్షులుగా శ్రీయత హట్టి శంకర రావు గారిని నెన్నుకొనడ మైనది.
(4) అసంతృప్తమండల జాతీయోపసంఘమున కీర్తించి వారిని ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనడ మైనది.
(1) రాప్తాటి సుబ్బబాసు గారు. 2 హట్టి శంకర రావు గారు. 3 దుగ్గ పాపయ్య గారు. 4 కం. వెంకో బాచార్య గారు. 5 జాయాపతి నరసయ్య గారు. 6 మా. మాధవశాస్త్రి గారు. 7 తం. సంజీవరావు గారు. 8 పంచాంగం వేంకటరామయ్య గారు. 9 మరాటికా శర్మ రావు గారు. 10 బండి కృష్ణస్వామి గారు. 11 బండి చింతలప్ప గారు. 12 డి. కె. నారాయణస్వామి గారు. 13 డి. అర్. నారాయణస్వామి గారు.

తులపర్తి సంజీవరావు,

కార్యదర్శి.

వ్యవసాయం

రాజమండ్రి తాలూకా

(స్వీయవిలేఖరి)

నూలు కానుకలు

నూలుకానుకల సంపుటలో రాజమండ్రి పరిసరము తాలూకా గొప్పయభివృద్ధి చూపుచున్నది ఈ నెలలో తాలూకా మొత్తమున 186 గురు నూలుకానుకల సమర్పించిరి. అందు 88 గురు మాత్రము స్త్రీలు కలరు. సీతానగరం ఫిర్కావారు 72 మందియు, రాజమండ్రిపట్టణమువారు 58 గురును, మిగతతాలూకావారు 11 గురును కలరు. మొత్తమున 296000 (2 లక్షల 96 వేలు) గజముల నూలును బంపిరి. మహమ్మదీయులలో నొక్కరైనను నూలుపంపలేదు. నూలు పొడవు వందునూ నెంబరుగలదును ధరణీప్రకడ కేవలగిరావుగా రగ్ర సానమును వహించిరి. వారు 72 నెంబరు నూలును 7183 గజములు పంపిరి.

గోదావరిజిల్లాలో నూలు పడుకుట

(స్వీయవిలేఖరి)

178 వ నెంబరునూలు

గతమాసమున నూలుపంపుటలో గోదావరిమండలము ఆంధ్రరాష్ట్రమున అగ్రస్థానము వహించినది. ఇప్పుడు కొన్నిస్థలముల అందుముఖ్యముగా రాజోలుతాలూకాలో సన్ననినూలును వివిధగా పంపుటకు కొంతరు ప్రయత్నించుచుండిరి. రాజోలుతాలూకానగరం ఫిర్కా పెదపట్నం గ్రామములో 60 నెంబరు మొదలు 70 వ నెంబరువరకు నూలును తీరి కొందరు పంపియున్నారు. పెదపట్నం గ్రామకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత శెండాల్ సోమయాజులుగా తమ 2 వేల గజముల నిధివరకే పంపియున్నను, ప్రత్యేకముగ మహాత్మాగాంధీగారి కర్పణకే యుట్టై 178 వ నెంబరునూలు 1400 గజములనూలు పంపియున్నారు. పోమునలలో భారతకర్షణ 151 నెంబరునూలును ప్రధనస్థానము నచ్చెను. వానిని సోమయాజులుగారు మించి, మండలమున కెంతయు వన్నె చేచ్చిరి.

యమిగమూ (బల్లారిజిల్లా)

ఆదవానీ హైస్కూలుకు సంబంధించిన బ్యాచ్ మింటన్ స్టార్ ట్రోఫీవారు మాగ్రామములోని బోగ్గమిడిలో స్కూలుటిము వానితో పోటీఅట అడుటై 19 లేదే నిక్కడి కేతెంచిరి. ఈ ఆటను డిలకించుటకు మాపాఠశాలకు సంబంధించిన ఆవరణమున గుమిగూడిన ఉద్యోగిగలయులు మఱియు ఇతరపురుషులయు సమ్మఖమున సాయంకాలమును జరిగిన ఆటలో ఇరువురు ముల వారును సరిసమానులగ నాడినందున మూడవఆట ముగియక మునుపే చీకటిపడినందున 20 లేదే ప్రాంతకాలమున మరల ఆటను ఆడవలసివచ్చెను ప్రార్థన ఎన్నిగనూరుబాలురు మలభముగా రెండు సరాసరి ఆటలలో ఆదవానీబాలుర నోడించిరి. మాపాఠశాల పుట్టినదిమొదలుగ నిట్టిఆటను మాగ్రామములోనిజనులు వీక్షించియుండనందుకే ఇప్పుడు వారు పొందిన ఆనందమునకు మేరయే లేదు. ఆదవానీటిముకు కప్తానుగనండి మధ్యనుండిన, పి. ఆనందమయొక్కయు, మాగ్రామపుట్టిములో మధ్యనుండిన డి. పి. సుబ్బారావు ఉపాధ్యాయునియు క్కయు ఫేలసాప్రదర్శనము ప్రకటనార్హముగ నుండినది.

నోటిసు

1735

యందుమాటలుగా తెలియచేయడమేమన కృష్ణాజిల్లా గుడ్డనలేరు లాకునద్ద వున్న శ్రీ పద్మావతి రైసుమిల్లును నిమ్మగడ్డ గోపాలకృష్ణయ్యగారున్న మేమున్న కలసి సదరు మిల్లును కంట్రాక్టు నిగోపాలకృష్ణయ్యగారు అందుసన్న చేతుతో ద సరులపెట్టి 27.1.24 నుంచి 30.9.24 వరకు వ్యాపారము జరిపియున్నాము. సదరు గోపాలకృష్ణయ్య అందు సన్నవారు మిల్లువ్యాపారములో వారికి వుండున్న భాగమును, యావత్తు లాభనష్టముతో వారికి నిమిత్తంలేకుండా మేము అనుభవించే లాగున వారికి అందున్న హక్కులలోను మేమే భరించువట్లున్న వారిడల్ 30.9.24 లేదీన అగ్రిమెంటు పొందియున్నాము కాబట్టి సదరు మిల్లుకు యివ్వవలసిన బాకీదార్లు యావత్తు సొమ్ము మావద్దనే చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకోవలెను. గాని నిమ్మగడ్డ గోపాలకృష్ణయ్య అందు సన్నవారికియ్య నక్కరలేదు. అట్టిచిన్నను మాకు ఏమి నిమిత్తంలేదు. క్రమమైన చర్చజరిపి పుచ్చుకుండుము కాబట్టి తెలియపర్చడమయినది.

టి. సత్యనారాయణ,

తిరుత్తని

(స్వీయ విలేఖరి)

చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు విభజనము

ప్రస్తుతము చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు క్రింద, చంద్రగిరి తాలూకా, కాళహస్తి డివిజన్, పుత్తూరు డివిజన్, తిరుత్తని డివిజన్, చేరియున్నవి. చాలకాలమునుండియు బోర్డులోనిసభ్యులు కొందరికి చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డును రెండుగ విభజించి పరిపాలింపవలయు ననుమానా జనించెను. శ్రీ దాపుకూరు ముని రత్నంనాయుడుగారు “తిరుత్తని” యందు జరిగిన చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు మీటింగులో, విభజనతీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టి తిరుత్తని, పుత్తూరు డివిజనులుగల కార్యేటింగర సంస్థానమును నొకటిగను, చంద్రగిరి తాలూకా కాళహస్తి డివిజనుగలవి యొక బోర్డుగను, విభజింపవలయుననియు జెప్పియుండిరి. పదుగురు తీర్మానమునకు ప్రతిపూలురుగను, తొమ్మిదిగురు అనుకూల ముగను నుండినందున శ్రీ మునిరత్నం నాయుడుగారి తీర్మాన మానాడు మీటింగును. బోర్డు విభజన మును అంగీకరించినను, కొందరు సభ్యులు స్థల నిర్ణయాది, విషయములం దొకిండుక భేదాభిప్రాయములు గలిగి యుండి నందున బోర్డుసభ్యులగు శ్రీయుతులు ఆర్. కె. వేంకటపెరు మాళోరాజు బహద్దరువారు (కార్యేటింగరము) ఈ కిందివిధముగ “ఇప్పటిచంద్రగిరి తాలూకా బోర్డును రెండుభాగములుగ విభజించియొక భాగానికి చంద్రగిరి తాలూకా కాళహస్తి డివిజనులను మఱియొక భాగానితో పుత్తూరు, తిరుత్తని, డివిజనులు చేరియుండునట్లును, అట్లు విభజించి నొక్కొక భాగమునకు నొక్కొక తాలూకాబోర్డు యుండవలయుననియు ఆట్లు భజించిన పుత్తూరు, తిరుత్తని డివిజనులకు కార్యేటింగరము తాలూకా బోర్డు అని పేరిడి. కార్యేటింగరమున నే బోర్డునకు “హెడ్ క్వార్టర్సు” ను యేర్పరచవలయునని యాబోర్డువారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు. అనియునొక తీర్మానమును వేలంజేరి వాస్తవ్యులు ను తాలూకాబోర్డుసభ్యులనునగు శ్రీయుతులు దాపుకూరు మునిరత్నంనాయుడుగారు.

ప్రకృతము చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డులో చేరియుండు పుత్తూరు, తిరుత్తని డివిజనుల చేర్చి యొక ప్రత్యేకబోర్డుగ నేర్పించి బోర్డుకే “హెడ్ క్వార్టర్సు” పిదపజిల్లాబోర్డువారైనను ప్రభుత్వమువారైనను నిర్ణయించుచోట నుంచుమన్నని ఈ తాలూకాబోర్డువారు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నార, అనియొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి కార్యకమపట్టిక యందు జేర్పించిరి. ఈనెల 15 తారీఖు బుధవారము రేణి గుంట హిందూబాలికాపాఠశాలలో ఉదయము 11/15 గంటలకు సమావేశమైన తాలూకాబోర్డుసభిలో నీ తీర్మానములు రెండును ప్రస్తావనమునకు వచ్చెను. ఏకగ్రీవముగ నెట్టియాజేవలయులేక శ్రీ రాజుగారి తీర్మానము కరతాళగ్యులమగ్గ జయమందినదని బ్రకటింపబడెను.

మాచిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు యీ విషయమును గమనించి త్వరితముగ వారును తీర్మానముగమనించి త్వరగ నీవిషయమును ఫలప్రదము గావించెదరుగాక.

బాలికా పాఠశాల పాఠ్యాధ్యాయులు

చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డులోగల బాలికా పాఠశాలల యందు “రెయినింగ్” కాబడిన ప్రైవేట్ పాఠ్యాధ్యాయురాండ్రనే తప్పక నియమింపవలయుననియు, తప్పని సరియైనపుడు పురుషులను నియమించునెడల 40 సంవత్సరములకు మైదినవారి నే ఉపాధ్యాయులుగ నియమింపవలయుననియు తీర్మానించిరి

కాంగ్రెసు పచారము

మా తిరుత్తని తాలూకాపక్షమున కాంగ్రెస్ ప్రచారకులు గ నియమింపబడిన పుల్లూరు శ్రీమబ్బరాయశెట్టిగారు రాట్నము నూరూర దిప్పము, నూలుగడకు విధమునుగూర్చి మిగలమరుకు పనులుగ బోధించుచున్నారు.

కాలమానము

వర్షముల పడుచున్నవి. భావులయందును గుంటలయందును త్రాగుటకు నీరులభించినది. మబ్బువిడచికాము ఎండల వేడి మికి మాత్రము సహించవలెగాకయున్నది. వర్షములింకను జలముగ కురిసినగాని యీ తాలూకాలోని రైతులు సుఖపడజాలరు.

12 లేదీని శ్రీవైండా శ్రీరామకృష్ణయ్య వెంకటనారాయణగార్లు కే. శేలి వారి తండ్రిగారైన శ్రీవైండా చలమయ్యగారి జ్ఞాపకార్థము నుమారు పదిహేనువందల చీదనాళ్లకు మంటివాళ్లకు గ్రడ్డివాళ్లకు కాకినాడలో అను దానము చేయించి రసికపద ప్రాయమాన్నారు.

అమలాపురము

(ఒకవిలేఖరి)

నూలుపడుకు పోటీపరీక్ష-బహుమతులు

మాకాలూకాలో కాంగ్రెసుసంఘమువారిచే నేర్పరచబడిన నూలుపడుకు పోటీపరీక్ష యీనెల 10 వ లేదీని తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీయుత జొన్నల డ్డ చల్లపరాజుగారి యింటినద్ద జరుపబడినది. ఆపరీక్షకు మొదటిపర్యాయ మగుటచేతను గాబోలును 11 మంది పురుషులును, 5గురు స్త్రీలును దరఖాస్తులు పంపిరి. నియమింపబడిన 1 గంటలోను ప్రథమ బహుమానమును బంగారు పతకమును బడసిన శ్రీయుత గంటి సోమనాథశాస్త్రిగారు నెం 26 1/2 రు నూలు 158 2/3 గజములు తీయగలిగిరి. రెండవబహుమానమును రాటమును బడసిన శ్రీ యుత యాదరపల్లి రామమూర్తిగారు నెం 38 రు నూలు 100 గజములు తీయగలిగిరి. మూడవ బహుమానమును రజతపతకమును స్వీకరించిన శ్రీయుత భీషణగిరి సత్యంగారు నెం 29 రు నూలు 129 1/3 గజములు తీయగలిగిరి. స్త్రీలలో మొదటి

54.1955.1956.1957

మాగ్రామములోని కళాకారులు యిటు తమసంఘము లోని లాపములను దొలగించుకొను సదుద్దేశముతో బైక్రికతో నొకసంఘము 16.9.24 వ సంవత్సరము లేదీని స్థాపించిరి. ఈసంఘమువారి సాధారణసమావేశము యీనెల 12 వ లేదీని మాతాలూకాసంఘ కార్యదర్శులలో నొకరగు శ్రీయుత ఇవటూరి నీరభద్రరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. శ్రీమతి కోటిపల్లి శమంతకమణి, శ్రీమతి కోటిపల్లి సావిత్రి, శ్రీమతి వాణిజముఖి శ్రీమతి సత్యనారాయణ శ్యామలాలంబ, శర్వాణి, జోగయ్య, మాకరాజుగారు శ్రీయుత కోటిపల్లి కనకంగారు వగైరా పలువురు వనితలసహా వృత్తిపహిష్యరణమును గూర్చియు, మేళములయందలి కష్టములనుగూర్చియు బాలికల యెండ్లిండ్లుచేయు నావశ్యకతనుగూర్చియు, వృద్ధుస్వరముతో సదస్సుల హృదయమును కరగి నీరగునట్లు ఉపన్యసించిరి. శ్రీయుత మాచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు సుమా రొకగంట తడవు చేపదానీల పవిత్రవర్తనమునుగూర్చియు, యిప్పటివేళ్ల దుడ్డిని తిని గూర్చియు, నిర్మూల కార్యక్రమ నిర్వహణావశ్యకతను గూర్చియు, రాటమునుగూర్చియు స్వదేశవస్త్రధారణావశ్యకతనుగూర్చియు, ఉపన్యసించుచు తుదియందు ప్రతివారును సంకుచితాభిప్రాయములను త్యజించి, ఉదాహరణకే ప్రేరేతులై సాంఘికోన్నతియే ప్రధానాశయముగ భావించుకొని యొకమ త్యమును కలిగి సాంఘికోన్నత్యమును(బాటుపడ యత్నింప వలసినదిగా ప్రబోధించి తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి. పలువురు ప్రాఖులు చక్కని కైతితో గంభీరపన్యాసములను గావించిరి. అన్యక్షులు సహజముగ అనర్గళవాగ్ధాటితో సుమా రొకగంటతడవు వేశ్యసంఘముయొక్క దుష్ఫితిని గూర్చియు, తన్మూలమున నితరసంఘము లేరితని ఉద్ధరింపబడునో ఆ విషయమునుగూర్చియు ప్రసంగించుచు, ముగించు సమయమందు కాంగ్రెసు సంఘముతరపున వారికి కావలసినదేములు రాటములు యిప్పించెదమని చెప్పుచునే తత్సంఘోన్నతికి కైకొంచనలేకుండ సాహాయ్యము చేసెదమని వాగ్ధతము కావించుట యేకాక తమ మిత్రులచేగూర్చి నట్లు చేయించు యత్నించెదమని చెప్పియుగించిరి. ప్రతివారును రాటమును చేపట్టి స్వదేశవస్త్రమును ధరించెదమని వాగ్ధానములు కావించిరి. తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారిని 6 రాటములు యాయవలసినదిగా కోరిరి. 13-10-24 వ సం॥రము లేదీని జరిగిన కాంగ్రెసు సంఘకార్య నిర్వాహక సభయందు పై సంఘమువారి దరఖాస్తు మంజూరు చేయడమైనది.

జాబులు

అమలాపురం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు
డి సెంటరు నెలలో బెల్లాములో జరుగబోవు 39.వ తేదీయ
సహజసభకు ప్రతినిధులుగ నిలువగోరువారు రు.8-0-0ల వర
ఖాస్తునుముతో ఈ నెలఖరులోపుగా జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ
కార్యదర్శిగారికి రాజమహేంద్రవరము అనిపంపలెను. ఆ తేదీకి
మించి వచ్చిన డాఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

ఇవటూరి వీరభద్రరావు,
సం॥ కార్యదర్శి.

ఉత్తర హస్తాంతరకథ

ఉత్తరహస్తాంతరకథ యను కథ నొకగద్యగ్రంథ మెచ్చ
ట వెలకు దొరకునో యాపత్రికాపాతకు లెవరైనను దయచేసి
దీనిముఖముననే తెల్పఁ బ్రార్థితులు. ఈగ్రంథములోని ముప్పా
తిక భాగము 1924 సం॥ మెట్రికులేషను పరీక్షకు పఠనీయ
గ్రంథముగా నియమింపబడి యున్నది.

ఆంధ్రభాషాభిమాని.

55.1956.1957

శ్రీ ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము

ఈ ఆశ్వయుజబహుళ త్రయోదశి ఆదివారము (26-10-24)
న శ్రీయుత కె. వి. రమణారెడ్డి, బి. ఏ. బి. ఎల్., ఎం.
ఎల్. ఎ. గారి ఆధిపత్యమున శ్రీ ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవము
(నెల్లూరుజిల్లా) కోవూరు ధర్మాయుత్సవ వైద్యశాల వందు
జరుగగలదు.

కార్యక్రమము:—ఉదయం 7 గంటలు మొదలు శ్రీ ధ
న్వంతరి పూజామహోత్సవము, సాయంకాలము 3 గంటలు
మొదలు 6 గంటలవరకు శ్రీ ధన్వంతరిమహోత్సవము మొదలగు
విషయములు వుపన్యసింపబడి కోవూరు ధర్మాయుత్సవ వైద్య
శాల వార్షికనివేదికను ప్రకటించుట బ్రహ్మశ్రీ పి. నర
సింహ శాస్త్రిగారు ఆయుర్వేదమును గురించి వుపన్యసిం
తురు.

వి. వెంకట్రావు,
కార్యదర్శి.

రేపల్లెతాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘము.

ఈసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకసభ ౧౦-౧౦-౨౪
తేదిన భట్టిప్రోలు గ్రామమున, కార్యాలయమునందు శ్రీయుత,
రావు వెంకట్రాయణంగారి అధ్యక్షతతీతింద సమావేశమై చేయ
బడిన తీర్మానములు.

(౧) రాజోవు సంవత్సరమునకు శ్రాత్రవంట వస్త్రేవరకు
తాలూకాలో నూలు తయారుచేయువాడికి, నులువుగా యేకులు
అందించుటకుగాన కనీసముగాడుపుట్టు (3 ఫైట్లు) దూదినైననూ
కొని నిల్వజేయుటకుగాన కనీసము రు ౧౦౦౦ (వెయ్యి) రూ
పాయాలు అయినను, తాలూకాలో అభిమానులవద్ద తాలూకా
కాంగ్రెసు తీరపున ఋణముగా సంపాదించుటకు తాలూకా
కాంగ్రెసు అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్ష, కార్యదర్శులకు అధికా
రము యివ్వడమైనది. సామ్యు వనూలుచేయుచు కూడి వెంటనే
కొని నిల్వజేయుచుండవలెను.

(౨) కె. అహమ్మదాబాదు తీర్మానము ప్రకారము తా
లూకాకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు ౧౫ నుం
దిలో ౧౧ మంది నూలువాడికి పంపుచున్నందుకు యాసభవారు
ఆనందించుచు మిగతా ౪ గురిని యీ నెలనుండి ఆయినను తప్పక
వడికిపంపవలెనని కోరుచున్నారు.

చ. తాలూకాసంఘ సామాన్యసభ్యులు ౪౬ గురిలో
కార్య నిర్వాహక సంఘ సభ్యులు ౧౫
పోగా మిగత 3౧ మందిలో ౬ గురు తప్ప యింకవరకు మిగతా
వారు పంపకపోవుటయొక్కయు కోరవలయును. గ్రామసంఘ కార్య
నిర్వాహకులు 3౦ మందిలో ౫ గురు తప్ప మిగతావారు
యింతవరకు పంపవందుకు చింతించుచున్నారు. ఇకవైతను
యీనెలనుండి తాలూకాలోని యెన్నికసభ్యులు అందరుతప్పక
పంపవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

3. ఈతాలూకా మహాజనులలో ఎన్నికసభ్యులు కాని
వారు ౪౦ మంది మాత్రము నూలువాడికి పంపుచున్నారు. ఇది
చాల అల్పసంఖ్యగాన ప్రస్తుతం బెల్లా కాంగ్రెసులోపల తా
లూకా కార్యనిర్వాహకసభ్యులు ప్రతిఒక్కరు ౫ గురికి తక్కు
వలేకుండా నూలువాడుకు వారిని చేర్చవలయునని యాసభవారు
కోరుచున్నారు.

౪. శ్రీయుత వద్దుల వెంకటగిరి రావుగారి రాజీనామా
ను చదివి అంగీకరించడమైనది. వారిస్థానే శ్రీయుత గోకర్ణగిరి
శేషయ్యగారిని ఎన్నుకొనడమైనది.

౫. బెల్లా కాంగ్రెసులోగా యీసంవత్సరము కాం
గ్రెసుసంఘములు యేర్పడియున్న గ్రామములోనైనను గ్రామ
ము ౧-కి ౫ గురికి తక్కువగాకుండులాగున స్వయముగా నూలు
వాడికి కానుక లభించువారిని జేర్చుటకు యీక్రింద పేర్కొన
బడిన రీతిని ఆయాసీర్కాలలో ఆయాప్రచారకులు పనిచేయు
టకు కోరబడుచున్నారు.

చందవోలు సీర్కా:— వోగేటి వెంకట నుబ్బయ్య
శాస్త్రిగారు.

చెర్లపల్లి సీర్కా:— అక్కాపంతుల వీరరాఘవయ్య
గారు.

రేపల్లె:— కంభంపాటి సాంబయ్యగారు.
కనకాల:— (1) రావు వెంకట్రాయ
ధూళిపాటి:— ణంగారు
మాచిరాజు:— (2) మాచిరాజు రామమూర్తిగారు
మాచిరాజు రామమూర్తి.
కార్యదర్శి.

ఉక్కురక్షణము

టారిఫుబోర్డువిచారణ

జాతీయరీతను అండుకంపెనీ ప్రతినిధి విచారించుట
దిగుమతిపన్నును హెచ్చింపరాదని చెప్పుట

బొంబాయి, అక్టోబరు 21:—నేడు యండియన్ టారి
ఫుబోర్డుయొందుట యినుప సామానుల వర్తకులు జార్జి సర్వీసుఅం
డుకంపెనీ ప్రతినిధి వాడుగారు విచారంపబడిరి. ఇప్పుడు
హెచ్చింపబడిన దిగుమతిపన్నువగా నన్నవని రుజువయ్యేవరకు
దిగుమతిపన్నును హెచ్చింపరాదని వీరుగట్టిగా అభ్యంతరపెట్టిరి.
వారిట్లుచెప్పిరి:—మారకముతోపాటు దిగుమతిపన్నుకూడ మా
రుమండినయెడల వర్తక వ్యాపారములకు భంగము గలుగును.
ఎప్పుడును ధరలకు స్థిమిత మేర్పడకపోవుటచేసి, ఉన్న సరకుల
నమ్మకొనుటలో నేగాక ముందు కంట్రాక్టులలోగూడ ఈచేర
ములు జూదములోనికి దిగినవి. అధ్యక్షునికి జవాబు చెప్పుచు,
యిప్పుడేర్పరుపబడిన ధరలు తాత్కాలికములనియు,
ధరలు నిలిచియున్నట్లయిన ఇన్ కమ్ పెరుగవచ్చు
ననియు సాక్షిచెప్పెను. యూరపుఖండము
నుండి దిగుమతిచేయబడుచున్న సరకు లీనాలుగునెలలో నూటికి
150 చొప్పున పెరిగినవని ఆతడు ఒప్పుకొనెను. సాధారణముగా
హిందూదేశములో సరకు లెక్కునగా నిలిచియుండవుకాని
యిప్పుడేమైన నిలిచియుండవచ్చును. బహుశః దీనికి
కారణము వర్తకము మందగించుటయు, ఉత్తరహిందూస్థాన
ములో తాతాకంపెనీతో పోటీ జరుగుటయు నైయున్నది. ఉ
క్కుమీద ఎక్కువపన్ను విధింపబడక పూర్వము ఉత్తరహిం
దూస్థానమున యూరపుకండినప్పుడు ఉక్కుతో విశేషముగా
వ్యాపారము జరుగుచుండెడిది. కాని యిప్పుడు జంపద్యూరు
నుండి తాతాకంపెనీవారిఉక్కు వచ్చుటచేత ఆవ్యాపారము
తగ్గినది అని సాక్షిచెప్పెను.

గిన్ వాలాగారు:—ఇండియా ఉక్కుకు టన్నుకు 180 రూ
పాయలురావలెనని భారతశాసనసభ వారిదివరకే తీర్మానించిరి.
ఆధరచేపూర్వపుట అనుమలముగా దిగుమతిపన్నును విధింప
వలెనని సాక్షియేల అభ్యంతర పెట్టవలెను.

ఆధరకొనుటకు హిందూదేశ హెచ్చుగా నుండుటయేమ.
ఖ్యమైన అభ్యంతరమని సాక్షి చెప్పెను. కాశీగారికి జవాబు
చెప్పుచు ఎల్లప్పుడును విచారణలుజరుగుచు ధరలు నిలకడగా
లేపోయితయెడల ఉక్కు వ్యాపారములో తెగించి ముందు
కొన్నవారికి నష్టము కలుగవచ్చునని సాక్షి యనెను. విచారణ
చేపటికి నిలిపి వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తంత్రి వార్తాహారణము

కలకత్తా, అక్టోబరు 20:—సాండు హెడ్డుకును సము
ద్రముమీదనున్న యోడలకును మధ్యయెల్లుజరుగునో చూడవలె
నని 6 నెలల నుండి నడుపబడుచున్న తంత్రిలేనివార్తాహారణము
శాశ్వతముగా స్థాపింపబడవలెనని బెంగాలు వాణిజ్యసంఘము
వారు సూచించుచున్నారు. ఇట్లుజరిగినయెడల మార్గములను తె
లియజేయునట్టి యొకయోడ ఆహారమునుండి ఆహారంబులలో
మార్గములనుగురించి సముద్రముమీద నడచుచున్న యోడలనుండి
వార్తలనందుకొని తిరిగి జవాబులను పంపుచుండును. ఇట్లుచేయు
నప్పుడు ఆవద్వార్త వినిపప్పుడు తప్పతిక్కిన సమయములందు
కలకత్తా రీడియో స్టేషనుకు పంపవలసియున్నట్టిగానికలకత్తా రేడి
యోస్టేషనునుండివచ్చునట్టిగాని వార్తలపనిముందుగాచూడబడు
ను. ఒకానొకసమయమందు వాతావరణస్థితిని గాతే బోట్లు
తిరుగనిసమయమందుగాని లేక పైలుబోటు అచ్చటనుండి
మరియొకచోటికి పోవలసివచ్చినప్పుడుగాని పైలు బోటు
కమాండరు ఆసంగతి కలకత్తా పోర్టుఆఫీసుకు తెలియజేయును.
(ఆ. ప్రె.)

మోటారుమీద చుట్టివచ్చుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 21:— ఎక్సాకాలము 3½ నెల
లలో యస్. జె. గాలీగారుమోటారు మీద బయలుదేరి యిం
డియాచుట్టు 7౯00 మైళ్లదూరము తిరిగి వచ్చిరి. కలకత్తాలో
జూలై 1 తేదీన బయలుదేరి ఢిల్లీ, సిమ్లా, లాహోరు, బొంబాయి
బెంగళూరులు తిరిగి అక్టోబరు 35 తేదీకి కలకత్తాకు వచ్చె
ను. నడులన్నియు వరదలతో నిండియుండుటచే వారికి ముఖ్య
ముగా చిక్కులకు కారణమయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పురి బజారుధరాలు

అక్టోబరు 23-వ తేదీ గురువారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 12.0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు 14.0-0 14.8-0	
నెలూరివి ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8-0 17.0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12-0 9.0-0	
సున్నలు ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 12.8-0 13.0-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 13.0-0 16.0-0	
ఉలలు ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

సున్నలనూనె బా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పుబా 1-కి ,, 65.0-0 68.0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 60.0-0 62.0-0	
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155 మిషకానూనె 150	
ఆముదమునూనె బా 1-కి రు 190.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 190.0-0 195.0-0	
మారపసుపు ,, రు 125.0-0 130.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి రు 120.0-0 138.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళహస్తిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి రు 35.0-0 60.0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 30.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి ప రు 32.0-0 33.0-0	
చదరం ,, 32.0-0 38.0-0	
రవుండు ,, 32.0-0 36.0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు రు 78.0-0 81.0-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 22.8-0 23.0-0	
సవరన 1-కి 15.0-6	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 265.0-0 272.0-0	
రాగి డిటా రు 30.0-0 305.0-0	
అస్మాచక్కర బా 1-కి రు 88.4-0 88.12-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు 75.0-0	
తొట్టికృష్ణుడు డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గుర్రం డిటా ,,	

(8) కూడి

బొండా నెయ్యి బారవ 1-కి రు 320.0-0	
-----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 9.10-0	
మధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8.6-0	
పుట్లూరు తోనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి రు 9.8-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10.2-0	
నూకేసుగ నెం 20 రు 11.18-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11.12-0	
,, ,, 40 ఏ లేఖలు అయినను రు 14.8-0	
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$ రు 9.12-0	
పద్మాక నెం 24 $\frac{1}{2}$ రు 12.0-0	
14 $\frac{1}{2}$ క్విల కొ పట్టి రు 9.12-0	

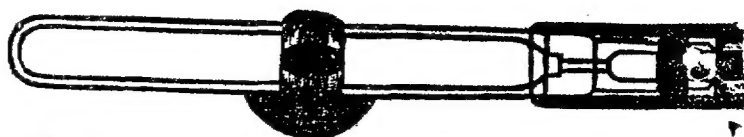
కృష్ణ కేశ నాశన సబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలేకనే దేహమునకు దేభాగము సంపదనను యుండువెట్టుకలను తక్షణమే తీసివేయును. 8 బల్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రు 1-4-0. సుందరం అందు కో 5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుబోను, మద్రాసు.

నెల్స్ ప్లింగు

"ఆ గేట్"

వత్సంటిన్ వేనా

పాం టెన్ నెల్స్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగిన ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలియుగా జనాదరణయే మొందుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతముగా నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

(2957)

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మద్రాసు.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక తేలందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్విగవును ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 }
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. తేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బాహ్యమగదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

వాడితిరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన లోకానుభూతికర కర్మరహితము మొదటి రకం కర్మా, మరకమపువ్వు, కచ్చకూడి రహ, అమాల్బమైన విసమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు కర్మవలందుచేరుటలేదు, పిన్నలు పెద్దలు, ముగలివారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ అనుభవభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడకగినది. 250-300 పూత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0

ఈ దిగుత లేనివలెదినకోషధములు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

రాసా వనోద్ధిని:—సాధారణమైన త్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మరకగుణమిచ్చును. (64 పొట్టుములు గల) పొట్టెలు 1-కిరూ 1-0-0.

శివకాంతి తెలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి వయస్సు ననుసరించి కొన్ని బొట్టు లేకుండాను సుఖముగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సంతోషము, అనన్యము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల కేవలకోగ్యమును చెలుదుటయే గాక ఆరోగ్య వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక కేవలమునందుకు వ్యాధులకు పోగొట్టి మలబద్ధమును, లేక ఇతరవ్యాధులకు రావీతక అటంకకరమును. ఆరోగ్య కల దెచ్చులు ఖర్చుగుచ్చును.) డెచ్చా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాధాగ్య శొంఠి:—(బాలింతల పాలిటికి ప్రత్యేకముగా వంటిది. కనిపెచ్చుడు, రుణవార వారికి వరియైన కోషధములు యావ్వనందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పుక భదుర్చును. 20 తులం బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 (594-3) పాశ్చాత్య వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

దంతశుభ్ర హరి

వెల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-14-0
దంతశుభ్ర హరి ద్రవ్యము, రసపట్టు, పుష్పిమమ్ములు, మల్లిన కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. కొప్పగు పోట దూకిన మందులో రడిపి పెట్టిన కొప్పి పెండునే పోవును.

వెల సీసా 1-కి వెలకు మందు రు. 0-4-0

ఈనూనెను తలకురావిన పేలు ఈపి శరీరమును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

అమృతాంజనము

నమకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీనము
ది ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలులు అడ్డగ
చైట్లు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేక దుపిరి అడ్డగలు, జడవిశ్మ
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొలగునవి వెండి తైలు
కూజాలు, టంబుళ్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానములు అనేకరకములు
కాళ్లుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యొప్పుదుసిద్ధముగా యిండును. కాను బంగార
మునకున్ను చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నవ్వనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

అమృతాంజనము

హానకాబులయందు, కాల్చివేయుల మధ్యమున కలుపు
అమృతాంజనము, ఈజొంధము చాల శ్రేష్ఠమయినది.
శ్రీలకు ఉపయోగకరము. ఇంకను ఈమందును ఉపయోగిం
చువల్లు, రుగములు, తీట, గజ్జాయిక అనేక చర్మవ్యాధులు,
శివర్తియగును. బుడ్డి 1-కి 0.8-0 తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
సుందరం అందు కో 5, భద్రయ్యగార్లవీధి,
(403) పార్కుటవుల్, మదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన
600 మోగములు గల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి 1-4-0 ని. పి. అ 8
ఆయుర్వేదచరిత్ర:—వైద్య, ఆరోగ్య, వారీర, కన్య
గుణ, చికిత్స మొల వ్రాయబడు వైద్యపత్రిక. సం చందా.
రూ. 2 8-0, మాదిరి ముచిరిము (385) 2
పి. సి. ఏ. జి. కె. కో, వెండిపే. చెల్లూరుజిల్లా.

బిడ్డకు తగిన ఆహారము తల్లికి సంతోషము

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

అశ్రుపాలు, నేడపాలు, పేకపాలు కక
దెన్నుడు పాలు లేక యితర పిండి పాలు
తోచేర్చి యువయోగవరదిన బిడ్డలందరికి
మంచి ఆహారమును తీర్చుటకును వారి
బిడ్డలకు తగిన ఆహారము యిచ్చుటకై
విక్రీయి ఆహారకొనుమందు నుండిన ఆ
హారమును వీర్వాటచేయు విషయమై తగు
శ్రద్ధచేయవలసివచ్చుచే హిందూదేశము
కంటే వరి బిడ్డల మరగవంఖ్య చాల
పెంచుగావున్నది. అన్నిరకముల బార్లీ
లును దొరయోగించబడుదు.

బార్లీ లేనిదైన ఆహారమనెచు.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

విక్రీయి కాస్త్రయ్య కమగాను అతి శ్రద్ధ
తోను తయారుచేయుచున్నది. రాబిన్సన్స్
స్కూ "వేటెంటు" బార్లీ ప్రపంచమందు అంత
టను బాగుగా వెల్లడియైయున్నది, మరి
యెక్కామించయు చున్నది. అన్ని కోట్లు
లోను వైద్యులచే విశేషముగా విహాన్య
చేయుచున్నది. ఇది విక్రీయి చేయుట
మైన, అనలుబార్లీ, రాబిన్సన్స్ బార్లీ
టెంటు" బార్లీని తప్ప తమిద చేరినాని
చూడములందు కొనకును ఇది అన్ని
కాగాలలోను దొరకును.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని మెప్పుకొనుచున్నది
అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మాలికల సంతృప్తిచే
హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన జాకప్రఖ్యాత
మైనది. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తిరుగుచున్న క్రొత్త
యందు గాను. ఇదివరకుగా దేశమునందు దంతటకు
వాడుకలో నుండి మెప్పుకను బొందిన. దివ్యాస్మృతము
నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పొట్టు
తెలుపులు, మొదలగువాదలకు అమృతాంజనము ప్రభువు
సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపైన
రాచివ లోపలి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నయితిము
పోగలవు. నెత్తుకు ప్రతిక్షణమునందు శరీరాంగములకు
ఆహారవత్త భుజులకు గొనిపోయి అచ్చటి కఠిలపదార్థము
లను గ్రహించి ప్రాణితుము శేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను వెంచి విగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జా ముంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్ల పోగును తీపులకు ముంచిపొడుము.

అమృతాంజనం దీహి,

మదరాసు బొంబాయి